

ЗАКОН

ЗА ЗАЩИТА НА ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за защитата от неправомерно придобиване, използване и разкриване на неразкрити ноу-хау и търговска информация, представляваща търговска тайна, осъществявана по съдебен път в производство по граждански дела.

Ограничения

Чл. 2. (1) Този закон не се прилага по отношение на:

1. правото на свободно изразяване на мнение и правото на информация съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз (ОВ, С/326 от 26 октомври 2012 г.), включително зачитайки свободата и плурализма на медиите;

2. разкриването на търговска тайна от нейния притежател, когато съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство такова разкриване е от обществен интерес и е необходимо за упражняване правомощията на държавни органи;

3. разкриването на търговска тайна от институциите и от органите на Европейския съюз или от органите на държавите членки, когато им е била предоставена от предприятие съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство за упражняване на техните правомощия и разкриването е задължително или допустимо съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство;

4. независимостта на синдикалните организации и организациите на работодателите и правото им да сключват колективни трудови договори съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство.

(2) Този закон не може да се прилага като основание за ограничаване движението на работниците или служителите, като не следва:

1. да ограничава работниците или служителите да използват информация, която не е търговска тайна по смисъла на този закон;
2. да ограничава работниците или служителите да използват опита и уменията, придобити добросъвестно в процеса на работа;
3. да налага допълнителни ограничения на работниците или служителите чрез трудовите им договори, извън тези, които са в съответствие с правото на Европейския съюз или националното законодателство.

(3) Установяването на нарушения, налагането на санкции и принудителни административни мерки за узнаване, използване или разгласяване на търговската тайна при осъществяване на стопанска дейност в противоречие с добросъвестната търговска практика се извършва при условията и по реда на Закона за защита на конкуренцията. Решенията на Комисията за защита на конкуренцията не са пречка за осигуряване на защита срещу неправомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна при условията и по реда на този закон.

Глава втора

ПРИДОБИВАНЕ, ИЗПОЛЗВАНЕ И РАЗКРИВАНЕ НА ТЪРГОВСКА ТАЙНА

Раздел I

Определения

Определение

Чл. 3. Търговска тайна е всяка търговска информация, ноу-хау и технологична информация, която отговаря едновременно на следните изисквания:

1. представлява тайна по такъв начин, че като цяло или в точната си конфигурация и съвкупност от елементи не е общоизвестна или леснодостъпна за лица от средите, които обичайно боравят с такъв вид информация;
2. има търговска стойност, поради тайния си характер;

3. по отношение на нея са предприети мерки за запазването ѝ в тайна, от лицето, което има контрол върху информацията.

Притежател на търговска тайна

Чл. 4. Притежател на търговска тайна е всяко физическо или юридическо лице, което правомерно контролира търговска тайна.

Нарушител

Чл. 5. Нарушител е всяко физическо или юридическо лице, което неправомерно е придобило, използвало или разкрило търговска тайна.

Предмет на нарушение

Чл. 6. (1) Стоки – предмет на нарушение, са стоки, чийто дизайн, проектиране, характеристики, функциониране, производствен процес или предлагане на пазара са в значителна степен повлияни благоприятно от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.

(2) Нарушение е налице и когато се предлагат или предоставят услуги, чиито характеристики и начин на предоставяне или предлагане на пазара са в значителна степен повлияни благоприятно от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.

Раздел II

Придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

Правомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

Чл. 7. (1) Придобиването на търговска тайна е правомерно, когато е извършено:

1. чрез независимо откритие или създаване;
2. чрез наблюдение, изучаване, разглобяване или изпитване на продукт или обект, който е бил предоставен на разположение на обществеността или е законно притежание на придобилото информацията лице, което не е правно задължено да ограничи придобиването на търговската тайна;

3. чрез упражняване на правото на информация и консултация от страна на работници или служители или техните представители в съответствие с правото на Европейския съюз и със закона;

4. по силата на договор или по друг начин, който не противоречи на добросъвестната търговска практика по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.

(2) Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна е правомерно, доколкото такова придобиване, използване или разкриване се изисква или разрешава от правото на Европейския съюз или от националното законодателство.

Неправомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна

Чл. 8. (1) Придобиването на търговска тайна без съгласието на нейния притежател се счита за неправомерно, когато е извършено:

1. чрез нерегламентиран достъп, присвояване или копиране на документи, вещи, материали, вещества или електронни документи, които са под законен контрол на притежателя на търговската тайна и съдържат търговска тайна или информация, от която тайната може да бъде извлечена;

2. чрез друго поведение, което противоречи на добросъвестната търговска практика по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.

(2) Използването или разкриването на търговска тайна без съгласието на нейния притежател се счита за неправомерно, когато е извършено от лице, което:

1. е придобило неправомерно търговската тайна, или

2. е нарушило споразумение за запазване на поверителност или друго задължение да не разкрива търговската тайна, или

3. е нарушило задължение за ограничаване използването на търговската тайна.

(3) Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна се счита за неправомерно, когато към момента на придобиването, използването или разкриването й лицето, предвид обстоятелствата, е знаело или е следвало да знае, че търговската тайна е била получена пряко или косвено от друго лице, което я е използвало или разкрило неправомерно.

(4) Производството, предлагането или пускането на пазара на стоки – предмет на нарушение, както и вносът, износът или съхранението им с такива цели се счита за неправомерно използване на търговската тайна, когато извършителят е знаел или предвид обстоятелствата е следвало да знае, че търговската тайна е използвана неправомерно по смисъла на ал. 2.

Изключения

Чл. 9. Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна не се счита за неправомерно в следните случаи:

1. при упражняване на правото на свободно изразяване на мнение и правото на достъп до информация по смисъла на Хартата на основните права на Европейския съюз, включително зачитането на свободата и плурализма на медиите;

2. за разкриване на престъпления, нарушения или други противоправни деяния, когато това се извършва с цел защита на обществен интерес;

3. когато работници или служители разкриват търговска тайна на техни представители в рамките на законовото упражняване на функциите на представителството в съответствие с правото на Европейския съюз или националното законодателство, ако разкриването е било необходимо за упражняването на тези функции;

4. за защита на интерес, признат от правото на Европейския съюз или от националното законодателство.

Глава трета

ПРОИЗВОДСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА

Раздел I

Общи разпоредби

Право на иск

Чл. 10. (1) Притежателят на търговска тайна има право да предяви иск пред съда срещу всеки нарушител на търговската тайна за установяване на неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, както и за:

1. присъждане на обезщетение за претърпените вреди;
2. преустановяване или забрана на използването или разкриването на търговската тайна;
3. забрана на производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките – предмет на нарушение, вноса или износа, съхранението на тези стоки, както и предоставянето и предлагането на услуги, при които е използвана търговската тайна;
4. унищожаване изцяло или отчасти на какъвто и да е документ, вещи, материали, вещества или електронни документи или на части от тях, които съдържат или носят търговската тайна.

(2) Едновременно с исквете по ал. 1 ищецът може да поиска от съда и налагане на следните мерки по отношение на стоките – предмет на нарушение:

1. изтегляне на стоките от пазара или предаването им на юридически лица с нестопанска цел за дейности в обществена полза;
2. премахване на тези характеристики на стоките или услугите, във връзка с които е установено нарушение;
3. унищожаване на стоките или, когато е целесъобразно, тяхното изтегляне от пазара, при условие че изтеглянето не засяга защитата на търговската тайна.

(3) Съдът може по искане на ищеца да задължи ответника или трето лице с разпореждане да предостави информация от значение за решаване на делото като:

1. имена и адреси на производителите, разпространителите, доставчиците и на други лица, които са били държатели на стоките – предмет на нарушението, както и на търговците на едро и на дребно, за които са били предназначени;
2. данни за произведените, доставените, получените или поръчаните количества, както и приходите, получени от стоките – предмет на нарушението, съответно от предлагането или предоставянето на услугите;
3. документи или части от тях, вещи, материали, вещества или електронни документи или части от тях, които съдържат или носят търговската тайна;
4. лицето, от което са получили търговската тайна;
5. лицата, пред които са разкрили търговската тайна.

(4) В разпореждането се посочва срок, в който страната трябва да изпълни задължението си за предоставяне на пълна, точна, достоверна и незаблуждаваща информация.

Давностен срок

Чл. 11. (1) Правото на иск на притежателя на търговска тайна се погасява с изтичането на 5 години от извършване на нарушението.

(2) Правото на иск по чл. 15, ал. 4 и по чл. 20, ал. 4 от този закон на ответника и всяко трето засегнато лице се погасява с изтичането на едногодишен срок от влизането в сила на съдебен акт, от който е породен правният интерес.

(3) Спирането и прекъсването на давностните срокове се уреждат по правилата на чл. 115 и 116 от Закона за задълженията и договорите.

Мерки за поверителност в съдебното производство

Чл. 12. (1) Във всеки един момент на делото страните и всяко друго заинтересовано лице, включително свидетели, могат да поискат от съда да определи дадена информация по делото като поверителна, тъй като съществува вероятност да съдържа търговска тайна.

(2) Искането по ал. 1 следва да бъде надлежно обосновано.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 съдът с определение може да наложи следните специални мерки за запазване на поверителния характер на търговската тайна:

1. да ограничи напълно или частично достъпа до представен по делото документ, който съдържа търговска тайна или за който се твърди, че съдържа търговска тайна, като предостави достъп до документа само на определени лица;

2. да ограничи достъпа до съдебните заседания, както и до съответните записи или протоколи, като постанови разглеждането на делото или извършването само на някои действия да стане при закрити врата;

3. да изготви вариант на съдебните актове за лицата, които са лишени от достъп до търговската тайна, със заличена търговска тайна.

(4) Броят на лицата, на които се предоставя достъп до поверителната информация относно търговска тайна, не трябва да надвишава необходимия за осигуряване правото на защита на страните в процеса. Не

може да се ограничава достъпът до информация на лицата, които са страни по делото, и на техните процесуални представители.

(5) При определяне на съответната мярка съдът взема предвид необходимостта от осигуряване правото на справедлив процес и ефективност на мярката, зачитане на законните интереси на страните и когато е целесъобразно – на третите лица, както и вероятността да им бъдат причинени вреди от налаганата мярка.

(6) Определенията по ал. 3 се обжалват по реда на чл. 274-279 от Гражданския процесуален кодекс.

(7) Страните, техните адвокати или други процесуални представители, съдебните служители, свидетелите, вещите лица и всички други лица, които участват в съдебни производства по този закон или имат достъп до документи, които са част от такива производства, са задължени да пазят информацията, определена като поверителна по реда на ал. 1 и 3, която им е станала известна в резултат на това участие или достъп.

(8) Използването или разкриването на такава информация, която представлява търговска тайна или предполагаема търговска тайна, е забранено и след приключването на съдебното производство и отпада само в следните случаи:

1. когато съдът установи с влязъл в сила акт, че информацията, за която се твърди, че съдържа търговска тайна, не отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна;

2. когато информацията, защитена като търговска тайна, стане общоизвестна и достъпна за лицата от средите, които обичайно боравят с този вид информация.

(9) Лицата по ал. 7 носят отговорност по този закон за използването или разгласяването на информация, която съдържа търговска тайна или предполагаема търговска тайна, обявена за такава от съда по реда на ал. 1 и 3.

(10) Обработката на личните данни става съгласно действащото законодателство в областта на защитата на личните данни.

Подсъдност

Чл. 13. Исковете по този закон се разглеждат по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Раздел II

Привременни мерки за защита

Обезпечителни мерки

Чл. 14. (1) Преди предявяването на иска, както и във всяко положение на делото до приключване на съдебното дирене пред въззивната инстанция, по искане на притежателя на търговска тайна съдът може да наложи следните временни обезпечителни мерки:

1. преустановяване или забрана за използването или разкриването на търговската тайна като временна мярка;

2. забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките – предмет на нарушение, вноса или износа на тези стоки, както и тяхното съхранение с тези цели;

3. задържане чрез изземване и предаване на стоките – предмет на предполагаемото нарушение, включително когато са били внесени от трети страни, така че да се предотврати тяхното пускане или движение на пазара; изземването и предаването се извършва по отношение на лицето, в което се намират, със запор;

4. забрана за предлагането или предоставянето на услугите, които са в значителна степен повлияни благоприятно от търговски тайни, които са придобити незаконно, използвани или разкрити.

(2) Съдът може да определи внасяне на гаранция от ответника вместо прилагане на мерките по ал. 1. Размерът на гаранцията се определя съобразно размера на преките и непосредствени вреди, които ищецът би претърпял, ако ответникът продължи да ползва търговската тайна. Не се допуска разкриването на търговска тайна срещу внасянето на гаранция.

(3) Размерът на гаранцията не може да е по-голям от размера на възнагражденията, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна.

Условия за допускане на обезпечението

Чл. 15. (1) Обезпечение се допуска, когато ищецът е представил убедителни доказателства, че:

1. е налице търговска тайна;

2. е притежател на търговската тайна;

3. търговската тайна е придобита, използва се или е разкрита неправомерно, или има непосредствена опасност от неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.

(2) При налагане на обезпечение съдът взема предвид следните обстоятелства:

1. стойността и други специфични характеристики на търговската тайна;

2. предприетите мерки за защита на търговската тайна;

3. поведението на ответника при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;

4. последиците от неправомерното използване или разкриване на търговската тайна;

5. законните интереси на страните и действието на обезпечението спрямо тях;

6. законните интереси на трети страни;

7. обществения интерес;

8. защитата на основните права.

(3) При налагане на обезпечение съдът може да задължи ищеца да представи парична или имотна гаранция, която да обезпечи преките и непосредствени вреди, които ответникът ще претърпи, ако налагането на обезпечението е неоснователно, а когато е необходимо - и вредите, претърпени от трети лица, засегнати от обезпечението.

(4) Когато обезпечителните мерки бъдат отменени или престанат да действат поради действие или пропуск от страна на ищеца, както и когато се установи липса на неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна или риск за такова действие, съдът може по искане на ответника или на трето засегнато лице да осъди ищеца да заплати подходящо обезщетение за претърпените вреди.

(5) Обезщетението по ал. 4 не може да е в размер, който е по-малък от необходимото за покриване на разходите и вредата, причинени на ответника от неоснователното искане.

Условия за отменяне на обезпечението

Чл. 16. Обезпечението може да бъде отменено в следните случаи:

1. по искане на ответника или служебно от съда, ако не бъдат представени доказателства за предявяването на иск в едномесечен срок от налагане на обезпечителните мерки;

2. по искане на ответника, когато информацията, по повод на която са наложени обезпечителни мерки, престане да отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна поради причини, които не се дължат на ответника.

Чл. 17. Допускането, налагането и отменянето на обезпечителните мерки се извършва по реда на чл. 389-403 от Гражданския процесуален кодекс с изключение на чл. 398, ал. 2, изречение първо, доколкото този закон не предвижда друго.

Раздел III

Обезщетение за вреди

Обезщетение за вреди

Чл. 18. (1) Нарушителят е длъжен да обезщети притежателя на търговска тайна за всички претърпени вреди и пропуснати ползи, които са пряка и непосредствена последица от неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Обезщетението се дължи, когато нарушителят е знаел или е следвало да знае при тези обстоятелства, че участва в неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

(2) Служителите и работниците не носят отговорност за вредите, настъпили вследствие на неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна на техен работодател, когато не са действали умишлено.

Определяне на обезщетението

Чл. 19. (1) При определяне размера на обезщетението съдът взема предвид всички обстоятелства, свързани с неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, като:

1. вреди, включително пропуснатите ползи, които са настъпили за притежателя на търговска тайна;

2. печалбите, получени от нарушителя в резултат от неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна;

3. неимуществените вреди, претърпени от притежателя на търговска тайна, когато е приложимо.

(2) Когато искът е основателен, но няма достатъчно данни за неговия размер, съдът присъжда обезщетение, което е не по-малко от размера на възнагражденията, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна, както и разходите, направени от притежателя на търговската тайна, като например разходите за идентификация и проучване.

Раздел IV

Съдебно решение

Решение по делото

Чл. 20. (1) С решението по делото съдът установява неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна и съобразно искането на ищеца и конкретните обстоятелства може да наложи по отношение на нарушителя следните мерки:

1. преустановяване или забрана на използването или разкриването на търговската тайна;

2. забрана на производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките – предмет на нарушение, вноса или износа, както и съхранението на стоките с тези цели;

3. унищожаване на цели или на част от документи, вещи, материали, вещества или електронни документи, които съдържат или носят търговската тайна, или когато е целесъобразно – предаването им на ищеца;

4. забрана за предлагането или предоставянето на услугите, които са в значителна степен повлияни благоприятно от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.

(2) Съдът може да наложи мерките по ал. 1, т. 1 и 2 за определен срок, достатъчен за отстраняване на всички търговски или икономически предимства, които нарушителят е получил от незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.

(3) По искане на ищеца съдът може да наложи и една или повече от следните мерки по отношение на стоките – предмет на нарушението:

1. изтегляне на стоките от пазара или по искане на притежателя на търговска тайна – предаване на стоките на юридически лица с нестопанска цел за дейности в обществена полза;

2. премахване на тези характеристики на стоките или услугите, във връзка с които е установено нарушение;

3. унищожаване на стоките или, когато е целесъобразно, тяхното изтегляне от пазара, при условие че изтеглянето не засяга защитата на търговската тайна.

(4) Когато с влязло в сила съдебно решение бъде установено, че иск по този закон е неоснователен, както и че ищецът е поискал образуване на съдебното производство недобросъвестно или с цел злоупотреба, по искане на ответника съдът може едновременно или поотделно да присъди:

1. обезщетение за претърпените от ответника вреди;

2. разпространяване на информацията относно решението при условията по чл. 24.

(5) Искането по ал. 4 се разглежда в същото или в отделно производство.

Определяне на мерките

Чл. 21. (1) При определяне вида на мерките по отношение на нарушителя и на стоките – предмет на нарушение, и тяхната пропорционалност съдът, спрямо специфичните за случая обстоятелства, взема предвид:

1. стойността или други специфични характеристики на търговската тайна;

2. предприетите мерки за закрила на търговската тайна;

3. поведението на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;

4. последиците от незаконното използване или разкриване на търговската тайна;

5. законните интереси на страните и последиците на мерките по отношение на страните;

6. законните интереси на трети лица;

7. обществения интерес;

8. защитата на основни права.

(2) Разходите за изпълнението на мерките по чл. 20, ал. 1, т. 3 и ал. 3 са за сметка на нарушителя, освен ако съдът прецени, че не са налице конкретни основания за това. Разходите се заплащат от нарушителя независимо от обезщетението за вреди.

(3) Основания по смисъла на ал. 2 са налице, когато поемането на разходите от нарушителя надхвърлят необходимото за постигане на целта. В този случай разходите по изпълнението на мерките се заплащат от ищеца.

Отмяна на мерките

Чл. 22. Действието на мерките по чл. 20, ал. 1, т. 1 и 2 се отменя от съда по искане на ответника, когато информацията престане да отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна по причини, които не се дължат пряко или непряко на ответника.

Заплащане на обезщетение без налагане на мерки

Чл. 23. (1) След установяване на неправомерното използване или разкриване на търговска тайна по искане на ответника, съдът може да го осъди да заплати парично обезщетение, без да налага мерки, ако са налице едновременно следните условия:

1. към момента на използването или разкриването на търговската тайна ответникът не е знаел, нито е следвало да знае, че търговската тайна е получена от друго лице, което я е използвало или разкрило неправомерно и след узнаването на това обстоятелство е продължило да я използва;

2. налагането на мерки би довело до несъразмерни вреди за ответника;

3. паричното обезщетение за вредите, претърпени от притежателя на търговска тайна, е справедливо.

(2) Размерът на обезщетението по ал. 1, наложено вместо мерките по чл. 20, ал. 1, т. 1 и 2, не може да надвишава размера на възнагражденията, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна за период, за който използването на търговската тайна е могло да бъде забранено.

Публикуване на съдебното решение

Чл. 24. (1) По искане на ищеца съдът може да осъди ответника да огласи за своя сметка и по подходящ начин информация за решението по делото, както и неговото публикуване частично или в цялост със заличена търговска информация. Съдът се произнася по искането, като взема предвид:

1. стойността на търговската тайна;
2. поведението на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;
3. правните последици от неправомерното използване или разкриване на търговската тайна;
4. вероятността нарушителят да продължи незаконното използване или разкриване на търговската тайна;
5. възможното разкриване на самоличността на нарушителя - физическо лице, и вредите, които могат да бъдат причинени на личния му живот и доброто му име.

(2) При постановяване на решението по ал. 1 съдът взема предвид също дали информацията относно нарушителя позволява да се идентифицира физическо лице и ако това е така, дали публикуването на тази информация би било оправдано, по-специално с оглед на евентуалната вреда, която тази мярка може да причини на личния живот и репутацията на нарушителя.

(3) Изпълнението на решението на съда по ал. 1 става при спазване на поверителния характер на търговската тайна в съдебното производство, предвидени в чл. 12.

Раздел V

Изпълнение на наложените мерки

Изпълнение, глоби и имуществени санкции

Чл. 25. (1) Изпълнението на наложените със съдебно решение мерки става по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) За виновно неизпълнение на разпорежданията по чл. 10, ал. 3 и на задължението по чл. 12, ал. 7 съдът налага на задълженото лице глоба или имуществена санкция в размер до 500 лв. седмично, до преустановяване на неизпълнението.

(3) При неизпълнение на определените в съдебното решение мерки по чл. 14, ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и 3, когато не може да се приложи редът по чл. 526 от Гражданския процесуален кодекс, съдебният изпълнител по искане на вискателя принуждава длъжника да извърши дължимото действие, като му налага глоба или имуществена санкция до 500 лв. Ако и след това ответникът не извърши действието, съдебният изпълнител му налага последователно нови глоби до същия размер за всяка седмица на неизпълнението.

(4) При налагането на глоба или на имуществена санкция по предходните алинеи съдът, съответно съдебният изпълнител, взема предвид следните обстоятелства:

1. стойността на търговската тайна;
2. поведението на виновното лице;
3. правните последици от неизпълнение на задължението.

(5) Когато стойността на търговската тайна не е определена в съдебния акт, тя се определя след изслушване на страните, а при необходимост – и след разпит на свидетели и вещо лице.

(6) Общата стойност на наложените глоби, съответно на имуществените санкции, на едно лице по предходните алинеи не може да надхвърля стойността на претендираното по предявения иск, съответно стойността на присъденото обезщетение за неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

Субсидиарно прилагане на Гражданския процесуален кодекс

Чл. 26. За неуредените в тази глава въпроси се прилага Гражданският процесуален кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. Този закон въвежда разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ, L 157/1 от 15 юни 2016 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В Закона за защита на конкуренцията (обн., ДВ, бр. 102 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 42 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 73 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 56 от 2015 г. и бр. 2, 7 и 77 от 2018 г.), в чл. 98 ал. 4 се изменя така:

„(4) Решението по ал. 1, с което се установява извършено нарушение на чл. 37, не е пречка за предявяване на иск пред съда по реда на Закона за защита на търговската тайна.”

§ 3. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 21, 39, 52 и 70 от 1998 г., бр. 33, 42, 64, 81, 90, 103 и 114 от 1999 г., бр. 84 от 2000 г., бр. 28, 61 и 96 от 2002 г., бр. 19, 31 и 58 от 2003 г., бр. 31, 39, 42, 43, 66, 103 и 105 от 2005 г., бр. 38, 59, 80 и 105 от 2006 г., бр. 59, 92 и 104 от 2007 г., бр. 50, 67, 70, 100 и 108 от 2008 г., бр. 12, 23, 32, 47 и 82 от 2009 г., бр. 41 и 101 от 2010 г., бр. 14, 18 и 34 от 2011 г., бр. 53 и 60 от 2012 г., бр. 15 и 20 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г., бр. 22 и 95 от 2015 г. и бр. 13 и 105 от 2016 г., бр. 62 и 102 от 2017 г. и бр. 15, 27 и 88 от 2018 г.) в чл. 52 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) За неизпълнение на задължението по ал. 1 нарушителят носи отговорност по реда на Закона за защита на търговската тайна.”

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на
и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за защита на търговската тайна

На 3 март 2010 г. Европейската комисия (ЕК) приема Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“, която изисква увеличаване на знанията и иновациите като водещи фактори за икономическия растеж на Европейския съюз (ЕС). В рамките на водещата Инициатива „Съюз за иновации“ през май 2011 г. ЕК прие и цялостна стратегия за осигуряване на правилно функциониращ вътрешен пазар за правата върху интелектуалната собственост. Според стратегията всеки патент и всеки дизайн или търговска марка започва като тайна. До получаването на дадено право върху интелектуална собственост дружествата са уязвими, тъй като са изложени на риск от кражба на ценна научноизследователска информация и знания.

Проучвания, направени в рамките на ЕС, показват, че предприятията независимо от своя размер ценят търговските тайни също толкова, колкото и патентите и другите форми на правата върху интелектуална собственост. Те използват поверителността като инструмент за управление на конкурентоспособността в стопанската дейност и иновациите в научните изследвания, както и във връзка с разнообразна информация, която се простира отвъд технологичните знания и обхваща търговски данни, като информация за клиенти и доставчици, бизнес планове, пазарни проучвания и стратегии. Малките и средните предприятия (МСП) ценят и разчитат на търговските тайни в голяма степен. Чрез защитата на такъв широк набор от ноу-хау и търговска информация търговските тайни позволяват на техните създатели и на новаторите да извлекат печалба от своя труд или иновации, поради което са особено важни за конкурентоспособността в стопанската дейност, както и за научноизследователската и развойната дейност и свързаните с иновациите постижения. Търговските тайни са една от най-често използваните от предприятията форми на защита на интелектуални продукти и иновационно ноу-хау, но в същото време в съществуващата правна рамка на ЕС са най-слабо защитените от незаконно придобиване, използване или разкриване.

Отчитайки изложените факти, Европейската комисия стига до извода, че е необходимо сближаване в областта на гражданскоправните средства за защита, което да позволи на иновационните предприятия по-ефективно да гарантират опазването на своите търговски тайни. Унифицираното минимално ниво на закрила на търговските тайни в целия ЕС следва да гарантира, че вносът на стоки от трети държави, когато те са произведени чрез използването на присвоени търговски тайни, може да бъде спряен навсякъде в ЕС при еднакви условия. Същевременно конкуренцията не следва да се ограничава, тъй като не се предоставят изключителни права и всеки конкурент е свободен по независим път да придобие знанията, защитени с търговска тайна. С течение на времето това би трябвало да има положително въздействие върху конкурентоспособността и растежа на икономиката.

На 8 юни 2016 г. като инструмент за преодоляване на горепосочените проблеми и постигане на описаните цели е приета Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване, наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2016/943“.

Търговската тайна не е ново понятие за българското законодателство, като то съдържа поредица норми за регулиране на различни аспекти на нейната защита. Разпоредби относно защитата на търговската тайна се съдържат в текстовете на Търговския закон (чл. 52 на ТЗ), в Закона за защита на конкуренцията (чл. 37 и §1, т. 9 от Допълнителните разпоредби), в Закона за стоковите борси и тържищата (чл. 44), в Закона за достъп до обществена информация (чл. 17). Съгласно действащото към момента законодателство в тази област търговската тайна не се счита за интелектуална собственост и не е защитена като такава. Като основен недостатък на националната уредба в областта на защитата на търговската тайна може да бъде посочена липсата на единно определение, което често води до разминавания между отделните нормативни актове, до неправилно прилагане на законови разпоредби и до непоследователна съдебна практика.

В действащото българско право не съществуват специални правила за присъждане на обезщетения за нарушаване на търговски тайни. Възможните варианти се основават на общите разпоредби, свързани с обезщетенията за вреди, предвидени в Закона за задълженията и договорите и в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Наличието на непълнота и фрагментираност на законодателната уредба в тази област налага извода за необходимост от предприемането на мерки, които да въведат в националната правна уредба всички елементи и способности за защита на търговската тайна, които са предвидени в Директива (ЕС) 2016/943.

В рамките на направената цялостна оценка на въздействието на проекта на Закон за защита на търговската тайна са дефинирани комплексни проблеми в областта на защитата на търговските тайни, които съществуват едновременно на пазарно и регулаторно ниво, трайни са по своя характер, проявявали са и имат потенциала да проявяват своите негативни ефекти в един относително продължителен период. Те не са свързани единствено с неправилно възприет подход на регулиране или с лош подбор на инструментите, чрез които се осъществява регулирането, а по-скоро се свързват с празноти и разпокъсаност на правната уредба. Това може да бъде преодоляно чрез подходите на унификация и консолидиране, които при конкретните дадености на националната правна рамка не биха могли да се реализират пълноценно без приемането на изцяло нов закон, който в съответствие с чл. 3, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) следва първично да уреди обществените отношения, които предвид техния предмет и субекти се поддават на трайна уредба, каквито са отношенията, свързани със защитата на търговската тайна. Член 10 от ЗНА поставя изискването с един нормативен акт да бъдат уреждани обществени отношения от една и съща област. Следователно транспонирането на Директива (ЕС) 2016/943 не може да засегне уредбата по действащия ЗЗК, тъй като с него се регламентират обществени отношения от друг порядък, свързани със защитата и условията за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност. Това налага извода, че е необходима отделна, специална, нова правна уредба, различна от тази, която действа към момента, чрез която нормите от правото на ЕС да бъдат адекватно въведени в българското законодателство, което от своя страна да гарантира, че целите и резултатите, поставени от Директивата (ЕС) 2016/943, ще бъдат постигнати ефективно на национално ниво.

Основната цел на законопроекта е привеждането на действащата в страната правна закрила на търговските тайни в съответствие с изискванията на европейското законодателство и подобряване ефективността на юридическата защита на търговските тайни от незаконно придобиване, използване и разкриване.

В законопроекта: са дадени определения за ключови понятия - търговска тайна, притежател на търговска тайна, нарушител и стоки - предмет на нарушение; са предвидени изключенията от обхвата на законопроекта; са посочени критериите, относими към преценката за правомерност или неправомерност на придобиването, използването и разкриването на търговски тайни; са регламентирани подробно производството и мерките за защита на търговската тайна по съдебен ред.

Предложените правни механизми за защита ще сведат до минимум рисковете от незаконно присвояване на резултати от развойна дейност, ноу-хау и други ценни данни, представляващи търговска тайна, пред които са изправени предприятия и научноизследователските организации. По този начин ще се създадат гаранции, че конкурентоспособността на българския бизнес, която се основава на такъв вид информация, е адекватно защитена, което от своя страна ще доведе до подобряване на средата за развитие и използване на иновации и трансфер на знания в рамките на целия вътрешен пазар на ЕС.

Гарантирането на достъп до достатъчно и справедливо ниво на обезщетения в случаи на злоупотреба с търговска тайна и унифицирането на правната защита ще доведе до увеличаване на възпиращия ефект спрямо незаконното присвояване и злоупотреба с търговски тайни от трети лица, а оттам и до по-добра трансгранична защита на конкурентните предимства, които произтичат от търговската тайна. Чрез сближаването на националните законодателства относно правната закрила срещу незаконното присвояване от трети лица, собствениците на търговски тайни ще са поставени в по-добра позиция и защита в рамките на националния и вътрешния пазар. Това обстоятелство, съчетано с по-ефективното разпределение на ресурсите, както и очакваното повишаване стойността на търговската тайна ще засили конкурентоспособността на предприятията.

Очаква се законопроектът да доведе до нарастване на иновациите, на печалбите за предприятия, както и до намаляване на значителни разходи за защита на търговските тайни и увеличаване на стимулите за бизнеса.

Очакваното социално въздействие от приемането на законопроекта е положителният ефект върху условията за трудова мобилност и увеличаването броя на работните места.

Приемането на Закона за защита на търговската тайна няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, тъй като прилагането му ще доведе до незначително увеличаване на приходите в резултат от събирането на такси, чийто размер е определен в Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, приета с Постановление № 38 на Министерския съвет от 2008 г. (обн., ДВ, бр. 22 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 50 от 2008 г., бр. 24 от 2013 г. и бр. 35 от 2017 г.), както и от наложените глоби по реда на чл. 26 от законопроекта.

С приемането на проекта на Закона за защита на търговската тайна ще бъде постигнато съответствие на националното законодателство с правото на Европейския съюз.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Приложение № 2

към чл. 22, ал. 1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието	
Наименование на акта: Закон за защита на търговската тайна	Период на извършване на оценката: Юни – юли 2018 г.
Водеща институция: Министерство на икономиката <i>Посочете институцията, отговорна за извършването на оценката</i>	От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието? Национално и европейско <i>национално, европейско, международно</i>
Други организации, участвали в извършването на оценката: Центъра за оценка на въздействието на законодателството-българска независима неправителствена организация от експертен тип Патентно ведомство на РБ <i>Посочете организациите, които са участвали и/или са съдействали за извършването на оценката</i>	Информация за контакт: д-р Тони Димов, председател на Център за оценка на въздействието на законодателството тел. 02 981 93 16 е-поща:tonydimov@ria.bg г-жа Силвия Беркова, гл. секретар на ПВ на РБ тел. 02 97 01 331 е-поща:sberkova@bpo.bg <i>име, телефон, е-поща</i>

1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ

Какъв е проблемът, който трябва да се реши? Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата?

Изработването на проекта на Закон за защита на търговската тайна (ЗЗТТ) е във връзка с изпълнение на ангажиментите на Република България, като държава членка на Европейския съюз, да транспонира в националното законодателство Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (Директивата).

Законопроектът цели привеждане на действащата в страната правна закрила на търговските тайни в съответствие с изискванията на европейското законодателство.

Проучвания, направени в рамките на Европейския съюз (ЕС) показват, че предприятията, независимо от своя размер, ценят търговските тайни също толкова, колкото и патентите и другите форми на правата върху интелектуална собственост. Те използват поверителността като инструмент за управление на конкурентоспособността в стопанската дейност и иновациите в научните изследвания, и във връзка с разнообразна информация, която се простира отвъд технологичните знания и обхваща търговски данни, като информация за клиенти и доставчици, бизнес планове и пазарни проучвания и стратегии. Малките и средните предприятия (МСП) ценят и разчитат на търговските тайни в още по-голяма степен. Чрез защитата на такъв широк набор от ноу-хау и

търговска информация, търговските тайни позволяват на техните създатели да извлекат печалба от своя труд или иновации, поради което са особено важни за конкурентоспособността в стопанската дейност. Търговските тайни са една от най-често използваните от предприятията форми на защита на интелектуални продукти и иновационно ноу-хау, но в същото време са най-слабо защитените от съществуващата правна рамка срещу тяхното незаконно придобиване, използване или разкриване от други страни.

Търговската тайна не е ново понятие за българското законодателство, като то съдържа поредица норми за различни аспекти на нейна защита. Разпоредби, касаещи защитата на търговската тайна се съдържат в текстовете на Търговския закон, (чл. 52 на ТЗ), Закона за защита на конкуренцията (чл. 37 и §1, т. 9 ДР на ЗЗК), Законът за стоковите борси и тържищата (чл. 44 от ЗСБТ), Законът за достъп до обществена информация (чл. 17 от ЗДОИ). По действащото към момента законодателство в тази област обаче, търговската тайна не се счита за интелектуална собственост и не е защитена като такава. Като основен недостатък на правната ни уредба в областта на защитата на търговската тайна може да бъде посочена липсата на единно определение, което често води до разминавания между отделните нормативни актове, до неправилно прилагане на законови разпоредби и до непоследователна съдебна практика.

По действащото българско законодателство не съществуват специални правила за присъждане на обезщетения за нарушения на търговски тайни. Възможните варианти се основават на общите разпоредби, свързани с обезщетенията за вреди, предвидени в Закона за задълженията и договорите и Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Наличието на непълнота и фрагментираност на законодателната уредба в тази област налага извода за необходимост от предприемането на мерки, които да доведат до унификация и консолидиране. При действащата национална рамка това не може да бъде постигнато без приемането на изцяло нов закон, който в съответствие с чл. 3, ал. 1 Закона за нормативните актове (ЗНА) следва първично да уреди обществените отношения, които предвид техния предмет и субекти се поддават на трайна уредба, каквито са тези, свързани със защитата на търговската тайна. Член 10 от ЗНА поставя изискването с един нормативен акт да бъдат уреждани обществени отношения от една и съща област. Транспониране на Директивата не може да засегне уредбата по действащия ЗЗК, тъй като с него се регламентират обществени отношения от друг порядък, свързани със защитата и условията за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност. Необходима е отделна, специална, нова правна уредба, различна от тази, която действа към момента, с която нормите от правото на ЕС да бъдат адекватно въведени в българското законодателство, което да гарантира, че целите и резултатите, поставени от Директивата ще бъдат ефективно постигнати на национално ниво.

Опишете проблема или въпросите, които обосновават действие от страна на държавата.

Какви са целите на предлаганото решение?

Основната цел на закона е привеждане на действащата в страната правна закрила на търговските тайни в съответствие с изискванията на европейското законодателство и транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване в националното законодателство.

Обща цел на закона е да гарантира, че конкурентоспособността на българския бизнес и изследователски организации, която се основава на неразкрити ноу-хау и бизнес

информация (търговски тайни) е адекватно защитена, както и подобряване на средата за развитие и използване на иновации и трансфер на знания в рамките на вътрешния пазар на ЕС.

Конкретната цел на закона е подобряване на ефективността на юридическата защита на търговските тайни от тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване.

Оперативните цели са гарантирането на достъп до достатъчно и справедливо ниво на обезщетяване в случаи на злоупотреби с търговски тайни. Запазване на поверителността на информацията, която представлява търговска тайна по време и след приключването на съдебния процес. Увеличаване на възпиращия ефект спрямо незаконното присвояване и злоупотреба с търговски тайни от трети лица в рамките на ЕС.

*Посочете какво цели да постигне новото предложение или предлаганата нова уредба.
Какъв ефект би имала тя и спрямо кого?*

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

1. Вариант 0 – Без действие;

Нулевият вариант, наричан още базисен, означава да не се предприемат никакви действия. При него се изхожда от презумпцията, че предвид спецификите на средата, каквито са например наличието на трайно установени работещи пазарни механизми или силна и устойчива конкуренция, когато проблемите възникват между търговци или частноправни субекти би било най-добре засегнатите от тях обществени отношения да се оставят да се регулират сами – от самите принципи на пазара или от правилата на конкуренцията, т.е. да се приеме, че проблемите биха се разрешили от само себе си, без каквато и да е намеса от страна на държавата.

В случай, че Директивата не бъде транспонирана в българското законодателство, ще продължи да действа фрагментираната национална законова рамка и нивото на защита на търговската тайна ще остане относително ниско. Предвид увеличаващото се значение на търговските тайни, във все по-голяма степен големите търговски компании и потенциални инвеститори ще очакват хармонизирано в рамките на Съюза ниво на защита срещу злоупотреби и липсата на такова би могло да се окаже пречка пред бизнес отношенията в България.

Съществува тезата, че договорната защита, чрез клаузи за конфиденциалност и неразкриване на информация пред конкуренти, би могла да бъде ефективен инструмент в тази област. Дори да се абстрахираме от факта, че клаузите за неразкриване на информация пред конкуренти в трудовите договори са недействителни по действащото българско право, подобен тип договорна защита не би могла да предотврати злоупотребите с търговска тайна от трети лица, които не са договорно обвързани с притежателя на търговската тайна. Физическите мерки за защита също имат ограничения, тъй като те просто правят злоупотребите по-трудни, но веднъж когато е налице злоупотреба, те нямат никакъв ефект по отношение на нейното преустановяване.

Съществуващите права на интелектуалната собственост ще останат ограничени и в техния обхват няма да попада търговската тайна като такава.

2. Вариант 1 – Регулаторна намеса;

Изследването на актуалната национална правна уредба на защитата на търговската тайна и на мерките за справяне с негативните последици от злоупотребите с такава, направено за целите на настоящата оценка на въздействието показва, че същата е непълна и фрагментарна. Оттук ефективността на приложението на съществуващите национални разпоредби е нисък, т.е. идентифицираните проблеми, както и техните

последници ще продължат да съществуват и вероятно ще се увеличат във времето. Изводът, който може да бъде направен е, че е необходимо усъвършенстване на действащото ни право, което да гарантира възможно най-ефективно и ефикасно постигане на поставяните от ЕС цели и едновременно с това осигуряване на правна сигурност на адресатите на регулирането и заинтересованите страни. Това може да бъде постигнато чрез подходите на **унифициране и консолидиране**.

Унификацията е насочена основно към преодоляването на дефицита **непълнота** на правната ни уредба. В конкретния случай тя има два аспекта – външен и вътрешен. Външният аспект е свързан с процеса на въвеждане по подходящ начин на правнообвързващите норми от правото на ЕС в националното законодателство, който има за задача да обезпечи постигането на предписаните от наднационалния правопорядък цели и резултати. Успешната реализация на външния аспект, изразяващ се в оптималното транспониране на правото на ЕС съобразено с националния контекст и традициите на регулиране, е предпоставка за проявлението на вътрешния аспект на унификацията. Веднъж постигнала минимално необходимото ниво на съответствие с правото на ЕС, новата национална правна регламентация следва да бъде ясна и разбираема, систематизирана и последователна с цел максимално улесняване на нейното спазване и прилагане, включително чрез употребата на съвместим с българското право понятиен апарат.

Консолидирането има за основна цел справяне с недостатъка **фрагментираност** на националното право. То като процес включва онази съвкупност от действия, при която съществуващите правни норми биват обединени и окрупнени по начин, който води до изчерпване на правната уредба, предназначена да регулира даден относително обособен или определен сегмент от обществени отношения в един общ (най-често изцяло нов) нормативен акт. Чрез този подход едновременно се постига намаляване на обема на законодателството, опростяване на регулирането и повишаване правната сигурност.

1.1. Подвариант 1.1 - Регулаторна намеса чрез изцяло нов закон

Основните въпроси, които винаги се поставят при анализирането на приложимостта на варианта на регулаторна намеса, при който държавата интервенира по възможно най-интензивния начин в обществените отношения, които са обект на оценка, са как точно да бъдат подбрани и реализирани мерките по регулиране – чрез приемането на изцяло нов нормативен акт или чрез изменение на вече действащ такъв; доколко детайлна, стриктна и императивна, респективно диспозитивна, да бъде регулаторната интервенция в областта на действие на политики, която се изследва и следва ли тя да бъде ограничена по някакъв критерий, като например според субектите, в пространството (например териториално или секторно) или времево. Преди всичко, вариантът следва да се справя с проблемите, което означава да неутрализира проявлението на техните двигатели или да прекъсва причинно-следствената връзка между тях, проблемите и техните последици.

В конкретния случай, дефинираните проблеми са комплексни, съществуват едновременно на пазарно и на регулаторно ниво, трайни са по своя характер, проявявали са и имат потенциала да проявяват своите негативни ефекти в един относително продължителен период от време. Те не са свързани единствено с неправилно възприет подход на регулиране или с лош подбор на инструментите, чрез които се осъществява то, а по-скоро се свързват с празноти и парцелираност на правната уредба. Тези недостатъци могат да бъдат преодоляни чрез подходите на унификация и консолидиране, които при конкретните дадености на националната правна рамка не биха могли да се проведат пълноценно без приемането на изцяло нов закон, който в съответствие със ЗНА следва първично да уреди обществените отношения, които предвид техния предмет и субекти се подават на трайна уредба, каквито са тези, свързани със защитата на търговската тайна.

От друга страна, анализът на действащата национална правна уредба, извършен по-

горе, сочи, че тя влиза в противоречие с обвързващи норми от правото на ЕС. При непредприемането на необходимите за транспонирането на Директивата действия, справянето с негативните последици от злоупотребите с търговски тайни ще остане незадоволително и недостатъчно. Не на последно място, нетранспонирането на Директивата в българското законодателство би било нарушение на задълженията на България като държава членка на ЕС и би довело до стартирането на наказателна процедура срещу нея.

1.2. Подвариант 1.2 - Регулаторна намеса чрез промени в действащи закони

Този вариант би могъл да се нарече още вариантът „lighter touch” (букв. от англ. „по-леко докосване”), при който не се въвежда радикална промяна, не се приема изцяло нов нормативен акт, а дейностите, целящи унификация и консолидация на правната уредба се прилагат по отношение на действащите нормативни актове. Този вариант е възможен и реално осъществим, защото се отнася до настройка на действащите мерки по регулиране, които са съвместими както с правото на ЕС, така и със съществуващата административна и съдебна практика на национално ниво.

Дейностите по унификация и консолидация, обаче, в конкретния случай няма да могат да доведат до изчерпване на регулирането на разглеждания комплекс от обществени отношения в един непротиворечив и лесен за прилагане нормативен акт, както това би станало при Подвариант 1.1. Това, от своя страна, би противоречало и на националното ни законодателство в областта на нормотворчеството, по-специално на изискването за концентрация на правната уредба по ЗНА (чл. 10, ал. 1). Според него обществени отношения от една и съща област следва да се регламентират с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен. Следователно транспониране на Директивата не може да засегне уредбата по действащия ЗЗК, тъй като с него се регламентират обществени отношения от друг порядък, свързани със защитата и условията за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност. Освен това, основен недостатък на действащото национално законодателство е неговата непълнота, който при този вариант няма да може да бъде пълноценно адресиран. Що се отнася до фрагментираността на правната уредба, ако бъде направен опит за изменение и допълнение на действащото законодателство и проведен подход на консолидация, има риск от допълнително парцелиране на националната ни правна уредба.

3. Вариант 2 - Алтернативи на регулирането

Този вариант представлява интервенция с най-нисък интензитет, т.е. включва действие или действия, при които намесата в проблемните обществени отношения е най-лека. При него не се въвежда радикална промяна, не се приемат изменения или допълнения в законовите и подзаконовите нормативни актове, а се избира по-гъвкав подход, например чрез саморегулиране, съвместно регулиране или правнообвързващи указания. Класическа алтернативна на регулирането мярка е организирането на информационна кампания, която да повиши информираността и познаването на съществуващия обхват на защитата на търговските тайни и наличните инструменти за справяне със злоупотребите с тях и да насърчи използването на арбитражни/медиационни процедури за разрешаването на споровете.

Разглеждането на такъв вариант е кореспондира изцяло с един от основните принципи на съвременна концепция за по-доброто регулиране 'Less is more' и описаните по-горе добри практики за ненадвишаване на минималните изисквания на директивата, избягването на „позлатяването“ и дуализма на режимите при транспонирането на директива на ЕС в националното законодателство.

Възможността за разглеждането и оценяването на въздействията на алтернативни на регулирането мерки, обаче зависи изцяло от структурата и съдържанието на транспонираната директива. В случаите, когато директивата е конкретизирала само целите за постигане, а е оставила формите и методите за тяхното постигане на преценката на държавата членка е възможно да има вариант, включващ мерки, които са алтернативни на правното регулиране. В конкретния случай, Директива (ЕС) 2016/943 предвижда правила на равнището на Съюза за сближаване на законодателството на държавите членки, така че да се осигури достатъчно и постоянно ниво на гражданскоправна защита във вътрешния пазар в случаите на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Тя установява еднородно определение за търговска тайна, без да се ограничава предмета на защитата срещу присвояване и определя поведението и практиките, които следва да се разглеждат като незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

Директивата предвижда мерки, процедури и правни средства за защита, които целят да гарантират, че компетентните съдебни органи вземат предвид фактори като стойността на търговската тайна, тежестта на деянието, което води до незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна и въздействието на такова деяние. Всичко това я поставя в категорията директиви, определящи конкретни мерки за транспониране, а не просто поставящи цели или крайни резултати за постигане. Поради това, използването на алтернативни на регулирането мерки и инструменти в конкретния случай е до голяма степен неприложимо.

Препоръчваме вариант № 1, подвариант 1.1., тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна. Опишете накратко потенциалните рискове, свързани с вариантите, каква е вероятността те да настъпят и техния ефект, ако настъпят. обосновете препоръчания вариант на действие. Повече информация добавете в резюмето на препоръчания вариант с данни.

2. РЕЗЮМЕ НА ПРЕПОРЪЧАНИЯ ВАРИАНТ С ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДАННИ		
Вариант на действие	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
	Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, когато е по-приложимо. Обърнете особено внимание на икономическите и социалните разходи и на разходите за околната среда. Задължително включете паричен израз на разходите и ползите (в лева).	
Вариант 0	Не се препоръчва реализирането на Вариант 0	
Вариант 1	Препоръчваме вариант № 1, подвариант 1.1., тъй като с него се разрешават всички от идентифицираните проблеми и се постигат в най-висока степен описаните по-горе цели и ефекти.	

	<p>В резултат на приемането на проекта на решение на Министерския съвет за българските дружества, притежатели на търговска тайна, хармонизираната с правилата на ЕС национална правна рамка ще осигури по-голяма правна сигурност по отношение на обхвата на защитата на тяхната поверителна информация. Като цяло, конкурентоспособността на предприятията ще бъде насърчена, което означава преки ползи от регулирането за българските предприятия. Унифицираната национална правна уредба, която възпира третите лица от използването на незаконно присвоени търговски тайни в рамките на ЕС ще доведе до по-добра трансгранична защита на конкурентните предимства, които произтичат от търговската тайна. В това се състои така нареченият очакван възпиращ ефект на правилата, който е най-важният положителен фактор, произтичащ от правилата на ниво ЕС и оттам в държавите-членки.</p> <p>Благодарение на сближаването на националните законодателства относно правната закрила срещу незаконното присвояване от трети лица, собствениците на търговски тайни биха били поставени в по-добра позиция да ги защитават в рамките на националния и вътрешния пазар.</p> <p>Подобрената трансгранична правна защита срещу незаконно присвояване и запазването на основните конкурентни предимства, свързани с търговската тайна, съчетана с по-ефективно разпределение на ресурсите и очакваното повишаване на стойността на търговската тайна ще засили конкурентоспособността на предприятията.</p> <p>Очаква се актът да доведе да насърчи установяването на по-конкурентна среда, нарастване на иновациите, да доведе до намаляване на понякога значителните разходи за защита на търговските тайни, до увеличаване на стимулите за бизнеса и като цяло до икономически растеж.</p> <p>Като очаквано социално въздействие от приемането на акта може да се посочи, че той ще има положително въздействие върху условията за трудова мобилност и следователно има потенциала да доведат до увеличаване на броя на работните места, свързани с иновациите, което ще допринесе и за устойчивостта на заетостта.</p>
Вариант 2	Не се препоръчва реализирането на Вариант 2
...	
Описание и обхват на основните разходи <i>Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на разходите.</i>	

Опишете разходите за всички основни групи.			
Предложението надхвърля ли минималните изисквания на Европейския съюз?	Не		
Има ли промяна в административната тежест? Създават ли се нови регулаторни режими и регистри? Засягат ли се съществуващи регулаторни режими и регистри?	Не		
Какво е разпределението на годишните разходи според категорията на предприятията?	Микро- (в лв.) Не е относимо към проекта	Малки (в лв.) Не е относимо към проекта	Средни (в лв.) Не е относимо към проекта
Има ли предприятия, които са освободени от спазване на новите правила, въведени с предложението?	Моля посочете Не		
<p>Описание и обхват на основните ползи</p> <p>Ползи за държавата</p> <p>С приемането на проекта на акта държавата ще уреди в цялост обществените отношения, свързани със защитата от неправомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна. Това от своя страна ще доведе до осигуряване на по-голяма правна сигурност по отношение на обхвата на защитата на поверителната информация. Като цяло, конкурентоспособността на предприятията ще бъде насърчена, което означава преки ползи от регулирането за българските предприятия. Унифицираната национална правна уредба, която възпира третите лица от използването на незаконно присвоени търговски тайни в рамките на ЕС ще доведе до по-добра трансгранична защита на конкурентните предимства, които произтичат от търговската тайна.</p> <p>Република България ще изпълни задължението си на държава членка да транспонира в националното законодателство Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (Директивата). Ще бъде избегната и възможността да бъде стартирана наказателна процедура, за неизпълнение на това и задължение.</p> <p>Икономически въздействия</p> <p>Търговците</p> <p>За българските дружества притежатели на търговска тайна, хармонизираната с правилата на ЕС национална правна рамка ще осигури по-голяма правна сигурност по отношение на обхвата на защитата на тяхната поверителна информация. Ще доведе и до по-добра трансгранична защита на конкурентните предимства, които произтичат от търговската тайна.</p> <p>Благодарение на сближаването на националните законодателства относно правната закрила срещу незаконното присвояване от трети лица, собствениците на търговски тайни биха били поставени в по-добра позиция да ги защитават в рамките на вътрешния пазар. Първо, те биха могли по-добре да адаптират своите защитни мерки към новите правила, така че същите да се ползват със закрилата в целия ЕС, което се отнася включително за договорните клаузи за неразкриване на информация и неконкуриране. На второ място, разходите за разследване на случаи на присвояване на търговска тайна в</p>			

други държави членки биха намалели значително. На трето място, вероятно е поне част от притежателите на търговски тайни да ограничат своите разходи за мерки за тяхното опазване. Този ефект на спестяване на ресурси би бил особено благоприятен за МСП, които обикновено нямат финансовите средства за правна помощ и консултации относно защитата на търговската тайна срещу незаконно присвояване, когато планират да разширят дейността си в други държави-членки. От друга страна, МСП често са сред най-иновативните компании, каквито са например стартиращите фирми, които разчитат в голяма степен на търговски тайни.

Синхронизираната уредба на обхвата на защитата на търговската тайна срещу незаконно присвояване, както за целите на прилагането на правните средства за защита, така и за запазването на поверителността по време на съдебните процеси, ще гарантира, че няма да възникнат допълнителни проблеми в случаите, когато приложимото право за незаконно присвояване на търговска тайна е различно от общите процесуални правила. По този начин собствениците на търговски тайни не биха рискували тяхната поверителна информация да стане публична, ако изберат да заведат дело пред съд. Без такава увереност по-голямата правна сигурност, която би била постигната от обхвата на закрилата не би проявила своя положителен ефект, тъй като притежателите на търговски тайни не биха се обръщали към съда поради риска, че тяхната търговска тайна би била допълнително разкрита пред нови лица в рамките на производството. Ако те могат да разчитат на поверителност по време и след съдебно производство, те биха били по-склонни да търсят правна защита срещу евентуални вреди от лица, които злоупотребяват с търговски тайни на ниво ЕС. Това би допринесло за увеличаване на очакваната стойност на иновациите и други знания и ноу-хау, защитени като търговски тайни.

Конкуренцията

Що се отнася до конкуренцията, предоставянето на ефективни средства за правна защита срещу незаконно присвояване на търговски тайни ще насърчи установяването на по-конкурентна среда на вътрешния пазар. От една страна, конкурентите и бизнес партньорите на притежателите на търговска тайна биха реализирали ползи, благодарение на увеличената правна сигурност и хармонизацията на правната рамка на ниво Съюз, която по един ясен начин определя какво те могат и какво не могат да правят в своите действия, насочени към придобиване на търговска тайна. От друга страна, полето за действие на конкурентите, които злоупотребяват с търговска тайна, би било твърде ограничено, тъй като притежателите на търговска тайна биха придобили възможността ефективно да защитават своите права.

Въпреки това, защитата на търговската тайна срещу злоупотреба не би довела до въвеждане на допълнителна бариера за навлизане на пазара, тъй като конкурентите запазват възможностите си да развиват иновации, но чрез законни средства, като например паралелна независима НИРД или обратно инженерство. Тази защита няма отрицателно въздействие и върху свободата на стопанската инициатива. По-добрата защита на търговската тайна от незаконно присвояване би насърчило иновационните дейности, за сметка на тези, свързани с незаконното копиране с малка добавена стойност и би допринесло за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

Иновациите

Приемането на този акт съдържа в себе си гаранции, че предимствата, произтичащи от иновациите, могат реално да се ползват от техния автор. Това, от своя страна, следва да доведе до намаляване на понякога значителните разходи за защита на търговските тайни, до увеличаване на стимулите за бизнеса за иновации и до създаване на ефективни трансгранични мрежи за иновации и споделяне на знания. По този начин би следвало да се стигне до нарастване на иновациите първо, защото притежателите на търговски тайни ще приемат, че по-добрата правна защита на резултатите от иновативните дейности ще доведе до повече инвестиции в научноизследователска и

развойна дейност и иновации и второ, защото тя благоприятства разрастването на трансграничното сътрудничество в областта на иновациите (мрежови иновации) в рамките на вътрешния пазар. Не на последно място, икономическите изследвания на ЕС, възложени във връзка с разработването на предложението за Директивата за защита на търговската тайна сочат, че правната защита на търговската тайна срещу злоупотреби при разпространението на знания и информация, които са от съществено значение за иновационната дейност има положително въздействие и върху социално-икономическите условия.

Икономическият растеж

Създаването на ясни общи правила за защита на търговската тайна в Съюза би направило трансграничните стопански дейности, включващи търговски тайни по сигурно. Въвеждането на надеждна национална правна рамка, съответстваща на европейската ще има положително въздействие и върху трансграничното разпространение на знания в случаите на трудова мобилност. Тя ще позволи на изследователите и компаниите и специално на МСП и стартиращите предприятия да използват по-добре своите иновативни идеи, като си сътрудничат с най-добрите партньори в целия ЕС. Стимулирането на иновативните дейности на предприятията и изследователите на ЕС ще допринесе за увеличаване на инвестициите на частния сектор в научноизследователска и развойна дейност. С течение на времето всичко това се очаква да има положително въздействие върху конкурентоспособността и растежа на икономиката на ЕС, което от своя страна би довело до нови възможности на пазара на труда.

1.2. Социални въздействия

На националното ниво, би могло да се каже, че приемането на предложението акт би улеснил квалифицираните служители в едно предприятие, които на практика са тези, които създават или имат достъп до търговски тайни, да променят работодателя си в рамките на вътрешния пазар или да създават собствен бизнес. И тук всъщност възниква основният въпрос, който се поставя в рамките на анализа на социалните въздействия на този вариант: дали правната защита на търговските тайни срещу злоупотреба оказва влияние върху способността на ключовите служители в предприятията да променят работодателя си или да станат предприемачи. Може да се очаква, че при неговото въвеждане работодателите биха могли по-лесно да се обръщат към съда за защита от предполагаемо присвояване на търговски тайни, като по този начин биха могли да препятстват или забавят напускането на такива служители.

Би могло да се очаква, че приемането на Закона за защита на търговската тайна ще има положително въздействие върху условията за трудова мобилност и предприемчивостта на ключовия персонал в предприятията, работещи в областта на научните изследвания и управлението в рамките на ЕС.

На следващо място, повишената правна сигурност би могла да постави един служител в по-добра позиция да прецени дали информацията, която притежава представлява търговска тайна и ако да, как той би могъл да използва законосъобразно свои знания при бъдещия си работодател. Това би улеснило преценката на въпросния служител дали да промени своята работа или не като по този начин той би бил насърчен да избере да работи там, където се чувства най-добре. С оглед на очаквания недостиг на висококвалифицирани служители и в България и в Съюза, ефективното разпределение на ресурсите не само ще бъде от голямо значение за служителите от ЕС, но и ще направи вътрешния пазар по-атрактивен пазар на труда за хора от трети държави.

По-големите стимули за иновации имат потенциала да доведат до увеличаване на броя на работните места, свързани с иновациите, което ще допринесе и за устойчивостта на заетостта в рамките на ЕС. Оттук може да се очаква създаването на допълнителни работни места при производството на стоки и предоставянето на услуги, произтичащи от

иновации.

Потребителите

Приемането на предложението акт се свързва със значителен ефект върху иновациите и конкурентоспособността на бизнеса. Това би довело до по-голям избор и потенциално до по-ниски цени за иновативни стоки и услуги за потребителите.

1.3. Екологични въздействия

Насърчаването на конкурентоспособността и стимулирането на иновациите означава произвеждането на стоки и предоставянето на услуги, които са по-щадящи околната среда. Екологосъобразното поведение на производителите и търговците зависи и от ресурсите, с които те разполагат. По-малкото замърсяване на околната среда чрез промени в начина, по който бизнесът функционира изисква повече инвестиции. Приемане на нов ЗЗТТ, единствен от анализирания варианти в рамките на тази ОВ, който съдържа едновременно потенциала да насърчи конкурентоспособността на бизнеса, да го направи по-иновативен и да позволи спестяването на разходи, свързани с опазването на търговските тайни, което означава, че от него единствено могат да се очакват оптималните за разглежданата политика положителни екологични въздействия.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на ползите. Опишете ползите за всички основни групи.

Ключови рискове

Изложеното предложение не разкрива рискове при реализирането му.

Има ли рискове от реализиране на предложението? Може ли да бъде изразен количествено, колко и какви юридически и физически лица ще бъдат засегнати и как?

3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Консултации

Във връзка с инициативата на ЕК за приемането на директива, уреждаща защитата на търговската тайна, в периода 11.12.2012 - 08.03.2013 г. на ниво ЕС е проведена онлайн обществена консултация чрез въпросник, достъпен на всички официални езици на Съюза.

Получени са 368 отговора от почти всички държави-членки.

В периода 28.06.2018 – 04.07.2018 г., като процедурен етап от изготвянето на цялостни предварителни оценки на въздействието относно планирани регулативни намеси на национално ниво, свързани с приемането на нов Закон за марките и географските означения и нов Закон за защита на търговската тайна, бяха организирани предварителни обществени консултации. За провеждането на двете консултации бе използван общ въпросник, състоящ се от 16 въпроса: 8 въпроса по материята, уреждана от Закона за марките и географските означения; 6 въпроса по материята, свързана с търговската тайна и 2 отворени въпроса за всякакви допълнителни становища, мнения и информация.

Краткият период на обществената консултация, отнасяща се до материята, която би била третирана от един бъдещ Закон за защита на търговската тайна се дължи на факта, че тя се провежда в рамките на процеса по оценка на въздействието на планираната интервенция. Като такава консултацията има неформален и предварителен характер и нейна основна цел е възможно най-ранното стартиране на обществената дискусия по темата. Този подход е в съответствие с добрите практики на провеждане на обществени консултации на Европейската комисия. Предварителните сондиращи по никакъв начин не отменят задължението за провеждане на официални обществени

консултации по реда на чл. 18а във връзка с чл. 26 от ЗНА.

Информация за обществената консултация и съответните приложения беше изпратена по електронна поща и до следните групи: Представителни организации на бизнеса (БТПП и Съвета на браншовите организации към БТПП; БСК; АИКБ; членовете на КРИБ); Браншови организации и неправителствени организации с експертиза в икономическата и бизнес сферата; Неправителствени организации с експертиза в сферата на защита на потребителите; Браншови организации и неправителствени организации с експертиза в сферата на науката и технологиите.

Анализът на отговорите на участниците в обществената консултация в България показва, че около 3/4 от респондентите са наясно с причините, довели до приемането на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни). Останалата 1/4 твърдят, че не разполагат с конкретни публични данни по въпроса.

Всички респонденти считат, че идентифицираните на ниво ЕС проблеми са релевантни и за българския контекст и засягат развитието на бизнеса, докато според 3/4 те засягат и конкурентоспособността и иновациите, обмена на знания между предприятията научноизследователските институти и равнището на научноизследователската и развойна дейност.

Респондентите са единодушни, че Директивата на ЕС за защита на търговската тайна следва да бъде транспонирана в българското законодателство чрез законов нормативен акт, като над 25% от тях са заявили изрично, че е необходим нов закон.

По отношение на начина, по който следва да бъдат въведени предвидените по Директивата мерки, процедури и правни средства за защита мненията са разнопосочни:

1. близо 25% от тях намират за най-подходящ минималният обем и интензитет на регулаторна намеса за да се удовлетворят минималните изисквания на Директивата;

2. други 25% са привърженици на средните обем и интензитет на транспониране съобразно националните особености

3. останалите около 50% от консултираните считат, че е необходимо транспонирането да бъде извършено в максимален обем и интензитет.

Като възможни допълнителни гаранции за запазването на конкурентоспособността е препоръчано установяването на нарушения, представляващи нелоялна конкуренция по смисъла на Закона за защита на конкуренцията, да бъде извадено от правомощията на Комисията за защита на конкуренцията и да бъде предоставено в компетентността на съда. Респондентите препоръчват да се създаде достатъчно и съпоставимо равнище на правните средства за защита в рамките на вътрешния пазар в случай на присвояване на търговска тайна, като същевременно се осигурят достатъчно предпазни механизми за предотвратяване на злоупотреби. Изрично посочена е необходимостта от широк публичен дебат за запознаване на обществото с проблема, преди предприемане на новите мерки по регулиране, с оглед изготвянето и приемането на един добре обмислен и непротиворечив

Посочете основните заинтересовани страни извън държавната администрация, с които са проведени консултации. Направете кратък анализ на броя и характера на отговорите, получени от консултацията.

4. ПРИВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

От коя дата предложението ще започне да действа?

Предложението ще започне да действа от датата на влизане в сила на закона, която е предвидено да бъде 3 дни след обнародването му в Държавен вестник.

ден/месец/година

След приемане на проекта на закон от Народното събрание

<p>Коя институция/организация ще отговаря за осъществяване на предложението и за контрола?</p> <p>Исковете по този закон ще се разглеждат по реда на Гражданския процесуален кодекс от съответните съдилища</p> <p><i>Опишете отговорната институция за осъществяването на предложението. Предложението предвижда ли разходи за дадена институция или организация?</i></p>	
<p>Подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на проекта на нормативния акт:</p> <p>.....</p> <p>Цветелина Стоянова – директор на дирекция „Правни дейности и спорове“ в ПВ</p>	<p>Дата:</p>

**ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА
ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ПЛАНИРАНА РЕГУЛАТИВНА НАМЕСА
НА НАЦИОНАЛНО НИВО, СВЪРЗАНА С
ПРИЕМАНЕТО НА НОВ
ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ТЪРГОВСКАТА ТАЙНА**

София, 2018 г.

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

RIA.BG

Съдържание

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
I. МЕТОДОЛОГИЯ.....	5
1. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ТРАНСПОНИРАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС.....	6
2. МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ.....	9
3. МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА АНАЛИЗ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ	9
II. КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА.....	10
1. ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ.....	10
2. БЪЛГАРИЯ.....	14
III. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.....	22
1. ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ НА НИВО ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ	22
2. ПРЕДВАРИТЕЛНИ ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ В БЪЛГАРИЯ	22
3. РЕЗУЛТАТИ.....	24
IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА	26
1. ДЕФИНИРАНЕ НА ПРОБЛЕМА	26
2. ДВИГАТЕЛИ НА ПРОБЛЕМА.....	29
3. ДЪРВО НА ПРОБЛЕМА.....	32
4. ПОСЛЕДИЦИ ОТ ПРОБЛЕМА	32
V. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	33
1. ОБЩА ЦЕЛ.....	33
2. КОНКРЕТНА ЦЕЛ	33
3. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ.....	33
VI. РАЗРАБОТВАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ	34
0. ВАРИАНТ 0 - БЕЗ ДЕЙСТВИЕ.....	34
1. ВАРИАНТ 1 - РЕГУЛАТОРНА НАМЕСА	35
2. ВАРИАНТ 2 - АЛТЕРНАТИВИ НА РЕГУЛИРАНЕТО	38
VII. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА.....	39
0. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 0	39
0.1. Икономически въздействия	39
0.2. Социални въздействия	40
0.3. Екологични въздействия	41

1. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 1	41
1.1. Икономически въздействия	41
1.2. Социални въздействия	43
1.3. Екологични въздействия	45
2. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 2	45
2.1. Икономически въздействия	45
2.2. Социални въздействия	46
2.3. Екологични въздействия	46
3. СПЕЦИФИЧНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА ВАРИАНТИТЕ	46
3.1. Оценка на въздействията спрямо конкурентоспособността	46
3.2. Оценка на въздействията върху изследвателската дейност и иновациите	48
3.3. Права на човека	51
VIII. СРАВНЯВАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ	55
IX. МОНИТОРИНГ И ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ	58
1. РЕЖИМ ЗА МОНИТОРИНГ	58
2. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ	59
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	60

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АИКБ - Асоциация на индустриалния капитал в България
БВП - Брутен вътрешен продукт
БСК - Българска стопанска камара
БТПП - Българска търговско-промишлена палата
ВАС - Върховен административен съд
ГПК - Граждански процесуален кодекс
ДФЕС - Договор за функционирането на Европейския съюз
ЕК - Европейска комисия
ЕКПЧОС - Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи
ЕС - Европейски съюз
ЕСПЧ - Европейски съд по правата на човека
ЗДОИ - Закон за достъп до обществена информация
ЗЗД - Закон за задълженията и договорите
ЗЗК - Закон за защита на конкуренцията
ЗЗТТ - Закон за защита на търговската тайна
ЗНА - Закон за нормативните актове
ЗОДОВ - Закон за отговорността на държавата и общините за вреди
ЗСБТ - Закон за стоковите борси и тържищата
КЗК - Комисия за защита на конкуренцията
КРБ - Конституция на Република България
КРИБ - Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
КТ - Кодекс на труда
МС - Министерски съвет
МСП - Малки и средни предприятия
НИРД - Научноизследователска и развойна дейност
НК - Наказателен кодекс
НОМИОВ - Наредба за обхвата и методологията за извършване на ОВ
НПО - Неправителствени организации
НСИ - Национален статистически институт
ОВ - Оценка на въздействието
САЩ - Съединени американски щати
ТЗ - Търговски закон

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад съдържа резултатите от извършена цялостна предварителна оценка на въздействието на планирана регулативна намеса на национално ниво, свързана с приемането на нов Закон за защита на търговската тайна в България. Интервенцията е планирана в изпълнение на задължението на страната ни за транспониране на приетата на 8 юни 2016 г. Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни), чиято цел е да въведе стандарти в националните законодателства на държавите-членки срещу незаконното придобиване, използване и разкриване на търговска тайна. Директивата си поставя за цел да хармонизира гражданскоправните средства в държавите-членки на Европейския съюз, чрез които пострадалите от незаконно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна могат да търсят защита.

Оценката е изготвена по поръчка на Патентното ведомство на Република България от Центъра за оценка на въздействието на законодателството - българска независима неправителствена организация от експертен тип, учредена през 2011 година, която осъществява дейността си в обществена полза. Мисията на центъра е да насърчава въвеждането на правилата на по-доброто регулиране и доброто управление и да популяризира принципа „Колкото по-малко, толкова повече“ в сферата на законодателството. Основните цели на центъра са свързани с насърчаване прилагането на добрите европейски практики и стандарти за оценка на въздействието на регулирането като задължителен механизъм при разработването, обсъждането, приемането, спазването и прилагането на нормативните актове в България.

I. МЕТОДОЛОГИЯ

От началото на месец ноември 2016 година в България действа нова законова и подзаконова уредба на оценката на въздействието, с която настоящата ОВ е изцяло съобразена, което означава, че на първо място е определен точният вид и обхват на оценката, на базата на което е избрана и съответно приложимата методология за нейното извършване.

При изготвянето на настоящата ОВ е използвана вече утвърдената детайлизирана методология за извършване на оценки на въздействието на регулирането, разработена от Центъра за оценка на въздействието на законодателството, която е основана на следните нормативни актове и стратегически документи:

1. Закона за нормативните актове¹;
2. Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието²;
3. Ръководството за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството от 2014 година³;
4. Насоките за по-добро регулиране на Европейската комисия от 2015 година⁴;
5. Инструментариума към Насоките за по-добро регулиране на ЕК от 2015 година⁵;

¹ Обн. ДВ бр. 34 от 3.05.2016 г., в сила от 04.11.2016 г.

² Приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн., ДВ, бр. 91 от 18.11.2016 г., в сила от 18.11.2016 г.

³ Прието с Решение на МС № 549 от 25 юли 2014 година за одобряване на Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството.

⁴ SWD(2015) 111 final „Better Regulation Guidelines“.

⁵ SWD(2015) 111 final Better Regulation „Toolbox“.

6. Насоките за оценка на въздействието на законодателството,⁶ приети от Правителството на Великобритания в техния актуален вариант;

7. Инструментариума за оценка на въздействието на британското Министерство за бизнес, иновации и умения от 2011 г. днес Министерството за бизнес, енергетика и индустриална стратегия⁶ и други.

Фактът, че идеята за изготвяне на нова правна уредба за защита на търговската тайна у нас е изцяло обусловена от задължението на България да транспонира разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване означава, че настоящата оценка в много по-голяма степен ще бъде концентрирана върху въпроса *как?* по най-добър начин да бъдат имплементирани нейните изисквания в националното ни законодателство, за разлика от стандартната оценка на въздействието, която обръща сериозно внимание на въпроса *дали?* намеса е изобщо необходима. Тази особеност предпоставя нуждата от адаптация на методологията за изготвяне на оценката и съобразяването със следните принципи за транспониране на законодателство на ЕС.

1. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ТРАНСПОНИРАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС

Водещите принципи при транспонирането на директиви на ЕС в национално законодателство са израз на най-добрите практики, прилагани от по-старите държави-членки на Съюза през десетилетията на изграждане и еволюция на този уникален по своята природа правопорядък, наречен право на ЕС⁷. Тяхна основна цел е ограничаването на тежестите, така че бизнесът, потребителите, гражданите и техните организации да не бъдат поставяни в неравностойно положение спрямо това на техните европейски конкуренти и партньори.

1.1. Принцип 1: Транспонирането се извършва в минимално необходимите рамки

При транспонирането на норми от правото на ЕС следва да се избягва надвишаването на минималните изисквания на въвеждана в националното право мярка. Подобен подход гарантира, че не се създават ненужни регулаторни тежести, които правят бизнеса неконкурентоспособен и поставят гражданите в неравнопоставено положение спрямо тези на друга държава. Този принцип може да бъде нарушаван, само когато са налице изключителни обстоятелства, които налагат да се прибегне до по-сериозна регулаторна намеса на национално ниво.

1.2. Принцип 2: Когато е възможно се търсят варианти за транспониране, алтернативни на регулаторните

Прибягва се до регулаторна намеса, само когато това е необходимо. Когато дадена директива конкретизира целите за постигане и оставя „формите и методите“ за това на преценката на държавата-членка, е възможно да съществува вариант за постигане на тези цели чрез мерки, които са алтернативни на правното регулиране. На практика, повечето

⁶ От англ. Department for Business, Energy & Industrial Strategy.

⁷ 'Transposition Guidelines: How to implement European Directives Effectively', HM Government, February 2018.

директиви не дават възможност за преценка по какъв начин да бъдат имплементирани. Въпреки това, някои директиви позволяват да бъдат въведени на национално ниво по по-гъвкав начин от традиционното законодателство, например по пътя на саморегулирането, съвместното регулиране или чрез правнообвързващи указания.

При вземането на решение по какъв начин да се транспонира директива на ЕС следва да се започне от онзи вариант, при който държавата няма да надвиши минималните изисквания на директивата. След това се направи оценка дали формулировките в директивата позволяват прилагането на нерегулаторни мерки. Ако няма такава възможност, това се отбелязва изрично в оценката на въздействието. В случай, че такава възможност съществува, нерегулаторните варианти следва да бъдат изследвани по начина, по който това се прави за мерките на национално ниво и анализът се включва в оценката на въздействието.

1.3. Принцип 3: Националният бизнес не се поставя в неблагоприятна ситуация спрямо неговите европейски конкуренти

Политиката на държавата-членка следва да е такава, че при транспонирането на норми, засягащи бизнеса да не се отива отвъд минималните изисквания, поставени от законодателството на ЕС, освен ако не са налице изключителни обстоятелства, обосновани от анализа на разходите и ползите и консултациите със заинтересованите страни. Всяко „позлатяване“ на правото на ЕС следва да бъде обяснено в оценката на въздействието.

„Позлатяване“ е налице, когато имплементирането на правото на ЕС в националното законодателство надминава минимално изискуемото чрез:

1. разширяване на обхвата, добавяне на допълнителни изисквания или замяната на по-широки национални правни режими с тези, използвани в директивата;
2. запазването на вече съществуващи национални стандарти, когато те са по-високи от изискуемите по директивата;
3. предвиждане на санкции, механизми за принудително изпълнение и институти като тежест на доказване, които не са в съответствие с принципите на по-доброто регулиране или
4. ранно имплементиране.

По принцип, при транспонирането държавите-членки имат свобода на личната преценка относно това по какъв точно начин да бъдат въведени съответните законови задължения, произтичащи от правото на ЕС в националното законодателство. В някои редки случаи, мярка на ЕС може да предвижда, че държавите-членки следва да налагат конкретен вид санкции, например. В повечето случаи, преценката какви мерки да бъдат взети за постигане на ефективно прилагане на правото на ЕС е оставена на самите държави-членки. Санкциите следва да бъдат ефективни, пропорционални и еквивалентни или подобни на приложимите за нарушения на националното право. Ако вече съществуват национални санкции за подобно поведение, трябва да се вземат предвид техните вид и интензитет. Въпреки това, фактът, че санкции от определен вид вече се налагат за еквивалентни нарушения на националното право не означава, че същите наказания следва да бъдат приложени при транспонирането. Отново, ключовият въпрос е какъв тип санкции ще бъдат ефективни и пропорционални. Ако е необходимо, могат да бъдат коригирани националните санкции, за да се гарантира съответствие. В този смисъл, криминализирането на деяния при транспониране е много рядко срещано.

1.4. Принцип 4: Съобразяване на транспонирането на правото на ЕС със съществуващото национално законодателство

Когато европейското законодателство покрива сфера, в която вече съществува национално законодателство, макар и по различен начин и в различен обем се получава дуализъм на режимите или „двойна уредба“.⁸ Предизвикателството в този случай е да се постигне максимален синхрон между новия и съществуващия режим и да се използва възможността да се премахнат национални правила и разпоредби, които не биха имали особен смисъл и приложение при новата рамка. Стремешът следва да бъде към максимална консолидация чрез комбинирането на релевантните мерки по регулиране.

За да се избегне дуализма на правните режими, следва да се направи внимателен преглед на цялата област, която е обект на регулиране и върху която Директивата влияе и да се търси най-добрия начин на имплементиране, така че да няма припокриване или противоречие с действащото законодателство. Най-добрият начин за избягване на двойната уредба е правото на ЕС да не се разглежда като „добавка“ към националното, а да се търси създаването на последователен регулаторен режим или чрез изменение на съществуващото законодателство или чрез неговата отмяна и започване „на чисто“ с изцяло нов правен режим.

1.5. Принцип 5: Директно заимстване на текстове при транспонирането

Винаги когато е възможно се прилага директното заимстване на текстове при транспонирането, освен в случаите, когато това би имало негативни последици за интересите на държавата. При транспонирането на директиви поначало има два подхода - директно заимстване на текстове или разработване на нови.

При *директното заимстване на текстове* в националното законодателство се въвеждат същите формулировки, използвани в директивата или се препраща към релевантната разпоредба на директивата.

Разработването на нови текстове означава използване на език, различен от този на директивата, с оглед изясняване на нейното значение по юридически причини или такива, свързани с политиките на национално ниво. Дали директното заимстване на текстове може да бъде използвано е въпрос на конкретна юридическа преценка. Транспонирането по този начин гарантира пълно приложение на директивата като този подход, обаче, зависи изцяло от съдържанието на директивата.

Особено внимание следва да бъде обърнато на юридическия аспект:

1. винаги когато е възможно се използва директното заимстване на текстове при транспонирането, освен в случаите, когато това би повлияло отрицателно на интересите на държавата;

2. когато разпоредба на директива създава субективни права формулировката следва да е достатъчно точна и ясна, така че адресатите да могат да разберат пълния обем на правата си;

3. когато разпоредба на директива създава нови задължения, те следва да бъдат достатъчно ясни, така че да могат да бъдат лесни за разбиране, спазване и прилагане.

⁸ Дуализъм на режимите (от англ. „double-banking“) е налице, когато не бъде сторено необходимото за избягване на припокриването между действащото национално законодателство и европейските норми. То се появява в случаите, когато европейското законодателство урежда материя, която вече е обхваната от вътрешното право и двата режима не са били съгласувани по време на процеса на привеждане в изпълнение на изискванията на правото на ЕС на ниво държава-членка.

2. МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ

При изготвянето на оценката на въздействието са приложени следните методи, целящи набиране на максимално обхватна база от данни и информация:

1. документален анализ и
2. предварителни обществени консултации (сондиране).

2.1. Документален анализ

Документалният анализ е поставен в основата на оценката и включва преглед на всички релевантни документи. Той поставя началото на оценителния процес. Анализът на документи предоставя първоначалната ресурсна база от информация и данни относно контекста, целите и задачите на оценката.

2.2. Предварителни обществени консултации (сондиране)

Предварителното сондиране се извършва във формата на общодостъпна публична консултация чрез стандартизиран социологически инструмент – въпросник или анкета. Според идентифицираната необходимост от данни и информация то се провежда в следните форми:

1. документална – респондентите попълват въпросник и го изпращат обратно на провеждащите сондирането или
2. онлайн – предварително избрана извадка от респонденти е поканена да попълни въпросника и да го изпрати обратно по интернет.

3. МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА АНАЛИЗ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ

При изготвянето на настоящата оценка на въздействието са използвани самостоятелно или в комбинация следните методи и инструменти за анализ на събраните данни и информация:

1. качествен анализ;
2. количествен анализ;
3. други.

3.1. Качествен анализ

Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на теми, модели и тенденции от наличната информация. За целите на конкретната ОВ са използвани някои от следните способи за провеждане на качествен анализ:

1. кодиране и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
2. матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
3. качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за съставянето на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.

3.2. Количествен анализ

За извършването на количествен анализ на събраните данни е приложена обща рамка за количествена оценка, в която общите и специфичните цели на ОВ, са обвързани с

потенциалните варианти на действие, като според техните специфики са дефинирани ключови количествени индикатори за свързваните с тях очаквани въздействия. По този начин са изведени поредица от количествени, прогнозни величини или диапазони относно очакваните ползи и разходи, съответно съпътстващи несигурности и рискове при реализирането на всеки от евентуалните сценарии.

Индикаторите за измерване на общите цели са индикатори за количествено изразяване на представянето, прогреса и резултатността на вариантите при постигането на общата цел. Те се отнасят към по-широките последици от оценяваната интервенция, като измерват нейната обща ефективност, ефикасност и съгласуваност със съществуваща рамка от политики, без да се фокусират върху нейното пряко и непосредствено влияние спрямо заинтересованите страни.

Индикаторите за измерване на конкретните и оперативните цели са индикатори за количествено изразяване на свързваните с отделните варианти конкретни очаквани въздействия като:

1. индикатори за икономически въздействия;
2. индикатори за социални въздействия;
3. индикатори за екологични въздействия;
4. индикатори за специфични въздействия и други.

4. ДРУГИ МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗ НА ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ

В зависимост от резултатите и находките от приложените методи за анализ на данни са използвани и други, допълващи горните, методи за анализ на данни като:

1. *мултикритериен анализ*, при който едновременно се оценяват възможните варианти за действие чрез прилагането на различни по вид критерии;
2. *анализ на ефективността*, при който се сравняват разходите при различни варианти за действия, които постигат еднакви цели и други.

II. КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

1. ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

На 3 март 2010 г. Комисията приема стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж („Европа 2020“), която изисква увеличаване на знанията и иновациите като водещи фактори за икономическия растеж на Съюза. В рамките на водещата инициатива „Съюз за иновации“, Комисията се ангажира с подобряването на условията за предприятията по отношение на иновациите, *inter alia*, чрез оптимизация на интелектуалната собственост. В същия този контекст, през май 2011 г. тя приема и цялостна стратегия за осигуряване на правилно функциониращ вътрешен пазар за правата върху интелектуалната собственост. Според нея, всеки патент и всеки дизайн или търговска марка започва като тайна, например пускането на нов продукт, на ново революционно лекарство, създаването на прототип на нов автомобилен двигател и т.н. До получаването на дадено право върху интелектуална собственост, дружествата са уязвими като изложени на риск от кражба на ценна научно-изследователска информация и знания.

Законодателството в областта на търговската тайна свежда до минимум рисковете, пред които са изправени иновационните предприятия и научно-изследователските организации, като предоставя правни механизми за закрила срещу незаконно присвояване на резултати от НИРД, ноу-хау и други ценни данни. От друга страна, търговската тайна е от съществено значение за съвместните научни изследвания и открития достъп до

иновации в рамките на вътрешния пазар, които изискват споделяне на ценна информация от множество партньори в отделните държави-членки. Въпреки това, на ниво Съюз тя не получава достатъчно закрила. Иновативните предприятия и научно-изследователските организации са все повече изложени на риска от присвояване, в рамките на Съюза и извън него, като липсата на обща и стабилна правна среда понижава способността им да реализират целия си потенциал като двигатели на икономическия растеж и заетостта.

Като част от подготовката за извършване на предварителна оценка на въздействието, придружаваща нейното Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване, Комисията възлага провеждането на две външни проучвания на актуалния статус на правната закрила на търговските тайни в ЕС, както и преглед на свързаната икономическа литература. В средата на 2012 година е проведена анкета на територията на целия ЕС, в която вземат участие над 530 дружества, а в края на 2012 г. службите на Комисията обявяват обществена консултация, в която вземат участие над 380 респондента.

Събраните чрез всички тези методи данни и доказателства сочат, че дружествата на Съюза, независимо от техния размер, ценят търговската тайна поне толкова, колкото патентите и другите форми на правата върху интелектуална собственост. Търговската тайна е от особено голямо значение за МСП и новосъздадените предприятия. Тя е важна и за закрилата на иновациите от нетехнологичен характер. Секторът на услугите, който представлява повече от 70 % от БВП на ЕС, разчита в сравнително по-голяма степен на търговската тайна и по-малко на патентите в сравнение с производствения сектор. Редица обективни фактори и тенденции като глобализацията, засиленото възлагане на дейности на външни изпълнители, по-големите вериги на доставки, постоянно увеличаващото се използване на информационните и комуникационните технологии и други показват, че рискът от присвояване на търговска тайна се повишава с течение на времето. Тази среда, както и факта, че търговската тайна има особена икономическа стойност, предпоставят че конкурентите на вътрешния пазар на Съюза, а и на национално ниво ще са все по-често склонни да правят опити да придобиват незаконно такава информация, например чрез кражба, неразрешено копиране, нарушаване на изискванията за поверителност и т.н., след което да злоупотребяват с нея.

Въпреки важността на търговската тайна, както и заплахите за нея, правната уредба в ЕС ѝ обръща малко внимание. Не съществуват правила на ниво ЕС, а закрилата, предоставяна от националните правила срещу присвояването на търговска тайна, е нехармонизирана. Само няколко държави-членки третират в гражданското си право конкретно присвояването на търговската тайна, като повечето от тях разчитат на своето общо законодателство в областта на нелоялната конкуренция и деликтното право, или на отделни наказателноправни разпоредби. Разликите в националното право водят до разпокъсана правна закрила на търговската тайна срещу присвояване в рамките на вътрешния пазар.

Отчитайки всичко това, Комисията стига до извода, че е необходимо сближаване в областта на гражданскоправните средства за защита, което да позволи на иновационните предприятия по-ефективно да гарантират опазването на своите търговски тайни в целия ЕС. Също така, ако собствениците на търговски тайни могат да разчитат на поверителност по време на съдебното производство, те биха били по-склонни да търсят правна закрила срещу потенциалните вреди, нанесени им в резултат на присвояването на такива. Повишаването на правната сигурност и сближаването на законодателствата в тази област

би допринесло за увеличаване на стойността на иновациите, които дружествата се опитват да защитават като търговска тайна, тъй като рискът от присвояване би бил намален. Очакванията са, че подобно сближаване би имало положително въздействие върху функционирането на вътрешния пазар. То би позволило на дружествата, по-специално на МСП и на изследователите да използват по-пълноценно своите иновативни идеи, като си сътрудничат с най-добрите партньори в ЕС. Този стимул за иновации и то за по-ефикасни иновации, както и икономии на разходи, свързани с настоящите понякога прекомерни мерки за закрила, биха спомогнали за увеличаването на частните инвестиции в НИРД в рамките на вътрешния пазар.

Унифицираното минимално ниво на закрила на търговските тайни в целия ЕС следва да гарантира, че вносът на стоки от трети държави, когато те са произведени чрез използването на присвоени търговски тайни, може да бъде спрян навсякъде в ЕС при еднакви условия. Същевременно конкуренцията не следва да се ограничава, тъй като не се предоставят изключителни права и всеки конкурент е свободен по независим път да придобие знанията, защитени с търговска тайна, включително чрез обратен инженеринг⁹. С течение на времето това би трябвало да има положително въздействие върху конкурентоспособността и растежа на икономиката на ЕС.

На макро равнище сближаването на законодателствата не се очаква да има пряко социално въздействие, например върху заетостта в държавите-членки. То, обаче следва да има непряко положително въздействие за улесняването на мобилността на висококвалифицирана работна ръка - тази, която има достъп до търговски тайни - в рамките на вътрешния пазар и за увеличаване на работните места в областта на иновациите благодарение на засилената иновационна дейност, като по този начин ще бъде насърчена и устойчивостта на заетостта в ЕС.

На 8 юни 2016 г., като инструмент за преодоляване на горепосочените проблеми и постигане на описаните цели е приета Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване. Директивата се прилага спрямо незаконното придобиване, разкриване и използване на търговска тайна като в нея са предвидени мерките, процедурите и правните средства, които следва да бъдат на разположение за целите на гражданскоправната защита. Освен това, Директивата дава определения на ключови понятия, най-важното от които е това за „търговска тайна“, което включва три елемента:

1. информацията да бъде *поверителна*;
2. да има *търговска стойност* поради своята поверителност; и
3. притежателят ѝ да е положил *разумни усилия да запази нейната поверителност*.

Това определение отговаря на дефиницията за „неразкрита информация“ в Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост, известно като Споразумението TRIPS¹⁰. Определението за „притежател на търговска тайна“ включва по модела на Споразумението TRIPS и понятието за законосъобразност на контрола върху търговската тайна като ключов елемент. Така то гарантира, че не само първоначалният притежател на търговска тайна, но и лицензополучателите могат да защитят търговската тайна.

⁹ Процес на преоткриване и реконструиране на технологичните принципи и механизми, по които е създаден даден обект.

¹⁰ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm.

Определението за „стока, предмет на нарушение“ включва оценка на пропорционалността. Предполага се, че стоки, които са проектирани, произведени или предлагани на пазара при извършване на незаконни действия, извличат полза от въпросната търговска тайна в значителна степен и следва да се разглеждат като стоки - предмет на нарушение. Този анализ следва да се извършва, когато се разглежда налагането на мерки, пряко засягащи стоките, които се произвеждат или предлагат на пазара от даден нарушител.

Глава II от Директивата е посветена на обстоятелствата, при които придобиването, използването и разкриването на търговска тайна е незаконно (член 3), като се урежда и правото на притежателя на търговската тайна да поиска прилагане на мерките и правните средства за защита, предвидени в Директивата. Ключовият елемент, който определя тези действия като незаконни, е липсата на съгласието на притежателя на търговската тайна. В член 3 се определя и положението, че използването на търговска тайна от трета страна, която не е пряк участник в първоначалното незаконно придобиване, използване или разкриване, също е незаконно, когато тази трета страна е знаела, е била длъжна да знае или е била уведомена относно първоначалните незаконни действия. В член 4 изрично се уточнява, че независимото откритие и обратният инженеринг са законни средства за придобиване на информация.

Глава III от Директивата определя мерките, процедурите и правните средства за защита, които следва да бъдат предоставени на разположение на притежателя на търговска тайна в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на тази търговска тайна от трета страна. Раздел I от нея определя общите принципи, валидни по отношение на гражданскоправните инструменти за правоприлагане, с цел предотвратяване и наказване на случаите на присвояване на търговска тайна, а именно ефективност, справедливост и пропорционалност (член 5) и предпазни мерки за предотвратяването на злоупотреби с предявяването на съдебни искове (член 6). Член 7 установява давностен срок. Член 8 изисква държавите членки да предоставят на съдебните органи механизми, чрез които да се запази поверителността на търговските тайни, разкривани в съда за целите на съдебното производство. Евентуалните мерки трябва да включват: ограничаване на достъпа до документи, предоставени от страните или трети страни, изцяло или частично; ограничаване на достъпа до изслушвания или записи на изслушвания; издаване на заповед страните или третите страни да изготвят неповерителни версии на документите, които съдържат търговски тайни, както и изготвянето на неповерителни версии на съдебните решения. Тези мерки следва да се прилагат по пропорционален начин, така че правата на страните на справедливо изслушване да не бъдат накърнени. Мерките за поверителност трябва да важат по време на съдебното производство, но и след това, в случай на искания за публичен достъп до документи, докато въпросната информация остава предмет на търговска тайна. Раздел 2 предвижда временни и обезпечителни мерки под формата на временни забрани или превантивно изземване на стоки — предмет на нарушение (член 9). В него се установяват също така защитни разпоредби, за да се гарантира справедливост и пропорционалност на тези временни и обезпечителни мерки. Раздел 3 предвижда мерки, които могат да бъдат наредени с решението по съществото на делото. Член 11 предвижда забрана за използването или разкриването на търговска тайна, забрана да се произвеждат, предлагат, пускат на пазара или употребяват стоки - предмет на нарушение (или да се внасят или съхраняват стоки — предмет на нарушение, за тези цели), както и корективни мерки. Корективните мерки изискват, *inter alia*, от нарушителя да унищожи или предаде на първоначалния притежател на търговската тайна цялата информация, с която той или тя

разполага по отношение на незаконно придобитата, използвана или разкрита търговска тайна. Член 12 определя предпазни мерки, за да се гарантира справедливостта и пропорционалността на мерките, предвидени в член 11.

Присъждането на обезщетение за вредите, понесени от притежателя на търговската тайна в резултат на незаконното придобиване, използване или разкриване на неговата търговска тайна е предвидено в член 13, в който се изисква да бъдат взети предвид всички свързани фактори, включително нечестно получените от ответника ползи. Възможността за изчисляване на обезщетението въз основа на хипотетично възнаграждение също съществува, в съответствие с това, което се предвижда в случай на нарушения на правата върху интелектуалната собственост.

Член 14 от Директивата оправомощава компетентните съдебни органи да предприемат мерки за информиране на обществеността по искане на ищеца, включително публикуването на решението по съществото на делото — при условие че търговската тайна не се разкрива и след като е разгледана пропорционалността на мярката. Директивата не включва разпоредби относно трансграничното прилагане на съдебни решения, тъй като се прилагат общите правила на ЕС в тази област, които позволяват прилагането във всички държави членки на съдебно решение за забрана на вноса в ЕС на стоки - предмет на нарушение. С цел да се гарантира ефективното прилагане на Директивата и постигането на преследваните цели в глава IV от нея се предвижда прилагането на санкции в случай на неспазване на мерките, уредени в глава III и са включени разпоредби за наблюдение и докладване.

2. БЪЛГАРИЯ

2.1. Обща правна рамка

2.1.1. Материалноправна уредба

Търговската тайна не е ново понятие за българското законодателство, като то съдържа поредица норми за различни аспекти на нейна защита. Още в началото на 90-те години на XX век *Търговският закон* предвижда, че при осъществяване на дейността си прокуристът, търговският пълномощник, търговският помощник, търговският представител и търговският посредник са длъжни да пазят търговската тайна на лицата, възложили им извършването на определена работа, както и техния търговски престиж¹¹. Въпреки това, Търговският закон не дава легално определение на понятието.

Дефиниция за търговска тайна е предвидена в *Закона за защита на конкуренцията*, според който „производствена или търговска тайна“ са факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, за което те са взели необходимите мерки¹².

Законът за стоковите борси и тържищата предвижда, че „информацията, съхранявана в брокерските дневници, представлява търговска тайна¹³...“

Според *Закона за достъп до обществена информация*, обществената информация, създавана, получавана или съхранявана във връзка с дейността на държавните органи, техните териториални звена и органите на местното самоуправление в Република България, която представлява търговска тайна и чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне, освен в

¹¹ Чл. 52 от ТЗ.

¹² § 1, т. 9, ДР, ЗЗК.

¹³ Чл. 44 от ЗСБТ.

случаите на надделяващ обществен интерес.¹⁴ Изрично е предвидено, че достъпът до информация за средствата на масова информация се осъществява при спазване и балансиране на принципите за прозрачност и икономическа свобода, а също така и за защита на личните данни, търговската тайна и тайната на източниците на средствата за масова информация, пожелали анонимност.¹⁵ Не се предоставя за повторно използване информация от общественния сектор, съдържаща производствена или търговска тайна¹⁶, освен в случаите на надделяващ обществен интерес¹⁷.

В закона изрично е предвидено, че като производствена или търговска тайна не могат да бъдат категоризирани факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, но е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ. В тази връзка законодателят е създал редица хипотези, при които се предполага, че е налице надделяващ обществен интерес, като презумпцията е оборима. Пряка правна последица от нея е обръщането на тежестта на доказване като не заявителят, а органът следва да установи, че в конкретния случай не е налице надделяващ обществен интерес¹⁸. За да бъде оборена презумпцията за надделяващ обществен интерес, е необходимо органът да е доказал, че общественият интерес от разкриването не е убедителен и не превишава явно интереса на третата страна от запазване на търговската тайна. Безспорно е, че това доказване е изключително трудно, почти невъзможно, защото повишаването на прозрачността и отчетността в дейността на задължените лица са доводи, които трудно могат да бъдат приети за балансирани чрез публично оповестената информация¹⁹.

Видно от посочените по-горе легални дефиниции, понятието за търговска тайна, застъпено в българското законодателство е много широко и може да включва факти и информация, съдържащи се в договорите, обозначени като търговска тайна, както и факти и информация от производствен или технологичен характер, чието разкриване може да причини вреда. Търговската тайна не се счита за интелектуална собственост съгласно българското законодателство и не е защитена като такава. Като основен недостатък на националната ни уредба в областта на защитата на търговската тайна може да бъде посочена липсата на единно определение, което често води до разминавания между отделните нормативни актове, до неправилно прилагане на законови разпоредби и до непоследователна съдебна практика. Широко разпространено решение на дефицитите, свързани с непълната и фрагментарна правна регламентация на търговската тайна сред българските търговски дружества е използването на споразумения или клаузи за неразкриване на информация. Такива се приемат и по отношение на трети страни и служители в допълнение към законовото задължение за лоялност и дискретност²⁰. Вътрешните разпоредби на работодателите също са ценно средство за защита, като работниците/служителите са длъжни да ги спазват.

Споразуменията или клаузите за неконкуриране след наемане на работа не са признати в България. Според задължителната практика на ВКС уговорката, с която се

¹⁴ Чл. 17, ал. 2 вр. чл. 17, ал. 1 вр. чл. 3 ЗДОИ.

¹⁵ Чл. 19 вр. чл. 18 ЗДОИ.

¹⁶ Чл. 41б, ал. 1, т. 7 ЗДОИ.

¹⁷ Чл. 41б, ал. 3 ЗДОИ.

¹⁸ §1, т. 5 ДР от ЗДОИ.

¹⁹ Решение № 10304 от 23.07.2014 г. на ВАС по адм. д. № 15032/2013 г., VIIо., докладчик съдията Соня Янкулова.

²⁰ Чл. 126, т. 9 КТ.

ограничава извършването на конкурентна дейност от страна на служителите за определен срок след прекратяване на трудовия им договор, на първо място е склучена в нарушение на конституционно признатото право на труд, по-специално нормата на чл. 48, ал. 3 Конституцията, където се прогласява свободата на избор на професия и място на работа на всеки гражданин. Това право не може да бъде предмет на действителен отказ или ограничение, изразени в частноправно съглашение, включително като клауза на трудов договор при постъпване на работа, предвид недопустимостта за отказ от личното право на труд, скрепено с императивната норма на чл. 8, ал. 4 от Кодекса на труда. На следващо място, работодателят няма право да налага забрана на служителите си, които са се специализирали в дадена област, да не упражняват своята професия, след прекратяването на трудовите си отношения, тъй като това би означавало да се ограничи правото им на бъдещето престоиране на труд, а подобна клауза по своята същност е нищожна. Същата, макар и да не е свързана със съдържанието на трудовия договор, възлага задължение на работника или служителя в определен период от време да не встъпва в трудови или граждански отношения с конкурентна фирма, която уговорка противоречи на норми и принципи на трудовото право²¹.

2.1.2. Процесуалноправна уредба

По действащото българско право не съществуват специални правила за присъждане на обезщетения за нарушения на търговски тайни. Възможните варианти се основават на общите разпоредби, свързани с обезщетенията за вреди, предвидени в Закона за задълженията и договорите и Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Българският закон поначало приема, че могат да бъдат обезщетявани както имуществени, така и неимуществени вреди, въпреки че обезщетяването на последните е сравнително ограничено на практика. Обезщетенията за имуществени вреди включват както претърпени загуби, така и пропуснати ползи.

Според съдебната практика, неимуществените вреди се обезщетяват при деликт и могат да бъдат претендирани на договорно основание, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнение на договор и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, а когато е установена недобросъвестност на длъжника обезщетението е за всички преки и непосредствени неимуществени вреди²². Обезщетенията за имуществени вреди включват претърпените загуби и пропуснатите ползи, които са пряка и непосредствена последица от нарушаването на договор или задължението за полагане на дължимата грижа. Няма законни критерии за изчисляване на вредите. Неимуществените вреди за нарушение на законовото задължение за полагане на грижа се изчисляват въз основа на принципа на справедливостта по преценка на съда.

2.1.3. Мерки за защита на тайната на информацията преди и по време на производството

Съдебните процедури в България са публични. Ограничението на публичността е допустимо в някои случаи, включително когато делото е свързано с търговска,

²¹ Вж. в този смисъл Решение № 656 от 25.10.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1954/2009 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията Веска Райчева; Решение № 417 от 21.05.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1228/2009 г., III г. о., ГК, докладчик съдията Емил Томов; Решение № 248 от 15.11.2016 г. на ВКС по гр. д. № 784/2016 г., IV г. о., ГК, докладчик председателят Марио Първанов.

²² ТР 4/2012 от 29.01.2013 г. на ОСГТК на ВКС.

производствена, изобретателска или данъчна тайна, чието публично огласяване би накърнило защитими интереси²³. Публичността може да бъде изключена по собствена инициатива на съда или по искане на страна. Когато е проведено заседание при закрити врата, публичното огласяване на неговото съдържание се забранява.

По отношение на производствата, свързани с търговски спорове, които се провеждат преобладаващо чрез размяна на писмени изявления и доказателства, публичността може да бъде изключена. Когато на етапа на размяната на книга са представени всички доказателства и ако приеме, че не е необходимо изслушването на страните, съдът може да разгледа делото в закрито заседание, като предостави на страните възможност да представят писмени защиты и становища. Съдът разглежда и решава делото в закрито заседание, когато страните поискат това²⁴.

2.2. Конкурентно право

2.2.1. Материалноправна уредба

Законът за защита на конкуренцията дава легална дефиниция на понятието „търговска тайна“, според която това са факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, за което те са взели необходимите мерки. Посоченото определение обаче е специално пригодно за целите на преследването на нелоялната конкуренция. Най-съществената негова характеристика е изискването да се предприемат мерки за запазване на тайната на информацията. В същото време, когато се занимава с антитръстови дела, Комисията за защита на конкуренцията използва понятието „чувствителна информация“. Това е информацията относно стопанското поведение на предприятията, „която обичайно се пази като тяхна търговска тайна и чието разкриване или споделяне между конкуренти може да доведе до намаляване на стратегическата несигурност на пазара и до премахване или намаляване на обществените ползи от наличието на процес на конкуренция между икономическите оператори“. Стратегическата информация може да бъде свързана с цени (действителни цени, отстъпки, увеличения, намаления, формули и модели за ценообразуване), клиенти или потребители, производствени разходи, произведен капацитет, количества, реализирани обороти, приходи от продажби, качество на продукция, маркетингови планове, поети рискове, инвестиции, технологии, нововъведения и други.²⁵

ЗЗК възприема необичаен подход, който поставя под общ знаменател правилата относно нелоялната конкуренция и антитръстовите норми. В този смисъл, в допълнение към общата забрана на прояви на нелоялна конкуренция, законът съдържа две изрични разпоредби относно защитата на търговската тайна, които съответно забраняват:

1. узнаването, използването или разгласяването на производствена или търговска тайна в противоречие с добросъвестната търговска практика²⁶ и
2. използването или разгласяването на производствена или търговска тайна, когато тя е узната или съобщена при условие да не бъде използвана или разгласявана²⁷.

²³ Чл. 136, ал. 1, т. 3 ГПК.

²⁴ Чл. 376 ГПК.

²⁵ Вж. § 32, 33 и 34 от Насоките относно обмена на информация между конкуренти, приети с Решение 1778/20.12.2011 г. на КЗК.

²⁶ Чл. 37, ал. 1 ЗЗК.

²⁷ Чл. 37, ал. 2 ЗЗК.

Според практиката на ВАС²⁸, за да е налице нарушение по ЗЗК (чл. 37) е необходимо информацията, която е узната, използвана или разгласена да е производствена или търговска тайна. От определението на понятието „производствена или търговска тайна“ е видно, че режимът на достъп и използване на информацията, която попада в тази категория, е ограничителен и е свързан със специфичния предмет на правното регулиране от страна на ЗЗК. Предприятието следва да е определило предварително конкретните факти, информация, решения и данни, до които е установен ограничен достъп. Индивидуализирането по този начин е необходимо, предвид уредената законодателно специфична закрила, предоставяна срещу недобросъвестно посегателство върху чувствителна информация от страна на конкурентни предприятия.

При положение, че търговецът не е взел необходимите мерки да запази информация, която е негова производствена или търговска тайна, то не би могло да се ангажира и отговорността на трети лица по чл. 37 ЗЗК относно узнаването, използването или разгласяването ѝ. Става въпрос не за наличие на общи задължения за конфиденциалност или за опазване на търговска тайна (например уредени в трудовите договори на служителите на предприятието), а за конкретни задължения във връзка с опазване на конкретна информация, определена като производствена или търговска тайна в нарочен акт - решение, заповед или друг вътрешен за предприятието документ, с който е въведена забрана или задължение да не се използва или разгласява информацията.

Освен установяване наличието на производствена и търговска тайна за едно предприятие, както и мерките за нейното запазване, за да е осъществен състава на чл. 37 ЗЗК, се изисква узнаването, използването или разгласяването на производствена или търговска тайна да е осъществено от конкурентното предприятие по начин, който противоречи на добросъвестната търговска практика и който създава възможност или реално уврежда интересите на правоимащия конкурент. За съставомерността на деянието е достатъчно да е създадена потенциална опасност от увреждане на интересите на конкурента.

Разпоредбите в ЗЗК относно забранените споразумения, съгласуваните практики²⁹ и злоупотребата с монополно или господстващо положение³⁰ се прилагат и за лицензирането и оповестяването (или отказа от разкриване) на търговски тайни, доколкото те ограничават конкуренцията. Освен това, подобно на други национални органи по конкуренция и национални съдилища в рамките на Европейския съюз, КЗК и българските съдилища са оправомощени да прилагат чл. 101 и чл. Член 102 от ДФЕС. Практиката на КЗК, обаче, се базира на разбирането, че различните „чувствителни“ данни трябва да останат поверителни, когато се установи, че обменът на такава информация между конкурентите води до картели и до налагане на санкции за тези действия.

Накрая, ЗЗК споменава и понятието „търговска тайна“, заедно с производствените и други защитени тайни, които не са определени другаде, при регулирането на предоставянето на информация на КЗК за целите на нейните разследвания (член 55). В контекста на основната функция на КЗК, свързана със защитата на конкуренцията и създаването на условия за ефективна икономическа дейност, търговските тайни са от значение в следните случаи:

1. когато тяхното използване или неразкриване има антиконкурентни последици или

²⁸ Вж. Решение № 354 от 13.01.2015 г. на ВАС по адм. д. № 6073/2012 г., IVo., докладчик Галина Матейска;

²⁹ Чл. 15 ЗЗК

³⁰ Чл. 21 ЗЗК

2. когато поверителността се нарушава с неправомерни средства. Както бе отбелязано по-горе, както в случаите на антитръстово действие, така и в процедурата за установяване на нелоялна конкуренция, понятието за „търговски тайни“ се основава на концепцията за „чувствителна информация“.

2.2.2. Процесуалноправна уредба

Чувствителната за търговците информация подлежи на пълно разкриване пред КЗК. Адресатите на искането за информация от страна на КЗК не могат като се позовават на търговска тайна и да откажат да предоставят на КЗК конкретна част от поверителната си информация. КЗК обаче, изисква служителите на КЗК да защитават информацията, идентифицирана от засегнатите предприятия като търговска тайна.

Страните по производството пред КЗК имат достъп до всички събрани в него материали, с изключение на тези, съдържащи „производствени, търговски или други тайни“ на други субекти. Всяка страна може, с посочване на причините за това, да поиска от КЗК да третира като поверителни материали, съдържащи търговски тайни в момента на подаване на заявлението. КЗК има правомощието да прецени основателността на искането за поверителност. Освен това, КЗК е задължена да спазва определени мерки за защита, включително:

1. свързани с ограничаване на достъпа до материали, събрани при нейно разследване, които съдържат търговски тайните;

2. поверителната информация трябва да бъде изтрита в публичната версия на решението на КЗК и заменена със символната комбинация „...“.

3. файловете, които са означени като „поверителни“ трябва да се съхраняват в отделни папки.

Независимо от горното, КЗК може да разкрива материали, съдържащи търговска тайна, при условие че те са от решаващо значение за производството или правото на защита на другата страна. Това право обаче не е неограничено. Страните по производството могат да поискат разкриване на поверителна информация при условие, че тази информация е от съществено значение за тяхната защита пред КЗК. Ако дадена информация представлява важен източник на информация за установяване на злоупотреби или нарушения, КЗК може да разкрие информацията. В такива случаи КЗК постановява мотивирано решение, което може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд от предприятието, чиято поверителна информация ще бъде разкрита пред другите страни в производството.

Безспорно е, че част от информацията, събирана в хода на едно разследване от КЗК, може потенциално да отговаря на условията за защита като „търговска тайна“. В това отношение българските съдилища приемат, че ако дадена информация отговаря на установените критерии и трябва да бъде класифицирана като защитена, КЗК има задължението да не я разкрива пред трети лица. Съдилищата обаче приемат, че КЗК не може да използва такава информация, за да обоснове решение си за извършено нарушение, доколкото отказът на достъп би опорочил възможността на засегнатото предприятие да изрази своето мнение относно правилността и надеждността на доказателствата или валидността на заключенията, произтичащи от нея.

В поредица от случаи още през 2011 г., ВАС приема, че поне що се отнася до законодателството относно антитръстово разследване, правото на ответника на достъп до поверителни материали е част от конституционното право на справедлив процес, спазването на което е предварително условие за законосъобразността на

административния акт, който КЗК приема в края на административното производство. Поради това КЗК може основателно да откаже да предостави на ответника достъп до информация и материали, обозначени като поверителни, само ако такава информация и материали не са посочени в изложението на неговите възражения, не се използват като доказателства, които обосновават твърдението за извършване на нарушение на антитръстовите правила или не могат да бъдат използвани по друг начин от ответника, за да подготви и представи своя защита.

2.2.3. Различия между общия граждански процес и прилагането на правилата на конкурентното право

Исканията за обезщетение за вреди в резултат от нарушение на ЗЗК (или на разпоредбите на ДФЕС) следват стандартните процедури по гражданскопроцесуалното право, приложими при непозволено увреждане. Въпреки това, ищецът може да бъде само конкурент на предполагаемия нарушител - търговец, който е действал през съответния период на същия географски и продуктов пазар. Поради значителния обем от доказателства, които трябва да бъдат представени в процеса, тази процедура се използва рядко. Това е така, независимо от факта, че от 2008 г. ЗЗК е изменен в смисъл, че окончателното и обвързващо решение по административен ред се разглежда от гражданските съдилища като убедително доказателство, че административното нарушение, което е установено е действително извършено.

2.3. Наказателноправна уредба

Българският Наказателен кодекс не инкриминира нарушаването на търговската тайна и никъде в него това понятие не се споменава, още по-малко е разглеждано като отделен обект на защита. Въпреки това, съществуват четири случая на по-общи разпоредби, които биха могли да включват такова деяние. Засега няма съдебна практика в подкрепа на твърдението, че престъпленията, анализирани по-долу включват и търговската тайна.

2.3.1. Престъпления против интелектуалната собственост

Най-близките по същност права, обект на защита от българското наказателно право са тези върху интелектуалната собственост³¹. Както вече бе посочено, търговските тайни и правата върху интелектуална собственост са по принцип две различни явления. Следователно само в случай, че търговската тайна съдържа обекти на интелектуална собственост, тя би могла инцидентно да попадне в обхвата на защитата, предоставяна от НК, но на друго основание - наличието на обекти на интелектуалната собственост в търговската тайна.

2.3.2. Разкриване на служебна тайна

В определени случаи би могло да се търси припокриване между търговската тайна и служебната тайна по смисъла на НК. Има два критерия, по които може да се прецени дали една информация е служебна тайна: формален – да е определена като такава в правилника за вътрешния ред на учреждението, предприятието или организацията на субекта и материален – нейното издаване да може да навреди другиму. Наказателна отговорност за разкриване на служебна тайна може да възникне в случай, при който длъжностно лице, което във вреда на държавата, на предприятие, организация или на частно лице съобщи

³¹НК, Глава трета, Раздел VII Престъпления против интелектуалната собственост.

другиму или обнародва информация, която му е поверена или достъпна по служба и за която знае, че представлява служебна тайна.³² Наказателна отговорност за същото деяние носи и всяко недлъжностно лице, работещо в държавно учреждение, предприятие или обществена организация, на което във връзка с работата му е станала известна информация, представляваща служебна тайна.³³ Същото се отнася и за случаите, в които деянието е извършено от вещо лице, преводач или тълковник по отношение на информация, станала му известна във връзка с възложената му задача, която то е длъжно да пази в тайна.

2.3.3. Подкуп

Нарушенията на търговската тайна биха могли да бъдат преследвани и наказвани и в рамките на престъплението подкуп. Според НК (чл. 225в), който, като изпълнява работа за юридическо лице или едноличен търговец, поиска или приеме дар или каквато и да е облага, която не му се следва или приеме предложение или обещание за дар или облага, за да извърши или да не извърши действие в нарушение на задълженията си при осъществяване на търговска дейност, се наказва с лишаване от свобода до пет години или с глоба (пасивен подкуп). Лице, което при осъществяване на търговска дейност предложи, обещае или даде дар или каквато и да е облага на лице, което изпълнява работа в юридическо лице или при едноличен търговец, за да извърши или да не извърши действие в нарушение на неговите задължения, се наказва с лишаване от свобода до три години или с глоба (активен подкуп). Лицето трябва да действа с пряк умисъл. Лицата, които действат като посредници и подготвят подкуп, могат да бъдат обвинени в престъпление и осъдени на лишаване от свобода за срок не по-дълъг от една година или да платят глоба. Те също трябва да действат с пряк умисъл.

2.3.4. Компютърни престъпления

Последната група престъпления, в чийто обект на защита при определени условия би могла да бъде причислена и търговската тайна са компютърните престъпления³⁴. Който неправомерно добави, копира, използва, промени, пренесе, изтрие, повреди, влоши, скрие, унищожи компютърни данни в информационна система или спре достъпа до такива данни, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба.³⁵ По-специално, ако горепосоченото деяние е извършено по отношение на информация, която се квалифицира като държавна тайна или тайна на друго защитено по закон лице, деецът се наказва с лишаване от свобода от една до три години.³⁶ Освен това, едно лице може да бъде обвинено в компютърно престъпление, в случай, че оповестява пароли или кодове за достъп до компютърна система или компютърни данни, в резултат на което лични данни или информация, която е класифицирана като държавна тайна или тайна на друго лице, защитена по закон бъдат разкрити. Лицето трябва да действа с пряк умисъл и с цел да получи някаква облага. В такъв случай то се наказва с лишаване от свобода за срок не по-дълъг от две години. Само в случаите, когато действа с цел получаване на облага или

³²Чл. 284, ал. 1 НК.

³³Чл. 284, ал. 2 НК.

³⁴Глава девета "а" Компютърни престъпления, НК.

³⁵Чл. 319б НК.

³⁶Чл. 319в НК.

когато от деянието са настъпили значителни вреди, то може да бъде лишено от свобода за срок не по-дълъг от три години.

III. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

1. ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ НА НИВО ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Във връзка с инициативата на ЕК за приемането на директива, уреждаща защитата на търговската тайна, в периода 11.12.2012 - 08.03.2013 г. на ниво ЕС е проведена онлайн обществена консултация чрез въпросник, достъпен на всички официални езици на Съюза³⁷. Получени са 368 отговора от почти всички държави-членки³⁸. Най-много отговори са постъпили от Германия (111 отговора) и Франция (70 отговора), като заедно те образуват 47% от отговорите. Значително участие имат Белгия (36 отговора), Швеция (26 отговора), Полша (22 отговора), Испания (18 отговора), Италия (15 отговора) и Австрия (11 отговора), като по този начин формират 1/3 от общия брой отговори. Около 10% от отговорите са изпратени от организации, действащи на територията на целия Съюз. Получените от България отговори са 2.

Получените отговори са разпределени между типовете респонденти, както следва:

- граждани - 152 отговора (39 % от всички отговори);
- компании - 125 отговора (32% от всички отговори);
- специалисти - 35 отговора (9 % от всички отговори);
- бизнес асоциации - 32 отговора (8 % от всички отговори);
- изследователски центрове - 19 отговора (9% от всички отговори);
- професионални съюзи - 7 отговора (2% от всички отговори);
- неправителствени организации - 5 отговора (1% от всички отговори);
- публични власти - 3 отговора (1% от всички отговори).

Останалите 8 отговора не попадат в нито една от тези категории. 15% от респондентите са МСП и микро-предприятия (общо 59 отговора).

2. ПРЕДВАРИТЕЛНИ ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ В БЪЛГАРИЯ

В периода 28.06.2018 – 04.07.2018 г., като процедурен етап от изготвянето на цялостни предварителни оценки на въздействието относно планирани регулативни намеси на национално ниво, свързани с приемането на нов Закон за марките и географските означения и нов Закон за защита на търговската тайна, бяха организирани предварителни обществени консултации. За провеждането на двете консултации бе използван общ въпросник, състоящ се от 16 въпроса:

- 8 въпроса по материята, уреждана от Закона за марките и географските означения;
- 6 въпроса по материята, свързана с търговската тайна и
- 2 отворени въпроса за всякакви допълнителни становища, мнения и информация.

Краткият период на обществената консултация, отнасяща се до материята, която би била третирана от един бъдещ Закон за защита на търговската тайна се дължи на факта, че тя се провежда в рамките на процеса по оценка на въздействието на планираната интервенция. Като такава консултацията има неформален и предварителен характер и нейна основна цел е възможно най-ранното стартиране на обществената дискусия по

³⁷https://ec.europa.eu/growth/content/public-consultation-protection-against-misappropriation-trade-secrets-and-confidential_en.

³⁸ Не са постъпили отговори от Гърция, Латвия, Литва, Люксембург и Малта.

темата, сондиране на мненията на заинтересованите страни и информиране и съобразяване на процеса на взимане на решения с тях. Този подход е в съответствие с добрите практики на провеждане на обществени консултации на Европейската комисия³⁹. Предварителните сондираня по никакъв начин не отменят задължението за провеждане на официални обществени консултации по реда на чл. 18а във връзка с чл. 26 от ЗНА.

2.1. Методология за анализ на отговорите и преценка на тяхната представителност

По материята, свързана със защитата на търговската тайна, въпросникът съдържащо общо 6 въпроса, от които 3 отворени и 3 затворени. За затворените въпроси беше налична възможността за посочване на повече от един отговор, на база на мнението на респондентите. При всички въпроси беше предвидена възможността респондентите да дават допълнителна информация. В последните два въпроса от въпросника (приложими и за двете консултирани теми) респондентите бяха приканени да предоставят всякаква релевантна по тяхно мнение информация и данни, както и свободно да изразят своето мнение и да направят допълнителни предложения или коментари, които намират за уместни и които не са били обхванати от въпросите.

Въпросите покриваха следните теми:

1. Кои са основните проблеми, наложили приемането през 2016 година на специална Директива за защита на търговската тайна срещу незаконно придобиване, използване и разкриване на ниво Европейски съюз;

2. Съществуват ли тези проблеми и в България и какво засягат те в най-голяма степен;

3. По какъв начин следва да бъде транспонирана у нас Директивата на ЕС за защита на търговската тайна;

4. По какъв начин следва да бъдат въведени предвидените по Директивата мерки, процедури и правни средства за защита, включително възможности за обезщетение при незаконното придобиване, използване или разкриване на притежаваната от тях търговска тайна у нас;

5. Необходимо ли е транспонирането на Директивата на ЕС за защита на търговската тайна да бъде съпътствано с предвиждането на допълнителни гаранции за спазването на основни права на човека като правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, правото на зачитане на личния и семейния живот, свободата на стопанска инициатива, правото на добра администрация и други подобни и други;

6. Необходимо ли е, при транспонирането на Директивата на ЕС за защита на търговската тайна да бъдат предвидени допълнителни гаранции за запазването на конкурентоспособността и ако да, какви.

Въпросникът беше така разработен, че да може да се попълни в цялост в стандартния случай за около 20 - 25 минути. Частта, посветена на търговската тайна бе формулирана така, че да не отнема повече от 10 минути. Разпространението на информацията за обществените консултации и въпросника беше извършено по електронна поща. Едновременно с това, информация за обществената консултация заедно с приложимите документи беше обявена и на следните страници в интернет:

1) http://www.bpo.bg/index.php?option=com_content&task=view&id=1048&Itemid=169

2) <http://ipbulgaria.bg/обществена-консултация-змго/>.

³⁹ Вж. Насоките за по-добро регулиране и Инструментариума за по-добро регулиране на ЕК.

2.2. Заинтересовани лица на национално ниво

Въпреки обяснения по-горе неформален и предварителен характер на обществената консултация и кратките срокове, Центърът за оценка на въздействието на законодателството положи усилия, за да ангажира максимално широк кръг от заинтересовани страни. Информация за обществената консултация и съответните приложения беше изпратена по електронна поща до следните групи:

1. Представителни организации на бизнеса (БТПП и Съвета на браншовите организации към БТПП; БСК; АИКБ; членовете на КРИБ);
2. Браншови организации и неправителствени организации с експертиза в икономическата и бизнес сферата;
3. Неправителствени организации с експертиза в сферата на защита на потребителите;
4. Браншови организации и неправителствени организации с експертиза в сферата на науката и технологиите.

Държавните органи, чиито правомощия са свързани с предмета на регулиране на предлагания акт или които са задължени да го прилагат умишлено не са включени в този етап на консултирането, тъй като те ще имат възможност да изразят своето мнение по време на съгласувателната процедура по реда на чл. 27 ЗНА.

3. РЕЗУЛТАТИ

3.1. Обществени консултации на ниво ЕС

Анализът на приносите от консултацията на ниво ЕС показва, че по отношение на важността на търговските тайни за НИРД, иновациите, конкурентостопобността, растежа и заетостта мнозинството от респондентите смятат, че търговските тайни имат силно позитивно влияние, как следва, върху:

1. НИРД в компаниите - **44%**;
2. използването на иновации - **45%**;
3. иновациите и конкурентното представяне на МСП - **42%**;
4. международната дейност на големите компании - **44%**.

За **67%** от МСП търговските тайни имат силно позитивно влияние върху иновативното и конкурентното представяне на МСП. Сред гражданите мненията са противоречиви. Макар мнозинството от тях да виждат слабо позитивно въздействие върху използването на иновациите, като цяло търговските тайни са считани, че имат негативно въздействие върху НИРД, иновативното и конкурентното представяне, растежа и заетостта, както и върху конкурентоспособността на ЕС на глобално ниво.

58% от респондентите намират, че търговските тайни са важен инструмент за бизнеса и изследователските центрове, с който те могат да защитават ценна информация.

63% от отговорилите изследователски центрове и **91%** от отговорилите компании смятат, че търговските тайни са важен инструмент за бизнеса и изследователските центрове, с който те да защитават ценна информация.

Според значителна част от респондентите, около **38%** от всички, защитата на търговските тайни е достатъчна както на национално, така и на международно (ЕС и глобално) ниво. **23%** считат, че юридическата защита на национално ниво е подходяща, **15%** намират защитата на ЕС ниво за подходяща и едва **8%** смятат, че тази защита е подходяща на международно ниво. Според **28%** от респондентите съществуващата национална защита срещу злоупотреби с търговски тайни е слаба. **37%** са на мнение, че

защитата на ЕС в трансграничен контекст е слаба, 43% намират защитата на глобално ниво за слаба.

Поканени да посочат конкретни държави със слабо ниво на защита на търговските тайни, поне 20 респондента са посочили България⁴⁰.

Респондентите са били попитани дали различните правила в държавите-членки имат въздействие и ако да, от какъв характер. Според една трета от тях разликата в правилата няма никакво въздействие, докато 62% от респондентите⁴¹ намират, че такова въздействие има и то се изразява в:

1. по-висок бизнес риск в държавите-членки с по-слаба защита при трансграничен бизнес - посочено от 50% от всички респонденти и 82% от компаниите;

2. по-малко стимули за предприемане на трансгранични НИРД - 38% от всички респонденти, 59% от компаниите и 42% от изследователските центрове;

3. повишени разходи за превантивни мерки за защита на информация - 37% от всички респонденти, 54% от компаниите и 42% от изследователските центрове.

Освен това 51% от компаниите и 42% от изследователските центрове са посочили, че различните национални правила за защита на търговските тайни от злоупотреби намаляват трансграничните бизнес дейности, тъй като доверието в юридическата защита в други държави-членки е понижено.

За 67% от гражданите разликите в националната уредба нямат въздействие върху защитата на търговските тайни. 18% от тях считат, че подобни разлики водят до по-висок бизнес риск в държавите-членки с по-слаба защита.

Според 52% от респондентите юридическата защита срещу злоупотребата с търговски тайни следва да бъде дадена на ниво Съюз. Компаниите, МСП, специалистите, бизнес асоциациите и изследователските центрове като цяло подкрепят подобна инициатива. В своето мнозинство гражданите, обаче, не виждат необходимост от намеса на ЕС. Като едно от възможните позитивни въздействия 95% от компаниите са посочили по-добрата защита срещу злоупотреби. Най-често идентифицираният от респондентите негативен ефект е повишаването на броя съдебните дела, в които компаниите биха се опитвали да вдигнат пазарните бариери за конкурентите.

3.2. Предварителни обществени консултации в България

Анализът на отговорите на участниците в обществената консултация показва, че около 3/4 от респондентите са наясно с причините, довели до приемането на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни). Останалата 1/4 твърдят, че не разполагат с конкретни публични данни по въпроса.

Всички респонденти считат, че идентифицираните на ниво ЕС проблеми са релевантни и за българския контекст и засягат развитието на бизнеса, докато според 3/4 те засягат и конкурентоспособността и иновациите, обмена на знания между предприятията и научноизследователските институти и равнището на научноизследователската и развойна дейност сред предприятията.

⁴⁰ Наред с Франция, Полша, Чехия, Обединеното кралство, Белгия и Кипър.

⁴¹ Общо 241, от които 114 компании, 53 граждани, 32 бизнес асоциации, 19 специалисти на свободна практика и 16 изследователски центъра.

Респондентите са единодушни, че Директивата на ЕС за защита на търговската тайна следва да бъде транспонирана в българското законодателство чрез законов нормативен акт, като над 25% от тях са заявили изрично, че е необходим нов закон.

По отношение на начина, по който следва да бъдат въведени предвидените по Директивата мерки, процедури и правни средства за защита мненията са разнопосочни:

1. близо 25% от тях намират за най-подходящ минималният обем и интензитет на регулаторна намеса, необходим за да се удовлетворят минималните изисквания на Директивата;

2. други 25% са привърженици на средните обем и интензитет на транспониране съобразно националните особености

3. останалите около 50% от консултираните считат, че е необходимо транспонирането да бъде извършено в максимален обем и интензитет.

Като възможни допълнителни гаранции за спазването на основните права на човека са посочени предвидените мерки за защита във връзка с общото задължение на прокуриста, търговския пълномощник, търговския помощник, търговския представител и търговския посредник да пазят търговската тайна и търговския престиж на лицата, възложили им определена работа и гаранции за опазване на търговската тайна при провеждане на съдебни процедури и гарантиране защитата на личните данни на засегнатите физически лица.

Като възможни допълнителни гаранции за запазването на конкурентоспособността е препоръчано установяването на нарушения, представляващи нелоялна конкуренция по смисъла на Закона за защита на конкуренцията, да бъде извадено от правомощията на Комисията за защита на конкуренцията и да бъде предоставено в компетентността на съда. Респондентите препоръчват да се създаде достатъчно и съпоставимо равнище на правните средства за защита в рамките на вътрешния пазар в случай на присвояване на търговска тайна, като същевременно се осигурят достатъчно предпазни механизми за предотвратяване на злоупотреби. Изрично посочена е необходимостта от широк публичен дебат за запознаване на обществото с проблема, преди предприемане на новите мерки по регулиране, с оглед изготвянето и приемането на един добре обмислен и непротиворечив закон.

IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА

1. ДЕФИНИРАНЕ НА ПРОБЛЕМА

Осъществявайки дейността си големи и малки компании, изследователи и изобретатели създават информация, която е ценна от търговска гледна точка и която се третира като поверителна, защото им дава конкурентно предимство. Тази информация им помага да се възползват от движещата сила, наричана „предимството на начинаещия“, каквото има всеки първи значим участник на пазара или пионерът в даден пазарен сегмент. Информацията може да бъде от технически характер, например свързана с производствен процес или софтуер или от търговски, например клиента, клиентски навици и т.н. Тя може да включва стратегическо, дългосрочно знание, например рецепта или химическо съединение или по-краткосрочни данни, например резултати от маркетингово проучване, името, цената и датата на пускане на нов продукт и други подобни.

Обикновено компаниите използват търговската тайна, когато създадена или притежавана от тях информация не може да бъде защитена с патенти или други права върху интелектуална собственост. Подобренията във вечет патентовани изобретения,

новите бизнес идеи и модели, рецептите за хранителни продукти или аромати и ноу-хау, свързани с производствените процеси, не се отнасят до изобретения и не са произведения и дизайни и следователно не могат да бъдат защитени чрез патенти, авторски права, права върху дизайн или друго право на интелектуална собственост. Освен това търговските тайни не предполагат пълна поверителност на информацията. Те често се споделят между доверени партньори, например за целите на съвместни изследвания или чрез лицензионни споразумения. Много патентни лицензионни споразумения включват прехвърляне на търговски тайни, свързани с дадено изобретение. Много МСП се възползват от подобни схеми.

Търговските тайни са важни за всички сектори на промишлеността, включително за сектора на услугите. МСП и стартиращите фирми разчитат на поверителността на информацията повече отколкото големите компании, тъй като нямат достатъчно ресурси, за да търсят, получават и управляват портфейл от патенти, да наблюдават пазара или да участват в съдебни дела за нарушаване на патентите. В някои случаи компаниите и изобретателите разполагат с ограничени финансови средства и могат да участват на пазара чрез своите тайни, които са и по-евтини средства за използване на резултатите от техните иновации в бизнеса, въпреки че са по-слабо защитени.

Когато се присвоява търговска тайна, например едно лице открадне или злоупотреби с информация, представляваща такава тайна, нейният притежател понася загуби, а нарушителят не носи отговорност. Това засяга непропорционално МСП, които обикновено разполагат с по-малко ресурси, с които могат да компенсират загубата на търговска тайна. Присвояването на търговска тайна вреди и на обществото. Кражбата на ноу-хау застрашава бъдещите инвестиции в научноизследователска и развойна дейност и в иновации и подкопава доверието в обмена на знания и трансфера на технологии. Среда, която позволява свободното присвояване на търговска тайна е среда с повишен риск за бизнеса, което автоматично води до намаляване на стимулите за иновации. От друга страна, конкурентоспособността в глобален мащаб все повече зависи от ноу-хау и иновации.

В проучване, обхващащо територията на целия ЕС, проведено през 2013 г., публикувано в началото на 2018 г.⁴², 75% от компаниите на Съюза заявяват, че търговската тайна е важна за конкурентоспособността и иновациите. Обобщените резултати от него сочат, че *1 от всяка 5-та* европейска компания е била жертва на незаконно присвояване на търговски тайни или опити за злоупотреби, поне веднъж през последните 10 години, а *2 от всеки 5* дружества считат, че рискът от незаконно присвояване на търговска тайна се е увеличил през същия период. Това се дължи на няколко фактора:

1. ожесточена глобална конкуренция;
2. по-широко използване на информационни и комуникационни технологии;
3. честото прибягване до външни консултанти и аутсорсинг;
4. увеличеното ползване услугите на офшорни компании и други.

Възможността на компаниите от различни държави на ЕС да изграждат сигурни мрежи за съвместни изследвания или да сключват споразумения за трансфер на ноу-хау е засегната от съществуващата до момента фрагментирана система от национални закони за защита на търговската тайна. Търговските тайни са важни и за закрилата на иновациите от нетехнологичен характер. Секторът на услугите разчита в сравнително по-голяма степен на търговските тайни и по-малко на патентите в сравнение с производствения сектор. Като

⁴² <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/27703>.

се има предвид икономическата стойност на търговската тайна, конкурентите могат да направят опит да я придобият незаконно, например чрез кражба, неразрешено копиране, нарушаване на изискванията за поверителност и други, след което да злоупотребят с нея. Дружествата в цяла Европа и по-специално малките и средни предприятия се нуждаят от последователна правна защита в рамките на ЕС срещу незаконното придобиване на неразкрито ноу-хау и търговска информация, обобщено наричани „търговски тайни“. Те страдат от промишления шпионаж и подобни на него нелоялни практики, които излагат на риск тяхната конкурентоспособност и заетостта. Така, в сферата на защитата на търговските тайни, на ниво ЕС са установени два основни проблема: липсата на достатъчно стимули за за трансгранични дейности в областта на иновациите и ограничаването на конкурентоспособността.

1.1. Недостатъчни стимули за трансгранични дейности в областта на иновациите

Когато търговските тайни са подложени на риск от присвояване в условията на неефективна правна закрила, стимулите за предприемане на иновационни дейности са засегнати в резултат на по-ниската очаквана стойност на иновациите, които зависят от търговска тайна и по-високите разходи за нейното опазване. От една страна, колкото по-голяма е вероятността една иновация, покрита от търговска тайна един ден да бъде присвоена без голяма надежда нейният притежател да получи обезщетение за вредите, които това би могло да нанесе, толкова по-ниска е възвръщаемостта, която той може да очаква. От друга страна, колкото по-слаба е правната закрила, толкова повече иновативният предприемач трябва да инвестира в собствени защитни мерки. В тази връзка 35% от респондентите в проучването на ЕС от 2012 г. определят увеличаването на разходите за защитни мерки като пряко следствие от незаконно присвояване на търговска тайна или опити за такова. Освен това, съществува по-голям бизнес риск при споделянето на търговски тайни, което кара значителна част от дружествата в ЕС (40 % според същото проучване) да се въздържат от споделяне на търговски тайни с предприятия от други страни-членки поради страх от загуба на поверителна информация чрез злоупотреба или оповестяване без тяхното разрешение.

1.2. Намалена конкурентоспособност

Недобрата правна уредба на търговската тайна на равнище ЕС не гарантира еднакъв обхват и ниво на защита в рамките на вътрешния пазар. Така тя подлага на изпитание свързаните с търговската тайна конкурентни предимства на дружествата на Съюза, независимо дали те работят в областта на иновациите или не и по този начин понижава конкурентоспособността на притежателите на търговска тайна. Това застрашава и способността на иновативния предприемач да постига съответната възвръщаемост от експлоатацията на своята търговска тайна. Иновационните предприятия, по-специално малките и средните предприятия, са неблагоприятно засегнати и сътрудничеството в областта на иновациите между тях в рамките на вътрешния пазар е изложено на риск. Поради различните нива на закрила, някои дружества са по-добре подготвени от други да се изправят пред предизвикателствата на съвременната основаваща се на информацията икономика и да се възползват от изграждането на ефективна инфраструктура на интелектуалната собственост в рамките на ЕС. Разпокъсаността на правната уредба пречи на иновативните предприемачи да реализират пълния си потенциал в други държави –

участници на вътрешния пазар. Това оказва последващ негативен ефект върху инвестициите, заетостта и икономическия растеж.

Въз основа на тези проблеми, ЕК, изследвайки нулевия вариант и изграждайки върху него своя базисен сценарий, в рамките на предварителната ОВ за своето предложение за Директива за защита на търговската тайна, стига до извода, че при липса на действия от страна на ЕС, неблагоприятните последици от присвояването на търговска тайна ще продължават да се проявяват и ще останат недостатъчно обхванати от правните средства за закрила, предоставени от държавите-членки. Не съществува спор, че в общосъюзен мащаб тези проблеми, като валидни за целия единен пазар засягат и България, бидейки участник на този пазар като държава пълноправен член на ЕС. За да се провери, обаче, дали те засягат в еднаква степен и националното ни законодателство и доколко то отговаря, респективно не отговаря на изискванията на правото на ЕС, настоящата ОВ следва да анализира доколко двигателите, разбирани в случая като факторите които, се намират в основата, в пряка причинно-следствена връзка с проблемите, установени на ниво Съюз, са валидни и за националния контекст.

2. ДВИГАТЕЛИ НА ПРОБЛЕМА

Като основен двигател на идентифицираните от нея проблеми ЕК посочва съществуващата непълна и парцелирана правна уредба на ниво Съюз, съществените различия между законодателствата на отделните държави-членки на ЕС, както и много често срещаната празнота, изразяваща се в пълна липса на конкретна национална регламентация по отношение на защитата на търговската тайна. Разликите в националното право водят до непоследователна правна закрила на търговските тайни срещу присвояване в рамките на вътрешния пазар, като в обобщен вид установените дефицити са в следните насоки:

1. *Обхват на закрилата.* Малко национални законодателства на държави - членки съдържат дефиниция за търговска тайна и присвояване, а някои изобщо не разполагат с конкретни разпоредби относно търговската тайна;

2. *Правни средства за защита.* Невинаги съществува правна възможност за снабдяване със съдебна забрана от потърпевшите за преустановяване на всички видове злоупотреба с търговска тайна, извършвана от трети лица; невинаги е възможно и получаването на акт за унищожаване на стоки предмет на нарушение, за унищожаване на присвоена информация или за връщането ѝ на първоначалния притежател на търговската тайна; традиционните правила за изчисляване на размера на обезщетенията, най-често включващи действителните претърпени загуби и пропуснати ползи, често са неподходящи за случаите на присвояване на търговска тайна, а не са налични алтернативни методи, например за установяване на размера на възнагражденията, които биха били дължими при наличието на лицензионно споразумение във всички държави-членки;

3. *Гарантиране на поверителността на търговските тайни в рамките на съдебните производства.* Националните правила най-често са недостатъчни, за да осигурят поверителност на информацията, представляваща търговска тайна, в рамките на съдебния процес, което може да доведе до окончателна загуба на търговска тайна, ако потърпевшият от присвояването избере да заведе дело. Този риск възпира пострадалите от присвояване на търговска тайна да използват наличните правни средства за защита;

4. *Кражбата на търговска тайна е престъпление в много, но не във всички държави-членки,* а наказанията се различават значително.

Тази фрагментирана закрила превръща използването на съдебния процес за защита на търговската тайна срещу присвояване от трети лица в една трансгранична среда в ненадежден инструмент. Това също така отслабва и защитата, предоставяна на европейските иновативни предприемачи срещу стоки, произведени чрез използване на техните откраднати търговски тайни и такива, които са с произход от трети държави. Липсата на възможност за адекватна защита на търговската тайна създава неблагоприятни условия за работа и за инвестиции на притежателите на търговска тайна. Според ЕК, практиката потвърждава, че националните разпоредби изглеждат непривлекателни за притежателите на търговска тайна, тъй като дружествата почти никога не защитават своите присвоени търговски тайни в съда. Различните национални правила често са остарели и имат значителни пропуски и недостатъци. На ниво държави-членки на ЕС правната уредба е непълна и нехармонизирана, държавите-членки не могат да си взаимодействат за гарантиране на наднационална защита на търговската тайна, което води до обща несигурност на вътрешния пазар.

Извършеният за целите на настоящата ОВ анализ на националния контекст, в който би действала оценяваната политика⁴³ сочи, че двигателите на проблемите, представени от ЕК като недостатъци на съюзната или националната правна уредба на защитата на търговската тайна в държавите-членки са валидни и за действащото българско законодателство. У нас *липсва специална легална дефиниция* за търговска тайна, в смисъла ѝ на особено ценен актив на търговците, който следва да се ползва с надеждни средства за правна защита. *Налице са дефицити, свързани с правните средства за защита* на търговската тайна у нас. Поверителността на търговската тайна в рамките на съдебните производства *не е гарантирана*. Кражбата на търговска тайна *не е изрично криминализирана по действащото ни наказателно право*.

Видно от приложената по-долу таблица, българската правна уредба дава защита на търговската тайна по едва 2 от 7 ключови критерия, като макар да предоставя легална дефиниция на понятието „търговска тайна“, разчита основно на своето общо законодателство в областта на нелоялната конкуренция и деликтното право, както и на някои условно приложими наказателноправни разпоредби⁴⁴.

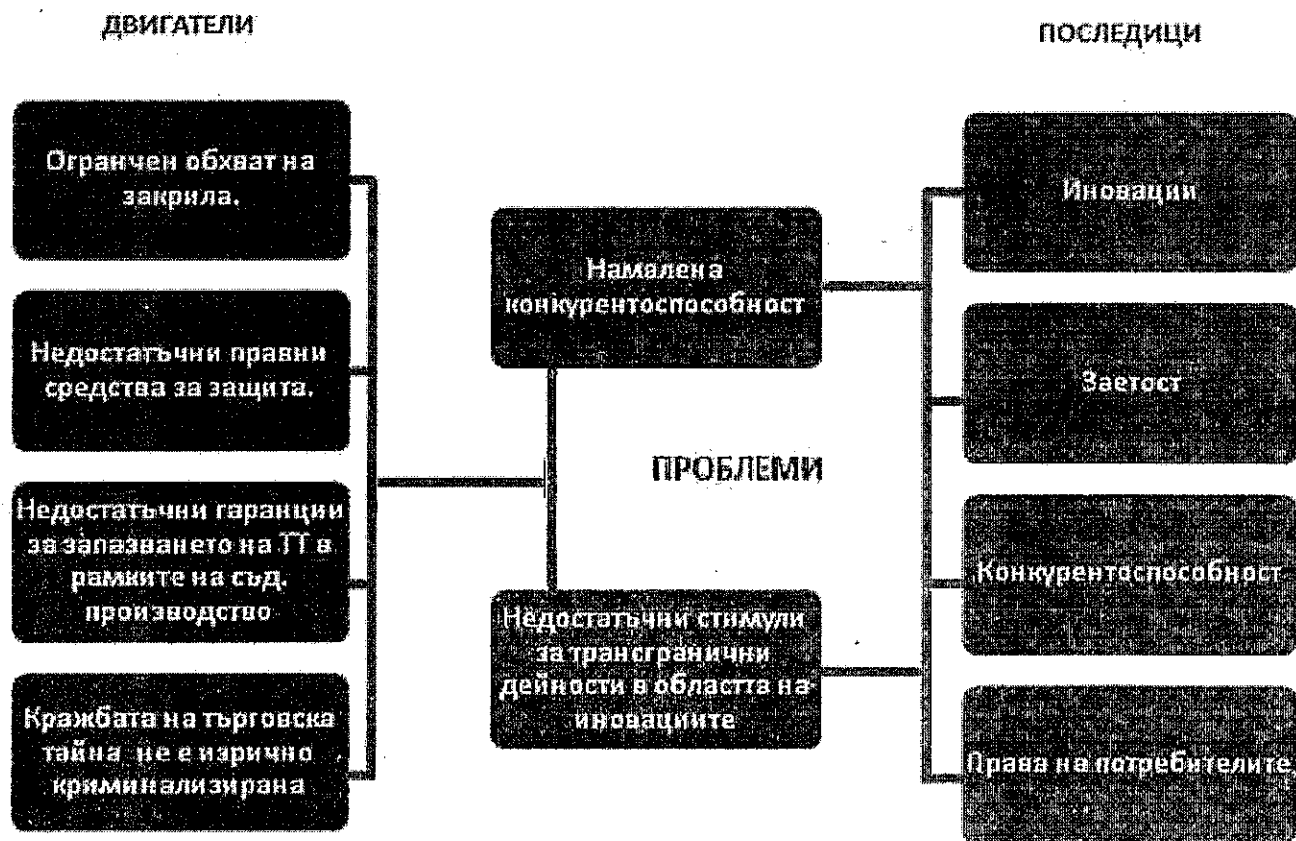
Фрагментираност на правната защита на търговската тайна ⁴⁵																											
Избрани мерки	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Определение за търговска тайна в гражданското законодателство																											
Наличност на съдебни забрани срещу трети лица, действащи добросъвестно																											
Съдебни забрани без ограничение във времето																											
Наличие на разпореждания за унищожаването на стоки – предмет на нарушение																											

⁴³ Вж. подробно II. Контекст на политиката, т. 2 България от настоящата оценка.

⁴⁴ Вж. подробно II. Контекст на политиката, т. 2 България от настоящата оценка.

⁴⁵ Източник: Бейкър и МакКензи (Baker & McKenzie), 2013.

3. ДЪРВО НА ПРОБЛЕМА

4. ПОСЛЕДИЦИ ОТ ПРОБЛЕМА

4.1. Иновациите

Ниската, недобра или липсваща защита на търговската тайна, в която са включени иновации прави същите несигурни и води до повишаване на разходите, необходими за тяхното опазване, което засяга пряко тяхната рентабилност и доходност. Това се отразява негативно и на нивото на възвръщаемост, което бизнесът би получил за първоначалната инвестиция в иновации, както и на възможността му за привличане на допълнително финансиране. В много случаи, особено когато се отнася до иновации, търговската тайна има висока стойност. Ако един малък бизнес няма възможност директно да използва своята иновация, поради твърде големите рискове, свързани с нея той може да се окаже принуден да продава на по-големи компании, което засяга общото ниво на конкурентоспособност в иновативните сектори на икономиката.

4.2. Заетостта

Ограничените стимули за иновации пречат на създаването на работни места. Това често е пагубно за устойчивостта на растежа и заетостта, особено когато става дума за

опитни и квалифицирани служители. Изследванията показват, че иновативните компании от всякакви размери се справят по-добре в създаването на работни места и са много по-успешни при запазване на заетостта по време на икономически кризи⁴⁷.

4.3. Конкурентоспособността

Притежателите на търговски тайни понасят загуби, свързани с продажби, клиенти, договори, добро име и репутация, както и имат допълнителни разходи, като например такива за вътрешно разследване, за справяне с изтичането на информация или за воденето на съдебни дела. Фрагментираната правна защита поставя под риск предимствата пред конкурентите, основаващи се на търговски тайна и по този начин намалява конкурентоспособността на притежателите на търговски тайни. Всичко това важи в най-голяма степен за МСП и за стартиращите компании.

4.4. Потребителите

Вследствие на намалената конкурентоспособност и липсата на адекватна защита в случаите на злоупотреба с търговски тайни не е изключено хората, занимаващи се с иновативни дейности да вземат решение да прекратят дейността си поради ниските перспективи за пазарен успех, след като веднъж е била извършена злоупотреба с търговската им тайна. Това в един по-глобален план би могло да доведе до по-малък и по-лош избор за потребителите и потенциално до по-високи цени на стоките и услугите.

V. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. ОБЩА ЦЕЛ

Гарантиране, че конкурентоспособността на българския бизнес и изследователски организации, която се основава на неразкрити ноу-хау и бизнес информация (търговски тайни) е адекватно защитена и подобряване на средата за развитие и използване на иновации и трансфер на знания в рамките на вътрешния пазар на ЕС.

2. КОНКРЕТНА ЦЕЛ

Подобряване на ефективността на юридическата защита на търговските тайни от тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване.

3. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Гарантиране на достъп до достатъчно и справедливо ниво на обезщетяване в случаи на злоупотреби с търговски тайни. Запазване на поверителността на информацията, която представлява търговска тайна по време и след приключването на съдебния процес. Увеличаване на възпиращия ефект спрямо незаконното присвояване и злоупотреба с търговски тайни от трети лица в рамките на ЕС.

⁴⁷ De Kok et al. (2011), de Kok J., Vroonhof P., Verhoeven W., Timmermans N., Kwaak T., Snijders J., Westhof F., De kot et al. (2011). *Do SMEs create more and better jobs?*, EIM Business and Policy Research. study funded by EU Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007-2013.

VI. РАЗРАБОТВАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ

0. ВАРИАНТ 0 - БЕЗ ДЕЙСТВИЕ

Нулевият вариант, наричан още базисен, означава да не се предприемат никакви действия. При него се изхожда от презумпцията, че предвид спецификите на средата, каквито са например наличието на трайно установени работещи пазарни механизми или силна и устойчива конкуренция, когато проблемите възникват между търговци или частноправни субекти би било най-добре засегнатите от тях обществени отношения да се оставят да се регулират сами – от самите принципи на пазара или от правилата на конкуренцията, т.е. да се приеме, че проблемите биха се саморазрешили без каквато и да е намеса от страна на държавата или Съюза. Този вариант, наричан още „Не прави нищо“⁴⁸ може да бъде предпочетен и в случаите когато има достатъчно доказателства, че проблемът не е свързан с липсата на въведени мерки по регулиране, а по-скоро с лошо правоприлагане или правораздаване. Този вариант е задължителен за анализиране и предвид основните тенденции за намаляване и оптимизиране на нормативната среда, европейските подходи на по-доброто регулиране и принципът „Колкото по-малко, толкова повече“⁴⁹, който действа в правото на ЕС.

В условията на икономика, базирана на знанието⁵⁰, количеството ценна патентована информация и стойността на нематериалните активи на бизнеса постоянно се увеличават⁵¹. Не всяка иновация или знание, обаче, могат да бъдат патентовани, а и патентите далеч не са най-адекватната форма на защита за всеки случай. С понижаването на бариерите за навлизане в производството, благодарение на глобализацията, технологията и аутсорсинга, търговските тайни защитават основния обем знания, от които бизнесите извеждат предимства пред конкурентите си.

Повече от половината участници в глобално проучване на иновациите от 2013 г. смятат, че развиването на нови бизнес модели, които са обикновено защитени като търговски тайни, би допринесло за подобряването на резултатите на техния бизнес в бъдеще⁵². Според това проучване, водещите бизнеси отчитат, че стратегиите за растеж, основани на линейно мислене (първо създаване на продукт и след това продължаване на неговото подобряване) сами по себе си ще бъдат недостатъчни да постигнат дългосрочни цели в условията на сложна и глобализирана икономика⁵³.

Днес през 2018 г. пълноценното тестване на нови продукти и разрешения преди тяхното пускане на пазара е предпочитана стратегия, в сравнение с максимално бързото пускане на продукт на пазара, с оглед запазване на предимството пред конкуренцията⁵⁴. Това означава, че важноста и стойността на защитената като търговска тайна информация предстои да се увеличават за в бъдеще. В същото време, няма изгледи значимостта на основните фактори, влияещи върху злоупотребите с търговски тайни (каквито са

⁴⁸ Do Nothing Option (от англ.).

⁴⁹ Less is more (от англ.).

⁵⁰ От англ. Knowledge economy.

⁵¹ Например, нематериалните активи на S&P 500 компании съставлявали 17% от общата стойност на компаниите през 1975, 32% през 1985, 68% през 1995, 80% през 2005 и 84% през 2015; <http://www.oceantomo.com/intangible-asset-market-value-study/>.

⁵² Проучването се основава на интервюта с 3100 изпълнителни директори в 25 държави, 6 от които са държави-членки на ЕС. *Global Innovation Barometer 2013*, Global Research Report, 2013.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Проучване, на база интервюта с 2090 изпълнителни директори в 20 държави, 5 от които са държави-членки на ЕС. *GE Global Innovation Barometer 2018*; https://s3.amazonaws.com/dsg.files.app.content.prod/gereports/wp-content/uploads/2018/02/12141110/GE_Global_Innovation_Barometer_2018-Full_Report.pdf.

глобализацията, аутсорсинга, по-дългите вериги на доставка, засилената роля на информационните и комуникационните технологии) да намалее. Като резултат от това, е малко вероятно злоупотребите да намалее от само себе си. Напротив, очаква се да се увеличат.

В случай, че Директивата не бъде транспонирана в българското законодателство, ще продължи да действа фрагментираната национална законова рамка и нивото на защита на търговската тайна ще остане относително ниско. Предвид увеличаващото се значение на търговските тайни, във все по-голяма степен големите търговски компании и потенциални инвеститори ще очакват хармонизирано в рамките на Съюза ниво на защита срещу злоупотреби и липсата на такова би могло да се окаже пречка пред бизнес отношенията в България.

Съществува тезата, че договорната защита, чрез клаузи за конфиденциалност и неразкриване на информация пред конкуренти, би могла да бъде ефективен инструмент в тази област. Дори да се абстрахираме от факта, че клаузите за неразкриване на информация пред конкуренти в трудовите договори са недействителни по действащото българско право, подобен тип договорна защита не би могла да предотврати злоупотребите с търговска тайна от трети лица, които не са договорно обвързани с притежателя на търговската тайна. Физическите мерки за защита също имат ограничения, тъй като те просто правят злоупотребите по-трудни, но веднъж когато е налице злоупотреба, те нямат никакъв ефект по отношение на нейното преустановяване. Съществуващите права на интелектуалната собственост са ограничени и в техния обхват не попада търговската тайна като такава.

1. ВАРИАНТ 1 - РЕГУЛАТОРНА НАМЕСА

Изследването на актуалната национална правна уредба на защитата на търговската тайна и на мерките за справяне с негативните последици от злоупотребите с такава, направено за целите на настоящата оценка на въздействието показва, че същата е *непълна* и *фрагментарна*. Оттук ефективността на приложението на съществуващите национални разпоредби е нисък, т.е. идентифицираните проблеми, както и техните последици ще продължат да съществуват и вероятно ще се увеличат във времето. Изводът, който може да бъде направен е, че е необходимо усъвършенстване на действащото ни право, което да гарантира възможно най-ефективно и ефикасно постигане на поставяните от ЕС цели и едновременно с това осигуряване на правна сигурност на адресатите на регулирането и заинтересованите страни. Това може да бъде постигнато чрез подходите на *унифициране* и *консолидиране*.

Унификацията е насочена основно към преодоляването на дефицита *непълнота* на правната ни уредба. В конкретния случай тя има два аспекта – външен и вътрешен. Външният аспект е свързан с процеса на въвеждане по подходящ начин на правнообвързващите норми от правото на ЕС в националното законодателство, който има за задача да обезпечи постигането на предписаните от наднационалния правопорядък цели и резултати. Успешната реализация на външния аспект, изразяващ се в оптималното транспониране на правото на ЕС съобразено с националния контекст и традициите на регулиране, е предпоставка за проявлението на вътрешния аспект на унификацията. Веднъж постигнала минимално необходимото ниво на съответствие с правото на ЕС, новата национална правна регламентация следва да бъде ясна и разбираема, систематизирана и последователна с цел максимално улесняване на нейното спазване и

прилагане, включително чрез употребата на съвместим с българското право понятиен апарат.

Консолидирането има за основна цел справяне с недостатъка *фрагментираност* на националното право. То като процес включва онази съвкупност от действия, при която съществуващите правни норми биват обединени и окрупнени по начин, който води до изчерпване на правната уредба, предназначена да регулира даден относително обособен или определен сегмент от обществени отношения в един общ (най-често изцяло нов) нормативен акт. Чрез този подход едновременно се постига намаляване на обема на законодателството, опростяване на регулирането и повишаване правната сигурност.

1.1. Подвариант 1.1 - Регулаторна намеса чрез изцяло нов закон

Основните въпроси, които винаги се поставят при анализирането на приложимостта на варианта на регулаторна намеса, при който държавата интервенира по възможно най-интензивния начин в обществените отношения, които са обект на оценка, са как точно да бъдат подбрани и реализирани мерките по регулиране – чрез приемането на изцяло нов нормативен акт или чрез изменение на вече действащ такъв; доколко детайлна, стриктна и императивна, респективно диспозитивна, да бъде регулаторната интервенция в областта на действие на политики, която се изследва и следва ли тя да бъде ограничена по някакъв критерий, като например според субектите, в пространството (например териториално или секторно) или времево. Преди всичко, вариантът следва да се справя с проблемите, което означава да неутрализира проявлението на техните двигатели или да прекъсва причинно-следствената връзка между тях, проблемите и техните последици.

В конкретния случай, дефинираните проблеми са комплексни, съществуват едновременно на пазарно и на регулаторно ниво, трайни са по своя характер, проявявали са и имат потенциала да проявяват своите негативни ефекти в един относително продължителен период от време. Те не са свързани единствено с неправилно възприет подход на регулиране или с лош подбор на инструментите, чрез които се осъществява то, а по-скоро се свързват с празноти и парцелираност на правната уредба. Тези недостатъци могат да бъдат преодоляни чрез подходите на унификация и консолидиране, които при конкретните дадености на националната правна рамка не биха могли да се проведат пълноценно без приемането на изцяло нов закон, който в съответствие със ЗНА следва първично да уреди обществените отношения, които предвид техния предмет и субекти се поддават на трайна уредба⁵⁵, каквито са тези, свързани със защитата на търговската тайна.

От друга страна, анализът на действащата национална правна уредба, извършен по-горе, сочи, че тя влиза в противоречие с обвързващи норми от правото на ЕС. При непредприемането на необходимите за транспонирането на Директивата действия, справянето с негативните последици от злоупотребите с търговски тайни ще остане незадоволително и недостатъчно. Не на последно място, нетранспонирането на Директивата в българското законодателство би било нарушение на задълженията на България като държава-членка на ЕС и би довело до стартирането на наказателна процедура срещу нея.

В свое решение от 2014 г.⁵⁶ българският национален орган по конкуренция КЗК, по искане на Патентно ведомство дава едно юридически издържано и много добре мотивирано становище относно все още предложението към онзи момент за Директива на

⁵⁵По смисъла на чл. 3, ал. 1 ЗНА

⁵⁶ КЗК АКТ-640-14.05.2014

Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, чиито изводи до голяма степен се припокриват с тези на настоящата ОВ. Своео виждане относно необходимостта от приемането на нарочно ново законодателство за защита на търговската тайна у нас КЗК основава на два изключително солидни и фундаментални по своята същност аргумента. Първият от тях е свързан с интересът, чието задоволяване се осигурява със съответните правни норми. Когато в континенталните правни системи чрез санкционирани от държавата правила за поведение се защитават субективни права на отделни лица или на групи от лица, тези норми се причисляват към частното право. Нормите, които имат за цел закрилата на общото благо, на обществения интерес или на този на държавата, се отнасят към публичното право.

С предложението за Директивата, според КЗК, се цели да се уредят обществени отношения, които възникват при придобиване, използване и разкриване на търговска тайна, които по своята правна природа възникват, развиват се и се прекратяват между равнопоставени правни субекти. Оттук следва, че приложение спрямо тях намира методът на равнопоставеност при правното регулиране, което от своя страна обуславя принадлежността на тази уредба към частното право. Напротив, нормите на ЗЗК имат за цел да защитят публичния интерес като предотвратяват всяко ограничение на конкуренцията, както и насърчават ефективната конкуренция. Те осъществяват „властническо въздействие върху поведението на пазарните субекти и структурата на съответните пазари“, което определя правото на конкуренцията като отрасъл на публичното право.

Вторият свой аргумент, по много сходен на начина на изграждане на изводите в настоящата ОВ, КЗК черпи от действащите национални правила, регулиращи българския нормотворчески процес. Сперед нея, с проекта за Директива се предлага за първи път в националното ни законодателство да бъдат уредени определени обществени отношения, в конкретния случай тези, свързани със средствата за гражданскоправна защита на търговската тайна. Тези отношения, предвид изложените по-горе доводи, се различават от обществените отношения, които са въведени в предмета на регулиране от правото на конкуренцията и по-специално от ЗЗК, защото в единия случай става дума за регулиране чрез метода на равнопоставеността, а в другия чрез този на власт и подчинение. Действащият ЗНА (чл. 10) поставя изискването с един нормативен акт да бъдат уреждани обществени отношения от една и съща област. Следователно Предложението за Директива не може да засегне уредбата по действащия ЗЗК, тъй като с него се регламентират обществени отношения от друг порядък, свързани със защитата и условията за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност. Това налага извода, че ще бъде необходима отделна, специална, нова правна уредба, различна от тази, която действа към момента, с която нормите от правото на ЕС да бъдат адекватно въведени в българското законодателство, което да гарантира, че целите и резултатите, поставени от Директивата ще бъдат ефективно постигнати на национално ниво.

1.2. Подвариант 1.2 - Регулаторна намеса чрез промени в действащи закони

Този вариант би могъл да се нарече още вариантът „lighter touch“⁵⁷, при който не се

⁵⁷ Понятието "lighter touch" (букв. от англ. „по-леко докосване“) в контекст на правно регулирането се използва още в началото на 90-те години във Великобритания, когато е приет закон (The Broadcasting Act), който има за цел да реформира цялата система на радио и телевизионно излъчване и по-специално системата

въвежда радикална промяна, не се приема изцяло нов нормативен акт, а дейностите целящи унификация и консолидация на правната уредба се прилагат по отношение на действащите нормативни актове. Този вариант е възможен и реално осъществим, защото се отнася до настройка на действащите мерки по регулиране, които са съвместими както с правото на ЕС, така и със съществуващата административна и съдебна практика на национално ниво.

Дейностите по унификация и консолидация, обаче, в конкретния случай няма да могат да доведат до изчерпване на регулирането на разглеждания комплекс от обществени отношения в един непротиворечив и лесен за прилагане нормативен акт, както това би станало при Подвариант 1.1. Това, от своя страна, би противоречало и на националното ни законодателство в областта на нормотворчеството, по-специално на изискването за концентрация на правната уредба по ЗНА (чл. 10, ал. 1). Според него обществени отношения от една и съща област следва да се регламентират с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен. Освен това, основен недостатък на действащото национално законодателство е неговата непълнота, който при този вариант няма да може да бъде пълноценно адресиран. Що се отнася до фрагментираността на правната уредба, ако бъде направен опит за изменение и допълнение на действащото законодателство и проведен подход на консолидация, има риск от допълнително парцелиране на националната ни правна уредба.

2. ВАРИАНТ 2 - АЛТЕРНАТИВИ НА РЕГУЛИРАНЕТО

Този вариант представлява интервенция с най-нисък интензитет, т.е. включва действие или действия, при които намесата в проблемните обществени отношения е най-лека. При него не се въвежда радикална промяна, не се приемат изменения или допълнения в законовите и подзаконовите нормативни актове, а се избира по-гъвкав подход, например чрез саморегулиране, съвместно регулиране или правнообвързващи указания. Класическа алтернативна на регулирането мярка е организирането на информационна кампания, която да повиши информираността и познаването на съществуващия обхват на защитата на търговските тайни и наличните инструменти за справяне със злоупотребите с тях и да насърчи използването на арбитражни/медиационни процедури за разрешаването на споровете.

Разглеждането на такъв вариант е кореспондира изцяло с един от основните принципи на съвременна концепция за по-доброто регулиране 'Less is more'⁵⁸ и описаните по-горе добри практики за ненадвишаване на минималните изисквания на директивата, избягването на „позлатяването“ и дуализма на режимите при транспонирането на директива на ЕС в националното законодателство.

Възможността за разглеждането и оценяването на въздействията на алтернативни на регулирането мерки, обаче зависи изцяло от структурата и съдържанието на транспонираната директива. В случаите, когато директивата е конкретизирала само целите за постигане, а е оставила формите и методите за тяхното постигане на преценката на държавата-членка е възможно да има вариант, включващ мерки, които са алтернативни на

на британската телевизия, определяна тогава от министър-председателя Маргарет Тачър като последния „бастион на рестриктивни практики“. Законът довежда до премахването на основния регулативен орган на комерсиалната телевизия във Великобритания и замяната му с два нови органи, на които без да бъдат предоставяни правомощията на стария регулативен орган, е дадено правото да приемат правна уредба с по-лек интензитет.

⁵⁸ "Колкото по-малко, толкова повече!".

правното регулиране. В конкретния случай, Директива (ЕС) 2016/943 предвижда правила на равнището на Съюза за сближаване на законодателството на държавите членки, така че да се осигури достатъчно и постоянно ниво на гражданскоправна защита във вътрешния пазар в случаите на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Тя установява еднородно определение за търговска тайна, без да се ограничава предмета на защитата срещу присвояване и определя поведението и практиките, които следва да се разглеждат като незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.

Директивата предвижда мерки, процедури и правни средства за защита, които целят да гарантират, че компетентните съдебни органи вземат предвид фактори като стойността на търговската тайна, тежестта на деянието, което води до незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна и въздействието на такова деяние. Всичко това я поставя в категорията директиви, определящи конкретни мерки за транспониране, а не просто поставящи цели или крайни резултати за постигане. Поради това, използването на алтернативни на регулирането мерки и инструменти в конкретния случай е до голяма степен неприложимо.

VII. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА

За да се направи пълноценен анализ на актуалната ситуация у нас, съществуваща при действащата към момента правна уредба и оценка на очакванията от бъдещи промени в нея в рамките на тази ключова аналитична стъпка от ОВ се разглеждат постигнатите резултати от регулирането на национално и наднационално ниво, които се представят като ползи и разходи, свързани с регулирането. Въз основа на тях оценката идентифицира основните очаквания, свързани с реализирането на конкретните варианти, които са обект на ОВ, като фокусът е върху основните (класическите) въздействия – икономически, социални и екологични и най-относителните специфични въздействия.

0. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 0

0.1. Икономически въздействия

Актуалните тенденции, отнасящи се до явления като незаконно присвояване и злоупотреба с търговски тайни са, че те няма да намаляват или да изчезнат от само себе си защото се дължат на фактори като глобализация и увеличаване на аутсорсинга, които през последните се намират в постоянно възходящо развитие. Съществуващите практики и национални правила за регулиране на отношенията между търговците, свързани с опазването на техните търговски тайни сочат, че е налице среда благоприятстваща ограничаването на свободното движение на информация и ноу-хау, на иновации и на всякаква информация, която може да бъде квалифицирана като търговска тайна. Тази ситуация е основно в полза на по-силните търговци и тези, които прилагат или са склонни да прилагат нелоялни търговски практики, като в първия случай принуждават по-малките търговци да продават, а във втория случай присвояват или злоупотребяват с техните търговски тайни. Всичко това влияе негативно на конкуренцията, прегражда възможността за развитие на иновации, което забавя растежа и има негативни ефекти върху пазара и обществото като цяло. В един по-екстремн бъдещ сценарий, това развитие на отношенията може да доведе до ограничаване на избора на потребителите на стоки и услуги както и в по-дългосрочен план до повишаване на техните цени заради намалена

конкуренция. Тази среда не стимулира инвестициите на предприятията в иновации и НИРД, пречи на възможностите за привличане на допълнителни източници на финансиране и води до ограничаване на конкурентоспособността особено на по-малките търговци и стартиращите компании.

Съществуващата уредба на правата на интелектуална собственост може да осигури защита само на ценна информация относно иновации, когато тя влиза в техния ограничен обхват независимо, че за разлика от САЩ в ЕС и базите данни са защитени от правото на интелектуална собственост. Неблагоприятните последици, произтичащи от незаконното присвояване на търговски тайни са недостатъчно и нееднакво обхванати от правните режими, съществуващи в отделните държави-членки на ЕС и на практика оставят притежателите на търговски тайни без надеждна защита. Оттук, ако не бъдат предприети действия на ниво Съюз, възпиращият ефект спрямо нарушителите на съществуващите национални правила за защита срещу незаконно присвояване на търговски тайни ще продължи да бъде нисък.

Описаните по-горе в ОВ национални правила намаляват стимулите за предприемане на трансгранична дейност, свързана с иновации на ниво Съюз, които зависят от използването на информация, защитена от търговска тайна. Те правят трансграничната работа в мрежа за научноизследователска и развойна дейност и иновации по-малко привлекателна и създават по-голям риск за бизнеса в държавите-членки, което оказва неблагоприятно въздействие върху цялата икономика на Съюза. Необходимо е да се създаде правна рамка, която би могла да защити и подобри трансграничния поток на търговска тайна, свързана с иновациите, между изследователски и бизнес партньори, като се гарантира, че ползите които могат да бъдат реализирани при една злоупотреба с такава информация са сведени до минимум или до нула. Този поток от информация е от първостепенно значение за използването на иновациите в ЕС и за научноизследователската и развойна дейност. Несъответствията между различните национални режими възпрепятства и функционирането на единния пазар като цяло.

0.2. Социални въздействия

Текущите практики и действащата национална правна уредба в областта на защитата на търговската тайна създават условия за ограничаване на ресурсите за бизнеса, особено при иновативните предприятия, МСП и стартиращите компании, което в дългосрочен план води до риск от намаляване на работни места. Невъзможността за инвестиране на допълнителни ресурси в обновяването и разширяване на производството най-вече при малките производители и доставчици на услуги най-често означава, че и търсенето на допълнителна работна ръка бива ограничавано. Загубата на търговска тайна, особено в случаите когато тя включва иновации и ноу-хау винаги засяга непропорционално като интензитет най-слабите на пазара, каквито са МСП. При тях в много случаи като последваща реакция или разпределително въздействие тази загуба е посладвана и от съкращаване на работни места.

Тази среда като цяло, създава непредвидимост за бизнеса, невъзможност за дългосрочно планиране, бариери за участие в инвестиционни програми и схеми за кредитиране и финансиране, ограничено възползване от положителните ефекти на иновациите, продължаващо нискотехнологично производство и т.н. Липсата на ефективни средства за защита при присвояване или злоупотреба с търговска тайна е фактор, който оказва допълнително негативно влияние върху тази среда като не позволява на

пострадалите от подобни противоправни действия да поискат тяхното преустановяване или да получат справедлива компенсация за понесените вреди по съдебен ред.

0.3. Екологични въздействия

Щадящите околната среда производство и предоставяне на услуги изискват наличието на достатъчно ресурси, с които бизнесът устойчиво разполага. Намаляването на замърсяването на околната среда, което се постига най-често чрез промени в бизнес процесите, използването на нови технологии или иновации изисква допълнителни инвестиции. Когато средата, в която предприятията функционират съдържа повече пречки отколкото стимули за развитие на техния бизнес, в конкретния случай като ги лишава от възможността да се ползват оптимално от своя иновационен потенциал, ноу-хау и от друга информация, представляваща търговска тайна, не може да се очаква, че те ще имат възможността да инвестират в по-екологични технологии, производства и работни процеси.

1. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 1

1.1. Икономически въздействия

Търговците

За българските дружества притежатели на търговска тайна, хармонизираната с правилата на ЕС национална правна рамка ще осигури по-голяма правна сигурност по отношение на обхвата на защитата на тяхната поверителна информация. Като цяло, конкурентоспособността на предприятията в рамките на ЕС ще бъде насърчена, което означава преки ползи от регулирането и за българските предприятия. Унифицираната национална правна уредба, която възпира третите лица от използването на незаконно присвоени търговски тайни в рамките на ЕС ще доведе до по-добра трансгранична защита на конкурентните предимства, които произтичат от търговската тайна. В това се състои така нареченият очакван възпиращ ефект на правилата, който е най-важният положителен фактор, произтичащ от правилата на ниво ЕС и оттам в държавите-членки.

Благодарение на сближаването на националните законодателства относно правната закрила срещу незаконното присвояване от трети лица, собствениците на търговски тайни биха били поставени в по-добра позиция да ги защитават в рамките на вътрешния пазар. Първо, те биха могли по-добре да адаптират своите защитни мерки към новите правила, така че същите да се ползват със закрилата в целия ЕС, което се отнася включително за договорните клаузи за неразкриване на информация и неконкуриране. На второ място, разходите за разследване на случаи на присвояване на търговска тайна в други държави-членки биха значително намалели. На трето място, вероятно е поне част от притежателите на търговски тайни да ограничат своите разходи за мерки за тяхното опазване. Този ефект на спестяване на ресурси би бил особено благоприятен за МСП, които обикновено нямат финансовите средства за правна помощ и консултации относно защитата на търговската тайна срещу незаконно присвояване, когато планират да разширят дейността си в други държави-членки. От друга страна, МСП често са сред най-иновативните компании, каквито са например стартиращите фирми, които разчитат в голяма степен на търговски тайни.

Подобрената трансгранична правна защита срещу незаконно присвояване и запазването на основните конкурентни предимства, свързани с търговската тайна, съчетана с по-ефективно разпределение на ресурсите и очакваното повишаване на стойността на търговската тайна ще засили конкурентоспособността на предприятията на Съюза. Поради по-голямата правна сигурност и сближаването на правилата в целия ЕС ще

бъде намален съществуващият риск от незаконно присвояване на търговска тайна. Това ще има положително въздействие върху стойността на търговската тайна защото когато рискът от загуба на търговски тайни е по-малък за компаниите, очакваната „цена“ на търговската тайна се увеличава.

При осъществяването на настоящия Варинат 1 държавите-членки ще следва да гарантират, че техните национални съдилища предприемат подходящи и пропорционални мерки за запазване на търговската тайна по време и след техните гражданскоправни производства. Синхронизираната уредба на обхвата на защитата на търговската тайна срещу незаконно присвояване, както за целите на прилагането на правните средства за защита, така и за запазването на поверителността по време на съдебните процеси, ще гарантира, че няма да възникнат допълнителни проблеми в случаите, когато приложимото право за незаконно присвояване на търговска тайна е различно от общите процесуални правила. По този начин собствениците на търговски тайни не биха рискували тяхната поверителна информация да стане публична, ако изберат да заведат дело пред съд. Без такава увереност по-голямата правна сигурност, която би била постигната от обхвата на закрилата не би проявила своя положителен ефект, тъй като притежателите на търговски тайни не биха се обръщали към съда поради риска, че тяхната търговска тайна би била допълнително разкрита пред нови лица в рамките на производството. Ако те могат да разчитат на поверителност по време и след съдебно производство, те биха били по-склонни да търсят правна защита срещу евентуални вреди от лица, които злоупотребяват с търговски тайни на ниво ЕС. Това би допринесло за увеличаване на очакваната стойност на иновациите и други знания и ноу-хау, защитени като търговски тайни.

Конкуренцията

Що се отнася до конкуренцията, предоставянето на ефективни средства за правна защита срещу незаконно присвояване на търговски тайни ще насърчи установяването на по-конкурентна среда на вътрешния пазар. От една страна, конкурентите и бизнес партньорите на притежателите на търговска тайна биха реализирали ползи, благодарение на увеличената правна сигурност и хармонизацията на правната рамка на ниво Съюз, която по един ясен начин определя какво те могат и какво не могат да правят в своите действия, насочени към придобиване на търговска тайна. От друга страна, полето за действие на конкурентите, които злоупотребяват с търговска тайна, работейки на ръба на закона би било твърде ограничено, тъй като притежателите на търговска тайна биха придобили възможността ефективно да защитават своите права.

Въпреки това, защитата на търговската тайна срещу злоупотреба не би довела до въвеждане на допълнителна бариера за навлизане на пазара, тъй като конкурентите запазват възможностите си да развиват иновации, но чрез законни средства, като например паралелна независима НИРД или обратно инженерство. Тази защита няма отрицателно въздействие и върху свободата на стопанската инициатива. По-добрата защита на търговската тайна от незаконно присвояване би насърчило иновационните дейности, за сметка на тези, свързани с незаконното копиране с малка добавена стойност и би допринесло за повишаване на конкурентоспособността на икономиката на Съюза като цяло.

Иновациите

Анализираният вариант на действие съдържа в себе си гаранции, че предимствата, произтичащи от иновациите, могат реално да се ползват от техния автор. Това, от своя

страна, следва да доведе до намаляване на понякога значителните разходи за защита на търговските тайни, до увеличаване на стимулите за бизнеса за иновации и до създаване на ефективни трансгранични мрежи за иновации и споделяне на знания. По този начин би следвало да се стигне до нарастване на иновациите първо, защото притежателите на търговски тайни ще приемат, че по-добрата правна защита на резултатите от иновативните дейности ще доведе до повече инвестиции в научноизследователска и развойна дейност и иновации и второ, защото тя благоприятства разрастването на трансграничното сътрудничество в областта на иновациите (мрежови иновации) в рамките на вътрешния пазар. Не на последно място, икономическите изследвания на ЕС, възложени във връзка с разработването на предложението за Директивата за защита на търговската тайна сочат, че правната защита на търговската тайна срещу злоупотреби при разпространението на знания и информация, които са от съществено значение за иновационната дейност има положително въздействие и върху социално-икономическите условия.

Икономическият растеж

Създаването на ясни общи правила за защита на търговската тайна срещу злоупотреби в Съюза би направило трансграничните стопански дейности, включващи търговски тайни по-сигурно. Въвеждането на надеждна национална правна рамка, съответстваща на европейската ще има положително въздействие и върху трансграничното разпространение на знания в случаите на трудова мобилност. Тя ще позволи на изследователите и компаниите и специално на МСП и стартиращите предприятия да използват по-добре своите иновативни идеи, като си сътрудничат с най-добрите партньори в целия ЕС. Стимулирането на иновативните дейности на предприятията и изследователите на ЕС ще допринесе за увеличаване на инвестициите на частния сектор в научноизследователска и развойна дейност. С течение на времето всичко това се очаква да има положително въздействие върху конкурентоспособността и растежа на икономиката на ЕС, което от своя страна би довело до нови възможности на пазара на труда.

1.2. Социални въздействия

Поради спецификата на оценяваната политика на макро ниво, каквото е нивото на ЕС, не е възможно да се направи цялостен анализ на социалните въздействия, на който и да е от изследваните варианти, поради трудността основни показатели за социални въздействия, каквито са заетостта или доходите да бъдат изолирани от останалите въздействия. На микро ниво, обаче, каквото е националното ниво, би могло да се каже, че Вариант 1 би улеснил квалифицираните служители в едно предприятие, които на практика са тези, които създават или имат достъп до търговски тайни, да променят работодателя си в рамките на вътрешния пазар или да създават собствен бизнес. И тук всъщност възниква основният въпрос, който се поставя в рамките на анализа на социалните въздействия на този вариант: дали правната защита на търговските тайни срещу злоупотреба оказва влияние върху способността на ключовите служители в предприятията да променят работодателя си или да станат предприемачи. Може да се очаква, че при неговото въвеждане работодателите биха могли по-лесно да се обръщат към съда за защита от предполагаемо присвояване на търговски тайни, като по този начин биха могли да препятстват или забавят напускането на такива служители.

В обществената консултация, проведена от ЕК през 2013 г. 29% от анкетираните смятат, че правилата на ЕС могат да окажат отрицателно въздействие върху трудовата мобилност. При анализа на това отрицателно въздействие може да се направи

предположението, че работодателите ще започнат по-често да прибягват до договорна защита на търговски тайни чрез клаузи за неконкуриране или неразкриване на информация в своите договори с ключовите служители или в някои случаи националното трудово законодателство ще налага на служителите по-високи изисквания за конфиденциалност и лоялност. Това, обаче, би било някакъв страничен, нецелен ефект от Вариант 1, който не се предписва от него защото Директивата по никакъв начин не засяга договорното или трудовото право, по което се уреждат отношенията между работодатели и служители. Ако в националното законодателство бъдат предвидени подобни завишени задължения, това би било резултат от лошо транспониране на Директивата или форма на „позлатяване“ на правото на ЕС.

Би могло да се очаква, че Вариант 1 ще има положително въздействие върху условията за трудова мобилност и предприемчивостта на ключовия персонал в предприятията, работещи в областта на научните изследвания и управлението в рамките на ЕС. Първо, бъдещите работодатели ще могат да оценят по-добре знанията, които мобилните работници биха могли да донесат, без да разкриват търговски тайни на бивши работодатели и следователно да бъдат в по-добра позиция да предложат съответните възможности за работа. Второ, по-ясната и хармонизирана правна рамка би могла да доведе до приваждане в съответствие на обхвата на договорната защита на търговската тайна с тази на закона, като по този начин се облекчат негативните последици от прекомерното прибягване до клаузите за неконкуриране на служителите.

На следващо място, повишената правна сигурност би могла да постави един служител в по-добра позиция да прецени дали информацията, която притежава представлява търговска тайна и ако да, как той би могъл да използва законосъобразно свои знания при бъдещия си работодател. Това би улеснило преценката на въпросния служител дали да промени своята работа или не като по този начин той би бил насърчен да избере да работи там, където се чувства най-добре, давайки най-голямата добавена стойност чрез своя труд. С оглед на очаквания недостиг на висококвалифицирани служители и в България и в Съюза, ефективното разпределение на ресурсите не само ще бъде от голямо значение за служителите от ЕС, но и ще направи вътрешния пазар по-атрактивен пазар на труда за хора от трети държави.

По-големите стимули за иновации при Вариант 1 имат потенциала да доведат до увеличаване на броя на работните места, свързани с иновациите, което ще допринесе и за устойчивостта на заетостта в рамките на ЕС. Оттук може да се очаква създаването на допълнителни работни места при производството на стоки и предоставянето на услуги, произтичащи от иновации. Може да се очаква, че вариантът ще окаже отрицателно въздействие върху заетостта на лицата със свободни професии, които присвояват иновации, основаващи се на търговска тайна с малка добавена стойност. Следователно нетното социално въздействие би било изцяло положително. Накрая, тъй като работодателите са по-способни да защитават правата си в съда, необходимостта от наблюдение на поведението на служителите ще намалее. Съответно ще бъдат намалени както разходите за мониторинг, така и рискът от нарушаване на защитата на търговската тайна.

Потребителите

Вариант 1 се свързва със значителен ефект върху иновациите и конкурентоспособността на бизнеса. Това би довело до по-голям избор и потенциално до по-ниски цени за иновативни стоки и услуги за потребителите.

Обществото като цяло

Вариант 1 ще има значително положително въздействие, свързано с повишаването на правната сигурност и насърчаването на честната търговия, за сметка на нелоялните търговски практики. В същото време той не съдържа в себе си потенциал за използването на съдебните дела с цел ограничаване или поставяне под риск на правото на изразяване и информация.

1.3. Екологични въздействия

Насърчаването на конкурентоспособността и стимулирането на иновациите означава произвеждането на стоки и предоставянето на услуги, които са по-щадящи околната среда. Екологосъобразното поведение на производителите и търговците зависи и от ресурсите, с които те разполагат. По-малкото замърсяване на околната среда чрез промени в начина, по който бизнесът функционира изисква повече инвестиции. Вариант 1 е единственият от анализиранияте варианти в рамките на тази ОВ, който съдържа едновременно потенциала да насърчи конкурентоспособността на бизнеса, да го направи по-иновативен и да позволи спестяването на разходи, свързани с опазването на търговските тайни, което означава, че от него единствено могат да се очакват оптималните за разглежданата политика положителни екологични въздействия.

2. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТ 2

Посочените по-горе мерки, включени във Вариант 2 биха имали положителни ефекти в две насоки:

1. подобряване на правоприлагането, в случаите на създаването на допълнителни правила за поведение чрез саморегулиране, съвместно регулиране или пранеобвързващи указания;

2. повишаване на общата информираност на заинтересованите страни, при провеждане на информационна кампания.

Макар и безспорно полезни и необходими, тези въздействия не биха могли да коригират нелоялните и разпокъсаността на правната уредба и да създадат условия за по-добра защита на търговските тайни.

2.1. Икономически въздействия

Тъй като този вариант няма като резултат намаляването на рисковете, свързани с трансграничния обмен и използване на търговски тайни, малко вероятно е да има директни въздействия върху *иновациите*. Въпреки това, ако информацията за юридическата защита на търговските тайни в държавите-членки е по-лесно достъпна, бариерата, свързана с разходите за опазване и несигурността за притежателите на търговски тайни при участието в трансгранични иновационни дейности ще бъде намалена, което би могло да доведе до леко повишаване на нивото и качеството на иновативната дейност на ниво Съюз. По същата причина подобен вариант би имал леко позитивно въздействие върху вътрешния пазар, в сравнение с базисния сценарий при нулевия вариант. Не се очакват значителни въздействия върху *конкуренцията*, в сравнение с базисния сценарий и не биха били постигнати особени промени по отношение на *нивото на икономически растеж*.

2.2. Социални въздействия

Малко вероятно е прилагането на алтернативи на регулирането да доведе до преки социални въздействия, например върху заетостта и доходите на макро ниво, каквото е нивото на ЕС. Подобрено правоприлагане на съществуващите национални рамки и повишената информираност за тях не биха повлияли директно върху мобилността на служителите на предприятията - притежатели на търговски тайни. Служителите, които са по-добре информирани за това дали използването на конкретна информация може да доведе до злоупотреба с търговска тайна, могат да бъдат непряко повлияни при вземането на решение за смяна на работодателя или започването на собствен бизнес. Въпреки това, не се очаква по-добрата информираност сама по себе си да доведе до значимо повишаване в мобилността на пазара на труда.

Доколкото този вариант не подпомага развитието на допълнителни иновативни дейности, не се очаква той да доведе до по-голям избор на иновативни услуги и продукти за *потребителите*.

2.3. Екологични въздействия

Не се установява настъпването на екологични въздействия, различни от описаните в базисния сценарий, който би се осъществил при избора на Вариант 0. Оттук следва че, във и независимо от изложените при разработването на Вариант 2 аргументи за неговата неприложимост по процедурни причини⁵⁹, прилагането на алтернативни на регулирането мерки не би довело до справяне с идентифицираните проблеми и отстраняване на техните двигатели.

3. СПЕЦИФИЧНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА ВАРИАНТИТЕ⁶⁰

3.1. Оценка на въздействията спрямо конкурентоспособността

Конкурентоспособността, в частност секторната конкурентоспособност, е пряко свързана с производителността. Ръстът на производителността се определя чрез усъвършенстване на качеството и количеството на суровините и технологичния прогрес, което представлява готовността на сектора или пазара за иновации. В дългосрочен план, нарастването на жизнения стандарт ще зависи от способността на една държава или фирма да усъвършенства производителността си.

Вероятност оценяваната политика на ЕС да засегне конкурентоспособността съществува, когато се отнася най-малко до един от следните фактори:

1. капацитетът на сектора за производство на стоки на по-ниска цена или за предлагането им на по-конкурентни цени. Това е т.нар. *ценова конкурентоспособност*, която отчита, че разходите за дейността на едно предприятие включват разходите за вложени ресурси (включително суровини и енергия) и производствените фактори, които могат да бъдат пряко или косвено засегнати от предложението за политика;

2. качеството или оригиналността на начина на доставка на стоки или услуги в един сектор. Това е т.нар. *иновативна конкурентоспособност*, която отчита, че технологичното развитие и иновациите при производството на продукти или в работните процеси са от първостепенно значение за разходите за материали и стойността на производството;

⁵⁹ Вж. подробно VI. Разработване на вариантите, 2. Вариант 2 - Алтернативи на регулирането от настоящата оценка.

⁶⁰ Методологията, използвана за разработване на а този раздел е изцяло съобразена с последната редакция на Инструментариума за по-добро регулиране на ЕК: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-toolbox_en.

3. ефективната конкуренция на пазара, изразяваща се в нормалния достъп до пазари, включително до ресурси, материали, до обществени поръчки и други.

Вероятност оценяваните варианти да имат значително въздействие върху КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА ПРИ РАЗХОДИТЕ И ЦЕНИТЕ						
	Вариант 0 – Не прави нищо		Вариант 1 – Регулаторна намеса		Вариант 2 – Алтернативи на регулирането	
	Положително	Отрицателно	Положително	Отрицателно	Положително	Отрицателно
Разходи за вложени ресурси		✓	✓			✓
Капиталови разходи		✓	✓			✓
Цена на труда		✓	✓			✓
Други разходи за привеждане в съответствие, например задължения за информиране и отчитане	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо
Разходи за производство, дистрибуция, услуги след продажбата	Не е приложимо	Не е приложимо	✓		Не е приложимо	Не е приложимо
Цена на производството		✓	✓	✓	✓	✓

Вероятност оценяваните варианти да имат значително въздействие върху конкурентоспособността по отношение на КАПАЦИТЕТА ЗА ИНОВАЦИИ						
	Вариант 0 – Не прави нищо		Вариант 1 – Регулаторна намеса		Вариант 2 – Алтернативи на регулирането	
	Положително	Отрицателно	Положително	Отрицателно	Положително	Отрицателно
Капацитет за производство и за привнасяне на научноизследователска дейност на пазара		✓	✓			✓
Капацитет за иновация при продукцията		✓	✓			✓

Капацитет за иновационния процес, включително за дистрибуцията, маркетинга и след продажбите		✓	✓			✓
--	--	---	---	--	--	---

Онагледената чрез горните таблици оценка на специфичните въздействия спрямо конкурентоспособността на оценяваните варианти показва, че от гледна точка на *оперативните разходи и разходите за извършване на бизнес*, Вариант 0 не налага такива, защото не предвижда намеса, а Вариант 2 включва алтернативни на регулирането мярки. Въпреки, че Вариант 1 включва регулаторна интервенция и то с най-висок интензитет, той също не налага допълнителни разходи за първоначално спазване или разходи за участие на пазара – т.нар. транзакционни разходи на предприятията. Той, обаче има потенциала да повиши положително на ресурсите за производство, като суровини, машини, труд, енергия и други като създаде условия за обмен на информация и иновации. Вариант 1 е единственият от трите варианта, анализирани от ОВ, който би улеснил достъпа до финансиране и би имал положително въздействие върху инвестиционния потенциал на предприятията по вече изложените по-горе аргументи, свързани с увеличаването на стойността на търговската тайна, стимулиране на иновациите и повишаване на очакваната възвръщаемост от вложения в НИРД от страна на бизнеса.

Вариант 1 е единственият вариант, при който би могло да се подложи на изследване относно това дали не се налага някаква допълнителна или нова *административна тежест* на бизнеса от предложението. Тъй като при него не се предвиждат задължения за информиране, не се променя вида на информацията, която предприятията са длъжни да представят и отчитат пред държавата или Съюза, не се сменя честота на отчитане и деклариране, не се стига и до някакво усложняване на процесите по представяне на данни и информация на публични органи и институции, не би могло да се заключи, че той води до налагането на административна тежест на бизнеса.

Представените по-горе таблици визуализират въздействията, които вариантите имат и върху *развитието на конкурентоспособността на бизнеса* като цяло. Вариант 0 и Вариант 2 в дългосрочен план биха довели до увеличаване на разходите за правене на бизнес, поради преграждащото действие спрямо развитието на иновации и инвестициите което правната среда има, т.к. не предлага достатъчно надеждни механизми за защита на търговските тайни. Вариант 1 предвижда регулаторни мерки, които имат потенциала да намалят разходите за правене на бизнес. Чрез тях каналите за национален и транснационален обмен на ценна търговска информация и иновации стават открити, това повишава капацитета на бизнеса за иновации и увеличава способността му да произвежда повече или по-качествени продукти и услуги на по-ниски цени, чрез влягането на по-малко ресурси, като например използвайки по малко енергия, труд или капитал. В този смисъл Вариант 1 в дългосрочен план би имал положително въздействие и върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници.

3.2. Оценка на въздействията върху изследвателската дейност и иновациите

Изследователската дейност и иновациите не се осъществяват във вакуум, в изолирана от външния свят среда или в лабораторни условия. Те по-скоро са резултат от

взаимодействието на различни фактори на средата и зависят до голяма степен от поведението на различните оператори на пазара, като стариращите предприятия, МСП, изследователските организации, финансовите институции и регулаторните органи и т.н. В таблицата по-долу са представени някои от основните фактори, които спомагат да се оценят:

1. положителните въздействия на оценяваните варианти върху изследвателската дейност и стимулите и резултатите от иновациите;
2. отрицателните въздействия върху изследвателската дейност и иновациите и
3. стимулите и пречките, които вариантите съдържат по отношение на инвестициите и облекченията за изследователска дейност и иновации.

КЛЮЧОВИ ВЪПРОСИ	ВАРИАНТ 0	ВАРИАНТ 1	ВАРИАНТ 2
1. Вариантът променя ли възвръщаемостта от иновациите?	Да, отрицателно, като задържа стойността на търговските тайни на ниски нива	Да, положително, защото повишава стойността на търговските тайни	Не е приложимо
2. Какво е въздействието на варианта върху доверието в пазара, възприетията на потребителите или търсенето на нови продукти или технологии?	Отрицателно, защото има възпиращо действие спрямо използването на иновациите и инвестирането в тях	Има стимулиращ ефект спрямо използването на иновациите и инвестирането в тях	По-скоро несигурно положително, защото би могло да доведе до подвеждане
3. Вариантът ще предизвика ли косвени ефекти в други сектори или области на политики, като например заетост или защита на потребителите?	Да и то отрицателни, защото би могъл да доведе до съкращаване на работни места в случаите на загубена търговска тайна от уязвимо предприятие, които не би могло да възстанови загубите от това	Да и то положителни, защото би могъл да доведе до увеличаване на заетостта особено в предприятията, работещи в сферата на иновациите, както и в останалите, които биха били по-сигурни за защитата на своята търговска тайна	Не е приложимо
4. Въздейства ли вариантът на цената, количеството или мобилността на човешките ресурси, които притежават умения, подходящи за нови технологии и методи на работа, било то професионално обучени работници или опитни мениджъри?	Да, отрицателно, защото изправя пред риск едновременно и висококвалифицирани те човешки ресурси и предприятията и ги кара да бъдат особено предпазливи по отношение на информацията, представляваща търговска тайна	Да, положително, защото мобилността при висококачествените човешки ресурси ще бъде базирана не на противоправни опити за кражба на ноу-хау и търговски тайни, а на реалните умения и знания на служителите	Не е приложимо
5. Вариантът ще	Не директно, но има	Да, като създаде среда	

засегне ли публични или частни източници на финансиране като кредити, рисков капитал за стартиране и други?	възпиращо действие спрямо дружествата да прибягват до външно финансиране за инвестиции в иновации	благоприятстваща избора на предприятия да търсят външно финансиране за своите иновативни идеи	Не е приложимо
6. Може ли вариантът косвено да повлияе върху предпочитанията на собствениците на фирми да задържат размера на своята фирма до определен лимит, което значи и задържане на капацитета за научноизследователска дейност, примерно заради съществуващите гражданскоправни, трудови или процесуални правила?	Не	Не	Не е приложимо
7. Вариантът въздейства ли на генерирането на нови идеи, тяхното адаптиране и прилагане, включително и на научната основа на промишлеността?	Да и то отрицателно, защото има възпиращо действие спрямо такива	Да и тук въздействията са преки и положителни, защото се създава една нова по-сигурна среда за обмен на информация и ноу-хау на вътрешния пазар, което стимулира иновациите	Не е приложимо
8. Вариантът засяга ли сътрудничеството, например обмена на данни, резултати от изследвания и научноизследователска дейност в подкрепа на иновации, отвореността към сътрудничество или разпределението на ползите?	Да, отрицателно	Да, пряко и положително, като „отваря“ каналите за обмен на информация и данни, правейки търговската тайна по-защитена и повишавайки нейната стойност, намалявайки риска от злоупотреба с нея	Възможно е вариантът да доведе до някакви частични положителни въздействия в тази област, които без подходящата правна рамка биха били неустойчиви
9. Вариантът потенциално засяга ли изграждането, достъпа и функционирането на изследователската и	Да, отрицателно	Да, пряко и положително, защото това стои в основата на цялата политика, насочена към	Възможно е вариантът да има някакви положителни въздействия, които

иновационната инфраструктура?		унифициране на защитата на търговската тайна на ниво ЕС и държави-членки	не биха били трайни
-------------------------------	--	--	---------------------

Изводът е, че Вариант 0 възпрепятства *научните изследвания и НИРД*, а Вариант 2 с нищо не ги улеснява. При никой от тях не би могло да се стимулира въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариант 1 е единственият от разглежданите, който насърчава академичните и индустриалните изследвания, по който начин се стимулират по-голямата производителност и ефективност при използването на ресурсите.

3.3. Права на човека

Предметът на настоящата оценка обуславя разглеждането на въздействията на всеки от идентифицираните варианти във връзка с някои от основните права на човека като:

1. правото на зачитане на личния и семейния живот;
2. защитата на личните данни;
3. правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация;
4. правото на собственост;
5. свободата на стопанската инициатива;
6. правото на добра администрация;
7. правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес.

Право на зачитане на личния и семейния живот

Тези права са гарантирани от чл. 8 на ЕКПЧОС и чл. 7 от Хартата на основните права на ЕС. Поредица от решения на ЕСПЧ съдържат тълкуването и виждането, че понятието „личен живот“ не означава, че професионалните и търговски дейности на физическите и юридическите лица са изключени⁶¹. Тази практика се потвърждава от Съда на Европейския съюз⁶², който приема, че икономически участник, който защитава ценна информация като търговска тайна в действителност упражнява правото си на зачитане на личния живот, следователно злоупотребата с търговска тайна представлява незачитане на това право.

Защита на личните данни

Според чл. 8, пар. 1 от Хартата всеки има право на защита на неговите лични данни.

Свобода на изразяване на мнение и свобода на информация

Всеки има право на свобода на изразяване на мнения. Това право включва свободата на всяко лице да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеса на публичните власти и независимо от границите (чл. 10, пар. 1 от ЕКПЧОС и чл. 11, пар. 1 от Хартата).

⁶¹Вж. например *Niemietz v Germany*, решение от 16 декември 1992, §29; *Société Colas Estland Others v France*, §41; *Aman v Switzerland*, решението от 16 февруари 2000, §65; *Peck v The United Kingdom*, решение от 28 януари 2003, §57.

⁶² Например Решение на Съда от 14 февруари 2008, *Varec*, C-450/06, §48.

Свобода на стопанската инициатива

Свободата на стопанската инициатива се признава от правото на Съюза и съответно от националните законодателства (чл. 16 от Хартата).

Правото на собственост

Правото на собственост е закрепено в чл. 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧОС и чл. 17 от Хартата. Във връзка с него стои въпросът дали в обхвата му влизат и търговските тайни. Правото на интелектуална собственост е изрично защитено в пар. 2 на чл. 17 от Хартата. В своята практика ЕСПЧ е признал, че интелектуалната собственост влиза в обхвата на защитата по чл. 1 от Проткол № 1⁶³. Основната дилема, обаче е дали търговските тайни влизат в някоя от категориите „интелектуална собственост“ или „имущество“. Към момента няма консенсус дали притежателят на търговска тайна има права на собственост върху пазената като търговска тайна информация. При липсата на подобни права на собственост, приложението на чл. 17 от Хартата (съответно чл. 1 от Проткол № 1 от ЕКПЧОС) спрямо търговската тайна предстои да бъде обосновавано. При всички положения, идеята на текстовете и по-конкретно частта, даваща защита на интелектуалната собственост би подкрепила идеята, че търговските тайни също подлежат на защита.

Правото на добра администрация

Макар да не фигурира в ЕКПЧОС, това право е предвидено в чл. 41 на Хартата на основните права на ЕС. То представлява правото на всеки човек, засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок. Изрично е предвидено, че това включва и правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността и професионалната и служебна тайна. Това потвърждава виждането, че търговските тайни, като попадащи в категорията професионална тайна, имат стойност, която заслужава да бъде запазена.

Макар чл. 41 от Хартата да не е директно приложим за държавите-членки и техните администрации съществува практика на Съда на ЕС, който признава, че защитата на „професионалната тайна“ е общ принцип на правото.⁶⁴ Според Съда, „професионалните тайни“ са информация, чието неразкриване, а дори простото предаване на човек, различен от предоставилата информацията, може сериозно да наруши интересите на последния.⁶⁵

Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес

Всеки, чийто права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд. Всяко лице има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван (чл. 47 от Хартата и чл. 6 от ЕКПЧОС).

⁶³ Вж. например *Anheuser-Busch v Portugal*, No 73049, §72; *Dima v Romania*, No 58472/00; *Melnychuk v Ukraine*, No 28743/03.

⁶⁴ Вж. дело 145/83, *Adams v Commission*, § 34; дело 53/85 *AZKO v Commission*, §28; дело C-36/92P, *SEP*, §37.

⁶⁵ Вж. дело T-353/94, *Postbank v Commission*, §87.

Контролен списък на правата на човека и основните свободи⁶⁶

Критерий	Вариант 0 Без действие	Вариант 1 - Регулаторна намеса	Вариант 2 - Антириск на резултатите
1. Кои права на човека са засегнати?	Право на зачитане на личния и семейния живот Защита на личните данни Свобода на стопанската инициатива Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес	Право на зачитане на личния и семейния живот Защита на личните данни Свобода на стопанската инициатива Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес	Право на зачитане на личния и семейния живот Защита на личните данни Свобода на стопанската инициатива Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес
2. Тези права абсолютни ли са? ⁶⁷	Не	Не	Не
Ако се направят изводи, че изследваният вариант на политика ограничава абсолютно право - вариантът следва да бъде отхвърлен още на този етап и анализ по точки 3-6 не е необходим.			
3. Какво е въздействието на обмисления вариант на политика върху правата на човека?	Негативно, защото няма очаквания при базисния сценарий проблемите да се саморазрешат	Ще окаже позитивно въздействие върху правото на зачитане на личния и семейния живот, свободата на стопанска инициатива, правото на ефективни правни средства за защита, като същевременно гарантира защитата на лични данн. Правото на защита и справедлив съдебен процес не са негативно засегнати.	Не се очаква този вариант да предизвика съществено подобрене или влошаване на описаната в базовия сценарий ситуация
4. Имат ли вариантите както позитивно, така и негативно въздействие, в зависимост от разглежданите права на човека?	Няма позитивно въздействие Негативните въздействия са свързани с прогресиране на идентифицираните	Нямат негативно въздействие	Не се очаква този вариант да предизвика съществено подобрене или влошаване на описаната в базовия сценарий ситуация

⁶⁶ Използванат аметодология е изцяло съобразена с последната редакция на Инструментариума за по-добро регулиране на Европейският акомисия: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-toolbox_en.

⁶⁷ Някои от правата, залегнали в Конвенцията са абсолютни и не могат да бъдат ограничени по какъвто и да е начин без значение от важността на целите на политиката. Поради това абсолютният характер на потенциално засегнатите права на човека е изведен като прагов индикатор при оценяването на въздействията на различните варианти. Такъв характер имат правата по: чл. 3 - Забрана на изтезанията; чл. 4, ал. 1 - Забрана на робството и принудителното подчинение; чл. 7 - Забрана на налагането на наказание без закон. Аналогично разделение съществува и в Хартата на основните права на ЕС. Макар самата Харта да не съдържа изчерпателен списък на абсолютните права, практиката на европейските съдилища сочи, че забраната на изтезанията и нечовешкото или унижително отношение или наказание (чл. 4 от Хартата) и забраната на робството и принудителния труд (чл. 5 от Хартата) са абсолютно защитени.

	проблеми		
<p>Ако анализът установи, че сариантът на политика няма никакво съществено въздействие или само положителни въздействия върху правата на човека, няма нужда от допълнителен анализ по точки 5 и 6.</p> <p>Ако, напротив, установени са възможни ограничения на правата на човека, за всяко отделно ограничение следва да бъде взето предвид следното:</p>			
5. Ограничението на/негативното въздействие върху правата на човека ще бъде ли резултат от закон, по ясен и предвидим начин?	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо
6. Такова ограничение/негативно въздействие:	Не е приложимо	Не е приложимо	Не е приложимо
<ul style="list-style-type: none"> • Ще отговаря ли действително на съществуваща обща цел или на защитата на правата и свободите на други? • Ще бъде ли необходимо за постигане на желаната цел? • Пропорционално ли ще е на желаната цел? 			

VIII. СРАВНЯВАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ

В този раздел се разглежда ефективността и ефикасността на вариантите на политиката в постигането на заложените цели. Тъй като тяхното количествено представяне не е възможно, сравнението е направено по качествени показатели. Вариантите са сравнявани с базисния сценарий, който би се реализирал при избора на Вариант 0.

За сравняването на различните варианти индикатори, за които на базата на всички находки и изводи до момента в оценката се установява, че са най-приложими и подходящи.

Варианти	Индикатори						
	Обхват на защита	Справедливо обезщетяване	Поверителност в съдебния процес	Превенция	Цялостна ефективност	Ефикасност	
Вариант 0 - Без действие (базисен сценарий)	Непълна и разпокъсана между различни нормативни актове защита срещу злоупотреби с търговските тайни	По действащото българско право не съществуват специални правила за присъждане на обезщетения за нарушения на търговски тайни. Възможните алтернативи се основават на общите правила на деликтното право за присъждане на обезщетение за вреди.	Ограничението на публичността в рамките на съдебния процес се прави по изключение и от него следва да бъде изрично обосновавана от страните. Съвръзаността на предмета на делото с търговска, производствена, изобретателска или данъчна тайна, чието публично огласяване би накърнило защитими интереси	Ниска, предвид цялостното ниво на защита на търговските тайни.	Предоставяната към момента на защита на търговските тайни не отговаря на изискванията на съвременните условия и на практика не предоставя на заинтересованите страни надежден инструмент за адекватна защита на техните интереси.	Ниска, предвид недостатъчното ниво на предоставяната защита.	

Вариант 1 - Регулаторна намеса	Приложението на хармонизираната легална дефиниция на търговската тайна и злоупотребите с нея ще допълнителна правна сигурност. В резултат на това ще се постигне значително по подобрене на отношението на обхвата на гражданскоправната защита на търговските тайни в рамките на вътрешния пазар.	Хармонизираните в рамките на вътрешния пазар гражданскоправни средства за защита ще гарантират, че притежателят на търговска тайна е подходящо и справедливо обезщетен за всички вреди и че злоупотребията с търговска тайна не би могла да извлича ползи от действията си.	Уеднаквяването на правилата, защитаващи търговските тайни по време на съдебния процес би спестило разходи на заинтересованите страни, за да се сдобият с информация за конкретната уредба по темата във всяка държава-членка.	Хармонизирането на гражданскоправните средства за защита би подпомогнало особено добре генералната превенция в държави предходно ниско ниво на защита срещу злоупотреби с търговски тайни, каквато е и България.	Този вариант ще създаде последователна гражданскоправна защита на търговските тайни срещу злоупотреби. Ще адресира три важни условия за ефективна защита: обхвата на защита, средствата за защита и запазването на търговската тайна по време на съдебния процес.	Предвид очакваното голямо подобрене на ситуацията, разходите за извършване на регулаторната намеса, биха били оправдани, поради което ефикасността на Вариант 1 се определя като средно висока.
Вариант 2 - Алтернативи на регулаторното	Не би могъл да подпомогне постигането на заложените оперативни цели. Не адресира проблема, свързан с липсата на адекватна правна защита срещу злоупотребите с търговски тайни на	Не адресира проблема, свързан с липсата на адекватен процесуален механизъм за справедливо обезщетяване на случаите на злоупотреба с търговски тайни.	Не би могъл да подобри слабо ниво на поверителност в съдебния процес.	Би могъл да има позитивно въздействие върху превантивния ефект, доколкото би подобрил използването на съществуващите инструменти за защита от страна на притежателите на търговски тайни. От	Този вариант не адресира проблема с последователната юридическа защита във вътрешния пазар, тъй като националната правна рамка остава непроменена. Следователно той	Предвид минималното постигане на целите на политиката и разходи, които биха били свързани с прилагането на която и да е от описаните във Вариант 2

	национално ниво.			друга страна обаче, би могъл да насърчи потенциални правонарушители, информирайки ги за слабостите на съществуващата система.	не е насочен към разрешаването на проблема в неговата цялост. Това автоматично означава, че този вариант не би могъл да постигне в максимален обем преследваните цели.	алтернативни на регулирането мерки, ефикасността на този вариант следва да бъде определена като ниска.
--	------------------	--	--	---	--	--

Изводите от извършеното сравняване на вариантите могат да бъдат систематизирани по следния начин:

Сравняване на вариантите	Ефективност*				Ефикасност и разходи**	
Варианти	Обхват на защита	Справедливо обезщетяване	Поверително съвместимия процес	Превенция	Разходи	Ефикасност
1. Без действие (базисен сценарий)	0	0	0	0	0	0
2. Регулаторна намеса	++	++	++	++	Средно високи	Висока
3. Алтернативи на регулирането	0	0/+	0	0/+	Високи	Ниска

* Сравнение спрямо базисния сценарий: --- много значително влошаване на ситуацията; -- значително влошаване на ситуацията; - слабо влошаване на ситуацията; 0 без промяна; + слабо подобряване; ++ значително подобряване; +++ много значително подобряване.

** Обща оценка на варианта по отношение на постигането на целите: Ниско; Средно високо; Високо

На база резултатите от тяхното сравнение, следва изводът, че **препоръчителният вариант на действие е Вариант 1 “Регулаторна намеса” - Подвариант 1.1 - Регулаторна намеса чрез изцяло нов закон**, тъй като при него се постига оптималният баланс между ефективност и ефикасност, а и предвидените в него мерки получават значителна подкрепа по време на обществените консултации, проведени на ниво ЕС, както и в рамките на предварителните проучвателни обществени консултации, проведени от Центъра за оценка на въздействието на законодателството като част от процеса по извършване на оценката.

IX. МОНИТОРИНГ И ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ

Обществените отношения, които са обект на анализ от настоящата ОВ, независимо от избрания вариант на намеса, са твърде широки като обхват и проекции, което неизменно означава, че пир тяхното регулиране се засяга огромен кръг от интереси и лица. Това налага задължително извършването на мониторинг и последващо оценяване на ефективността от спазването, прилагането и изпълнението на приложените мерки по регулиране.

1. РЕЖИМ ЗА МОНИТОРИНГ

Мониторингът е необходим, за да могат лицата и институциите, вземащи решенията и заинтересованите страни да проверят дали изпълнението на избрания вариант на действие се движи „в правилната посока и по план“ и за да се генерира информация, която може да бъде използвана при последващото оценяване дали целите на интервенцията са постигнати. Докато мониторингът следи какви промени са се случили от влизането в сила на избраното действие, последващата оценка анализира дали това действие е било

Изводите от извършеното сравняване на вариантите могат да бъдат систематизирани по следния начин:

Сравняване на вариантите	Ефективност*				Ефикасност и разходи**	
	Обхват на защита	Справедливо обезщетяване	Поверителност в съдебния процес	Презвения	Разходи	Ефикасност
1. Без действие (базисен сценарий)	0	0	0	0	0	0
2. Регулаторна намеса	++	++	++	++	Средно високи	Висока
3. Алтернативи на регулирането	0	0/+	0	0/+	Високи	Ниска

* Сравнение спрямо базисния сценарий: --- много значително влошаване на ситуацията; -- значително влошаване на ситуацията; - слабо влошаване на ситуацията; 0 без промяна; + слабо подобряване; ++ значително подобряване; +++ много значително подобряване.

** Обща оценка на варианта по отношение на постигането на целите: Ниско; Средно високо; Високо

На база резултатите от тяхното сравнение, следва изводът, че **препоръчителният вариант на действие е Вариант 1 "Регулаторна намеса" - Подвариант 1.1 - Регулаторна намеса чрез изцяло нов закон**, тъй като при него се постига оптималният баланс между ефективност и ефикасност, а и предвидените в него мерки получават значителна подкрепа по време на обществените консултации, проведени на ниво ЕС, както и в рамките на предварителните проучвателни обществени консултации, проведени от Центъра за оценка на въздействието на законодателството като част от процеса по извършване на оценката.

IX. МОНИТОРИНГ И ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ

Обществените отношения, които са обект на анализ от настоящата ОВ, независимо от избрания вариант на намеса, са твърде широки като обхват и проекции, което неизменно означава, че пир тяхното регулиране се засяга огромен кръг от интереси и лица. Това налага задължително извършването на мониторинг и последващо оценяване на ефективността от спазването, прилагането и изпълнението на приложените мерки по регулиране.

1. РЕЖИМ ЗА МОНИТОРИНГ

Мониторингът е необходим, за да могат лицата и институциите, вземащи решенията и заинтересованите страни да проверят дали изпълнението на избрания вариант на действие се движи „в правилната посока и по план“ и за да се генерира информация, която може да бъде използвана при последващото оценяване дали целите на интервенцията са постигнати. Докато мониторингът следи какви промени са се случили от влизането в сила на избраното действие, последващата оценка анализира дали това действие е било

ефективно в постигането на целите си и дали целите са постигнати по ефикасен начин (т.е. при най-ниски разходи), както и причините за успеха или неуспеха на интервенцията.

Мониторингът представлява непрекъснат и систематичен процес на събиране на данни за една интервенция. Той спомага за идентифицирането и справянето с всякакви проблеми при изпълнението на избраните мерки. Чрез него се набавят надеждни данни и доказателства относно действието на интервенцията и породените от нея въздействия по един последователен и целенасочен начин, които впоследствие могат директно да се използват при извършването на последващо оценяване на дадена политика или на отделна интервенция.

Примерните индикатори, по които могат да бъдат събирани данни са:

1. Лесен достъп до съдилищата за разрешаване на случаи, свързани със злоупотреба с търговски тайни (перспективата на заинтересованите страни);
2. Случаи, в които съдът е дал защита на търговските тайни (по висящи дела/с влезли в сила актове);
3. Случаи, в които са присъдени обезщетения за вреди;
4. Размер на присъжданите обезщетения за вреди;
5. Случаи, в които са идентифицирани злоупотреби и това е било потвърдено от съда;
6. Използване на мерки за запазване на поверителността на търговските тайни по време на съдебния процес;
7. Случаи, в които търговски тайни са били разгласени по време на съдебния процес и други.

2. ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ

Последващата (ex-post) оценка на въздействието, наричана още ретроспективна оценка, последващо оценяване или само оценяване⁶⁸ представлява основано на доказателствата заключение относно степента, в която дадена интервенция е била ефективна, ефикасна, релевантна от гледна точка на нейните цели и разрешаваните проблеми, съвместима с останалите политики и законодателство и с добавена стойност предвид избраното ниво на власт, от което тя е реализирана – местно, национално или наднационално. Оценяването е механизъм, който спомага да се анализира реалния напредък на въведените политики и мерки в сравнение с първоначалните очаквания.

Последващото оценяване не е оценка за това *какво* се е случило. То разглежда *защо* нещо се е случило и, ако е възможно, *доколко* промяната е последица от избрания вариант на действие. То трябва да разглежда по-широката перспектива, да се опита да види дали има нежелани/неочаквани ефекти, които не са били предвидени при предварителната оценка на въздействието или от приетия акт.

В конкретния случай последващата оценка на въздействието би имала за цел да отговори на някой от следните генерални въпроси:

1. Какво е текущото положение – това предизвикано в резултат от прилагането на избрания вариант на действие?
2. Доколко ефективно е било избраното действие?
3. Колко ефикасно е бил то?
4. Доколко съгласувана с общата стратегическа рамка на правителството, държавата или Европейския съюз е избраната интервенция?

⁶⁸От англ. evaluation.

Основните критерии за намиране на отговори на поставените въпроси пред оценяването биха били следните:

1. постигане на целите – степента, в която целите от реализираната политика са постигнати, независимо дали това се дължи на конкретната интервенция;
2. ефективност – степента, в която постигането на целите от реализираната политика се дължи на конкретната интервенция;
3. ефикасност – постигането на максимални резултати от използваните ресурси от реализираната интервенция;
4. устойчивост – степента на трайно решаване на идентифицираните проблеми;
5. полезност – степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на интервенцията и други.

Планирането на последващото оценяване винаги следва да отчита жизнения цикъл на всяка интервенция и нуждите от взимането на оперативни и стратегически решения, които я засягат. Предвид необходимостта от осигуряване на достатъчно време за проявяването на всички (кратко- и дългосрочни ефекти) на интервенцията, но отчитайки и факта, че тя въвежда уредба на обществени отношения, които преди изобщо не са били предмен на регулиране, препоръчваме извършването на последващо оценяване на ефектите от приложението ѝ в срок не по-дълъг от 24 месеца след влизането в сила на предложените мерки по регулиране.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От аналитичната част на доклада става видна безспорната необходимост от въвеждането на стандарти в националните законодателства на държавите-членки срещу незаконното придобиване, използване и разкриване на търговска тайна. По този начин се очаква да бъде насърчено развитието на знанието и иновациите, като основни двигатели на икономическия растеж в рамките на ЕС, да се подобрят рамковите условия за бизнес иновации, включително чрез оптимизиране на защитата, давана от правото на интелектуалната собственост.

Настоящата оценка е изготвена като част от процеса по транспониране на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и Съвета относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) в българското законодателство. В нейните рамки са анализирани въпросите дали и защо юридическата защита на търговските тайни, както на ниво ЕС, така и в национален контекст, е недостатъчна, какви са последиците от тази непълнота и какъв е препоръчан най-добрият начин за разрешаване на този проблем.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 02.11-49
24.07 2018 г.

ПАТЕНТНО ВЕДОМСТВО НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ПИСМО №: 03-00-28 от 24.07.2018
Кореспондент :
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

До <u>Беркова</u>	7
Председател	
Дата <u>25.07.18</u>	7

ДО
Г-ЖА СИЛВИЯ БЕРКОВА
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
ПАТЕНТНО ВЕДОМСТВО
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕРКОВА,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуване на цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за защита на търговската тайна.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30г от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ТЕСЕЛИН ДАКОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

На основание чл. 30в, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува без препоръки постъпилата по електронна поща на 19.07.2018 г. цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за защита на търговската тайна.

Съгласно чл. 23 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието изводите и относимата информация от извършената цялостна предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с оценката на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ЗА ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“

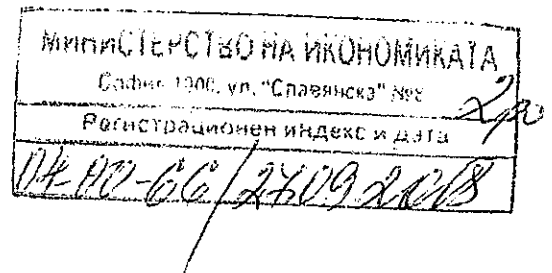
/АЛЕКО ДЖИДЖОВ/

(Заповед № Н-595/ 16.07.2018 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-09-69/18/
/моля цитирайте при отговор/

ДО
ВЛАДИМИР ТУДЖАРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

На Ваше писмо рег. № 04-00-66/12.09.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН СЕКРЕТАР,

Приложено изпращам Справка за съответствие на проекта на Закон за защита на търговската тайна с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ
Заместник-министър на правосъдието

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-09-69/

/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за защита на търговската тайна с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („Конвенцията“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“) съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

В отговор на писмо с изх. № 04-00-66/12.09.2018 г. на Министерство на икономиката относно проект на Закон за защита на търговската тайна („ЗЗТТ“) и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява следното становище:

1. Разпоредбите на чл. 13 от ЗЗТТ могат да породят проблем по чл. 6 от Конвенцията по отношение както на изискването за публичност, състезателност и равнопоставеност на страните в процеса, така и на правото на защита.
 - а. Разпоредбата на ал. 3, според която съдът ще може служебно да определя една информация като поверителна, противоречи на принципите на диспозитивното и състезателното начало и равенството на страните, залегнали в чл. 6, 8 и 9 от Гражданскопроцесуалния кодекс. Следва текстът да отпадне и поверителност да може да се постановява само по искане на засегнатата страна в процеса. Следва да отпадне и думата "служебно" от ал. 4.
 - б. Следва ясно да се регламентира, че страните по делото винаги ще имат пълен достъп до цялата налична информация по него (вж. напр. *Мириана Петрова срещу България*, ж. 57148/08, § 40, както и *Раза срещу България*, ж. № 31465/08, §§ 54-55, където на основание непълен достъп до документите по делото е установено нарушение на чл. 8 от

Конвенцията). В този смисъл предлагаме последното изречение в ал. 5 да добие следната редакция: "Не може да бъде ограничаван достъпът до информация на лицата, които са страни по делото и на техните процесуални представители". Отбелязваме, че проблем може да възникне и във връзка с вещите лица, тъй като липсата на пълен достъп до делото значително ще затрудни работата им по изготвяне на експертизите.

- с. В ал. 9 е допусната техническа грешка – тя следва да препраща към ал. 7, а не към ал. 4.

2. В чл. 15, ал. 1, т. 3 има неяснота по отношение на термина "предаване на стоките", което ще породи съществени проблеми в правоприлагането. Не е ясно на кой се предават те – дали на ищеца или на трети лица. Не е ясно и дали стоките ще се предават с цел владение, ползване, просто държане, съхранение или предаване с цел те да бъдат унищожени. В този смисъл може да възникнат ситуации, в които ищецът или третите лица неоснователно да се обогатят, разпореждайки се или ползвайки стоки, за които не е постановено влязло в сила съдебно решение. В такъв случай биха възникнали въпроси по чл. 1 от Протокол 1 от Конвенцията по отношение на пропорционалността на мярката по ограничение на собствеността, наложена от държавата.
3. Разпоредбата на чл. 16 е излишен, тъй като преповтаря вече уреденото в чл. 391 от ГПК.
4. От законопроекта не става ясно, защо е въведено ограничението на правата на ответника в чл. 18 (да не може да предостави по своя инициатива гаранция вместо наложеното му обезпечение). Такова изискване в директивата няма, освен това то може да постави въпрос по чл. 1 от Протокол 1 от Конвенцията (право на мирно ползване на притежанията).
5. Проблем може да възникне и с текста на чл. 21, ал. 3, т. 1 от ЗЗТТ в хипотезата на предаване на стоките на ищеца или на определени от него лица. От една страна, съгласно чл. 19 от ЗЗТТ с влизане в сила на съдебното решение ищецът ще бъде обезщетен за всички претърпени вреди и пропуснати ползи, които са пряка и непосредствена последица от нарушението. От друга, съгласно чл. 21, ал. 3, т. 1 от ЗЗТТ, той може да иска предаване и, очевидно, да се разпорежда и със стоките, предмет на иска. По този начин той ще получи обезщетение два пъти на едно и също основание, което е недопустимо (от една страна ще бъде обезщетен за пропуснати ползи, а от друга – ще има право да се разпорежда със стоките, във връзка с които е регистрирал въпросните пропуснати ползи). В случая въпросът по Конвенцията, който може да бъде поставен, е доколко е пропорционална намесата на държавата при отнемането на притежания по чл. 1, § 1 от Протокол 1, тъй като

ответникът ще бъде принуден не само да заплати обезщетението за вреди и пропуснати ползи, но и да се лиши от собственост върху стоките. Отбелязваме също така, че член 12, т. 2, б. а) от Директивата не изисква предаването на стоките във владение на ищеца, а само изтеглянето им от пазара.

6. Отбелязваме, че е необходимо да се прецизира разпоредбата на ал. 4 от чл. 21, тъй като тук става въпрос за гражданско производство и съдът се произнася само по основателността на иска, но не и по мотивите на ищеца да го заведе. В този смисъл следва да отпадне текстът "както и че ищецът е поискал образуване на съдебното производство недобросъвестно или с цел злоупотреба". Не е ясно и защо двете възможности по т. 1 и т. 2 са дадени алтернативно, а не кумулативно (т.е. защо ответникът може да иска или обезщетение, или публикуване на решението, но не и двете едновременно).
7. Отбелязваме, че има противоречие между разпоредбата на чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 9 от ЗЗТГ. Според чл. 9 неправомерно е придобиването, ползването или разкриването чрез действия, които предполагат, че нарушителят да е действал при някаква форма на вина, най-вече умисъл (изразена чрез нерегламентиран достъп, присвояване, нарушение на договорни задължения, недобросъвестни търговски практики и т.н.). В същото време в чл. 24 се предвижда обективна отговорност без доказване на никаква вина, дори когато лицето е добросъвестно ("не е знаел, нито е трябвало да знае"). Текстовете следва да се прецизират.
8. По отношение на чл. 25 отбелязваме, че всички решения на българските съдилища са публични и следва да се публикуват служебно от тях на портала <https://legalacts.justice.bg/>.
9. В текста на чл. 26, ал. 1 е допусната техническа грешка – задължението за пазене на информацията е в чл. 13, ал. 7, а не в чл. 13, ал. 4. Отбелязваме също, че разкриването на информацията в общия случай е еднократен акт, а не продължаващо действие, поради което предвиждането на ежеседмични публикации изглежда неоправдано.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ
Заместник-министър на правосъдието

Таблица за съответствие на текстовете на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване с проекта на Закон за защита на търговската тайна

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/943	Закон за защита на търговската тайна	Степен на съответствие
<p align="center">Член 1 Предмет и обхват</p> <p>1. Настоящата директива определя правила за защита срещу незаконното придобиване, използване и разкриване на търговски тайни.</p> <p>Държавите членки могат да предвидят, в съответствие с разпоредбите на ДФЕС, широкообхватна защита срещу незаконното придобиване, използване или разкриване на търговски тайни в сравнение с изискванията на настоящата директива, при условие че се гарантира спазване на членове 3, 5 и 6, член 7, параграф 1, член 8, член 9, параграф 1, втора алинея, член 9, параграфи 3 и 4, член 10, параграф 2, членове 11 и 13 и член 15, параграф 3.</p> <p>2. Настоящата директива не засяга:</p> <p>а) упражняването на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, както е предвидено в Хартата, включително защитането на свободата и плурализма на медиите;</p>	<p align="center">Предмет</p> <p>Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за защитата от неправомерно придобиване, използване и разкриване на неразкрити ноу-хау и търговска информация, представляваща търговска тайна, осъществявана по съдебен път в производство по граждански дела.</p> <p align="center">Ограничения</p> <p>Чл. 2. (1) Този закон не се прилага по отношение на:</p> <p>1. правото на свободно изразяване на мнение и правото на информация съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз (ОВ, С/326 от 26 октомври 2012), включително зачитайки свободата и плурализма на медиите;</p>	<p align="center">пълно</p>

<p>б) прилагането на правилата на Съюза или на националните правила, изискващи от притежателите на търговски тайни да разкриват по причини, свързани с обществен интерес, информация, включително търговски тайни, пред публични, административни или съдебни органи с цел изпълнение на техните задължения;</p>	<p>2. разкриването на търговска тайна от нейния притежател, когато съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство такова разкриване е от обществен интерес и е необходимо за упражняване на правомощията на държавни органи;</p>
<p>в) прилагането на правилата на Съюза или националните правила, които изискват или позволяват институциите и органите на Съюза или на националните публични органи да разкриват информация, предоставена от предприятията, която тези институции и органи притежават съгласно и в съответствие със задълженията и правомощията, предвидени в правото на Съюза или националното право;</p>	<p>3. разкриването на търговска тайна от институциите и органите на Европейския съюз или от органите на държавите членки, когато им е била предоставена от предприятията, съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство за упражняване на техните правомощия и разкриването е задължително или допустимо съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство;</p>
<p>г) автономията на социалните партньори и тяхното право да сключват колективни споразумения в съответствие с правото на Съюза и с националното право и практики.</p>	<p>4. независимостта на синдикалните организации и организациите на работодателите и правото им да сключват колективни трудови договори, съгласно правото на Европейския съюз или националното законодателство;</p>
<p>3. Нито в настоящата директива не се тълкува като даващо основание за ограничаване на мобилността на служителите. По-специално, по отношение на упражняването на такава мобилност, настоящата директива не дава никакви основания за:</p>	<p>(2) Този закон не може да се прилага като основание за ограничаване на движението на работниците или служителите като не следва да:</p>
<p>а) ограничаване на използването от служители на информация, която не представлява търговска тайна съгласно определението в член 2, точка 1;</p>	<p>1. ограничава работниците или служителите да използват информация, която не е търговска тайна по смисъла на този закон;</p>

<p>б) ограничаване на използването от служителите на опита и уменията, придобити честно в процеса на работата им;</p> <p>в) налагане чрез трудовите им договори на допълнителни ограничения за служителите, освен ограниченията, наложени в съответствие с правото на Съюза или националното право.</p>	<p>2. ограничава работниците или служителите да използват опита и уменията, придобити добросъвестно в процеса на работа;</p> <p>3. налага допълнителни ограничения на работниците или служителите чрез трудовите им договори, извън тези, които са в съответствие с правото на Европейския съюз или националното законодателство.</p>	
<p align="center">Член 2 Определения</p> <p>За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:</p> <p>1) „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на всички посочени по-долу изисквания:</p> <p>а) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;</p> <p>б) да има търговска стойност поради това, че е тайна;</p> <p>в) да е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна;</p> <p>2) „притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо търговска тайна;</p>	<p align="center">Търговска тайна Определения</p> <p>Чл. 3. Търговска тайна е всяка търговска информация, ноу-хау и технологична информация, която отговаря едновременно на следните изисквания:</p> <p>1. представлява тайна по такъв начин, че като цяло или в точната си конфигурация и съвкупност от елементи, не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно боравят с такъв вид информация;</p> <p>2. има търговска стойност, поради тайния си характер;</p> <p>3. по отношение на нея са предприети мерки за запазването ѝ в тайна, от лицето, което има контрол върху информацията.</p> <p align="center">Притежател на търговска тайна</p>	<p align="center">Пълно</p>

<p>3) „нарушител“ означава всяко физическо или юридическо лице, което незаконно е придобило, използвало или разкрило търговска тайна;</p> <p>4) „стоки — предмет на нарушение“, означава стоки, чието проектиране, характеристики, функциониране, производствен процес или предлагане на пазара са до голяма степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.</p>	<p>Чл. 4. Притежател на търговска тайна е всяко физическо или юридическо лице, което правомерно контролира търговска тайна.</p> <p>Нарушител</p> <p>Чл. 5. Нарушител е всяко физическо или юридическо лице, което неправомерно е придобило, използвало или разкрило търговска тайна.</p> <p>Предмет на нарушение</p> <p>Чл. 6. (1) Стоки – предмет на нарушение са стоки, чийто дизайн, проектиране, характеристики, функциониране, производствен процес или предлагане на пазара са в значителна степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити..</p> <p>(2) Нарушение е налице и когато се предлагат или предоставят услуги, чиито характеристики и начин на предоставяне или предлагане на пазара са в значителна степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.</p>	<p>Разпоредбата е в съответствие с параграф 27 от Преамбюла на Директивата и е допустима съгласно чл. 1, т. 1, абзац втори от Директивата.</p>
<p>Член 3</p> <p>Законно придобиване, използване и разкриване на търговски тайни</p> <p>1. Придобиването на търговска тайна се счита за законно, когато търговската тайна е придобита по някой от следните начини:</p> <p>а) независимо откритие или създаване;</p>	<p>Правомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна</p> <p>Чл. 7. (1) Придобиването на търговска тайна е правомерно, когато е извършено:</p> <p>1. чрез независимо откритие или създаване;</p>	<p>пълно</p>

<p>б) наблюдение, изучаване, разгласяване или изпитване на продукт или предмет, предоставен на разположение на обществеността или представляващ законно притежание на придобилото информация лице, което е свободно от правно валидни задължения за ограничаване на придобиването на търговската тайна;</p>	<p>2. чрез наблюдение, изучаване, разгласяване или изпитване на продукт или обект, който е бил предоставен на разположение на обществеността или е законно притежание на придобилото информация лице, което не е правно задължено да ограничи придобиването на търговската тайна;</p>
<p>в) упражняване на правото на работниците или на представителите на работниците на информация и консултации в съответствие с правото на Съюза и националното право и практики;</p>	<p>3. чрез упражняване на правото на информация и консултации от страна на работници или служители или техните представители, в съответствие с правото на Европейския съюз и със закона;</p>
<p>г) всяка друга практика, която при съответните обстоятелства е в съответствие с почтените търговски практики.</p>	<p>4. по силата на договор или по друг начин, който не противоречи на добросъвестната търговска практика по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.</p>
<p>2. Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна се счита за законно, доколкото такава придобиване, използване или разкриване се изисква или разрешава от правото на Съюза или националното право.</p>	<p>(2) Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна е правомерно, доколкото такава придобиване, използване или разкриване се изисква или разрешава от правото на Европейския съюз или от националното законодателство.</p>
<p>Член 4 Незаконно придобиване, използване и разкриване на търговски тайни</p>	<p>Предмет ПЪЛНО</p>
<p>1. Държавите членки гарантират, че притежателите на търговски тайни имат право да поискат прилагането на мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, за да предотвратят или да получат обезщетение за незаконното придобиване,</p>	<p>Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за защитата от неправомерно придобиване, използване и разкриване на неразкрити ноу-хау и търговска информация, представляваща търговска тайна, осъществявана по съдебен път в производство по граждански дела.</p>

използване или разкриване на притежаваната от тях търговска тайна.		
2. Придобиването на търговска тайна без съгласието на притежателя на търговската тайна се счита за незаконно, когато се извършва чрез:	Неправомерно придобиване, използване и разкриване на търговска тайна	Чл. 8. (1) Придобиването на търговска тайна без съгласието на нейния притежател се счита за неправомерно, когато е извършено чрез:
а) нерегламентиран достъп, присвояване или копиране на документи, предмети, материали, вещества или електронни документи, които са под законния контрол на притежателя на търговската тайна и съдържат търговската тайна или от които тя може да бъде извлечена;		1. нерегламентиран достъп, присвояване или копиране на документи, вещи, материали, вещества или електронни документи, които са под законен контрол на притежателя на търговската тайна и съдържат търговска тайна или информация, от която тайната може да бъде извлечена;
б) всяко друго поведение, което при тези обстоятелства се счита за противоречащо на почтените търговски практики.		2. друго поведение, което противоречи на добросъвестната търговска практика по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.
3. Използването или разкриването на търговска тайна се счита за незаконно, когато се извършва без съгласието на притежателя на търговската тайна от лице, за което е установено, че отговаря на някое от следните условия:		(2) Използването или разкриването на търговска тайна без съгласието на нейния притежател се счита за неправомерно, когато е извършено от лице, което:
а) придобило е търговската тайна незаконно;		1. е придобило неправомерно търговската тайна; или
б) нарушило е споразумение за поверителност или друго задължение да не разкрива търговската тайна;		2. е нарушило споразумение за запазване на поверителност или друго задължение да не разкрива търговската тайна; или
в) нарушило е договорно или друго задължение за ограничаване на използването на търговската тайна.		3. е нарушило задължение за ограничаване използването на търговската тайна;

<p>4. Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна се счита за незаконно и когато дадено лице, към момента на придобиването, използването или разкриването, е знаело или е трябвало да знае при тези обстоятелствата, че търговската тайна е била получена пряко или непряко от друго лице, което е използвало или разкрило незаконно търговската тайна по смисъла на параграф 3.</p>	<p>(3) Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна се счита за неправомерно, когато към момента на придобиването, използването или разкриването й лицето, предвид обстоятелствата, е знаело или е следвало да знае, че търговската тайна е била получена пряко или косвено от друго лице, което я е използвало или разкрило неправомерно.</p>
<p>5. Производството, предлагането или пускането на пазара на стоки — предмет на нарушение, или вносът, износът или съхранението на стоки — предмет на нарушение за тези цели, също се счита за незаконно използване на търговска тайна, когато лицето, извършващо такива дейности, е знаело или е трябвало да знае при тези обстоятелства, че търговската тайна е използвана незаконно по смисъла на параграф 3.</p>	<p>(4) Производството, предлагането или пускането на пазара на стоки - предмет на нарушение, както и вносът, износът или съхранението им с такива цели, се счита за неправомерно използване на търговската тайна, когато извършителят е знаел или предвид обстоятелствата е следвало да знае, че търговската тайна е използвана неправомерно по смисъла на ал. 2.</p>
<p>Член 5 Изключения</p> <p>Държавите членки гарантират, че искане за мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, се отхвърля, когато предполагаемото придобиване, използване или разкриване на търговска тайна е извършено в някой от следните случаи:</p> <p>а) за упражняване на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, по както е предвидено в Хартата, включително защитането на свободата и плурализма на медиите;</p>	<p>Изключения</p> <p>Чл. 9. Придобиването, използването или разкриването на търговска тайна не се счита за неправомерно в следните случаи:</p> <p>1. при упражняване на правото на свободно изразяване на мнение и правото на достъп до информация, по смисъла на Хартата на основните права на</p>
	<p>ПЪЛНО</p>

<p>б) за разкриване на нарушение, неправомерно поведение или незаконна дейност, при условие че ответникът е действал с цел опазване на обществения интерес като цяло;</p> <p>в) разкриване от работници на техни представители като част от законното упражняване от тези представители на техните функции в съответствие с правото на Съюза или националното право, при условие че това разкриване е било необходимо за упражняването на тези функции;</p> <p>г) с цел защита на законен интерес, признат от правото на Съюза или националното право.</p>	<p>Европейския съюз,, включително зачитането на свободата и плурализма на медиите;</p> <p>2. за разкриване на престъпления, нарушения, или други противоправни деяния, когато това се извършва с цел защита на обществения интерес;</p> <p>3. когато работници или служители разкриват търговска тайна на техни представители, в рамките на законното упражняване на функциите на представителството, в съответствие с правото на Европейския съюз или националното законодателство, ако разкриването е било необходимо за упражняването на тези функции.</p> <p>4. за защита на интерес, признат от правото на Европейския съюз, или от националното законодателство.</p>
<p>Мерки, процедури и правни средства за защита</p> <p>Раздел 1</p> <p>Общи разпоредби</p> <p>Член 6</p> <p>Общо задължение</p> <p>1. Държавите членки предвиждат мерките, процедурите и правните средства за защита, необходими, за да се гарантира наличието на правна защита на гражданите срещу незаконното придобиване, използване и разкриване на търговска тайна.</p>	<p>Посочените принципи са реализирани чрез нормативната уредба на съответните мерки и производството за налагането им.</p> <p>ПЪЛНО</p>

<p>2. Мерките, процедурите и правните средства за защита, посочени в параграф 1:</p> <p>а) са справедливи и безпристрастни;</p> <p>б) не са ненужно сложни или скъпи, както и не налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния; и</p> <p>в) са ефективни и възпиращи.</p>	
<p>Член 7</p> <p>Пропорционалност и злоупотреба с процесуални права</p> <p>1. Мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива, се прилагат по начин, който:</p> <p>а) е пропорционален;</p> <p>б) избягва създаването на пречки пред законната търговия в рамките на вътрешния пазар; и</p> <p>в) предвижда защитни разпоредби срещу злоупотребата с тях.</p> <p>2. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат по искане на ответника да прилагат подходящи мерки, предвидени в националното право, ако иск, предявено срещу незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна е явно неоснователно, а за ищеца е установено, че е поискал образуването на съдебно производство с цел злоупотреба или недобросъвестно. Такива мерки могат, в зависимост от случая, да включват</p>	<p>ПЪЛНО</p> <p>Посочените принципи са реализирани чрез нормативната уредба на съответните мерки и производството за налагането им.</p> <p>Чл. 20. (4) Когато със съдебно решение бъде установено, че иск по този закон е неоснователен, както и че ищецът е поискал образуване на съдебното производство недобросъвестно или с цел злоупотреба, по искане на ответника, съдът може едновременно или поотделно да присъди:</p> <p>1. обезщетение за претърпените от ответника вреди;</p>

присъждане на обезщетение за вредите на ответника, налагане на санкции на ищеца или разпореждане за разпространяване на информацията относно решение, посочено в член 15.	2. разпореждане за разпространяване на информацията относно решението при условията по чл. 24.	
Държавите членки могат да предвидят мерките, посочени в първата алинея, да се постановяват в отделно съдебно производство.	(5) Искането по ал. 4 се разглежда в същото или отделно производство.	
Член 8 Давностен срок		пълно
1. Държавите членки, в съответствие с настоящия член, определят правила относно давностните срокове, приложими за искове по същество и действия по прилагане на мерките, процедурите и правните средства за защита, предвидени в настоящата директива. В правилата, посочени в първата алинея, се определя кога започва да тече давностният срок, продължителността на този давностен срок и обстоятелствата, при които давностният срок може да бъде прекъснат или спрял.	Чл. 11. (1) Правото на иск на притежателя на търговска тайна се погасява с изтичането на 5 години от извършване на нарушението. (2) Правото на иск по чл. 15, ал. 4 и по чл. 20, ал. 4 от този закон на ответника и всяко трето засегнато лице се погасява с изтичане на 1-годишен срок от влизане в сила на съдебен акт, от който е породен правният интерес. (3) Спирането и прекъсването на давностните срокове се уреждат по правилата на чл. 115 и чл. 116 от Закона за задълженията и договорите.	
Член 9 Запазване на поверителността на търговската тайна в хода на съдебното производство		пълно
1. Държавите членки гарантират, че на страните, техните адвокати или други представители, съдебните служители, свидетелите, вещите лица и	Чл. 12. (1) Във всеки един момент на делото страните и всяко друго заинтересовано лице, включително свидетели, могат да поискат от съда да определи	

<p>всички други лица, които участват в съдебни производства, свързани с незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, или които имат достъп до документи, които са част от тези съдебни производства, не се разрешава да използват или разкриват търговска тайна или предполагаема търговска тайна, която компетентните съдебни органи, в отговор на надлежно обосновано искане от заинтересуванa страна, са определили като поверителна информация и която им е станала известна в резултат на това участие или достъп. Във връзка с това държавите членки могат също да разрешат на компетентните органи да действат по собствена инициатива.</p> <p>Задължението, посочено в първа алинея, остава в сила след приключването на съдебното производство. Това задължение обаче отпада във всеки един от следващите случаи:</p> <p>а) когато за предполагаемата търговска тайна се установи с окончателно решение, че не отговаря на изискванията, посочени в член 2, точка 1), или</p> <p>б) когато в течение на времето въпросната информация стане широко известна или леснодостъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с този вид информация.</p> <p>2. Държавите членки също така гарантират, че компетентните съдебни органи могат, въз основа на надлежно обосновано искане от дадена страна, да</p>	<p>дадена информация по делото като поверителна, тъй като съществува вероятност да съдържа търговска тайна.</p> <p>(2) Искането по ал. 1 следва да бъде надлежно обосновано.</p> <p>(3) В тези случаи съдът с определение може да наложи следните специални мерки за запазване на поверителния характер на търговската тайна:</p> <p>1. да ограничи напълно или частично достъпа до представен по делото документ, съдържащ търговска тайна или за който се твърди, че съдържа търговска тайна, като предостави достъп до документа само на определени лица;</p> <p>2. да ограничи достъпа до съдебните заседания, както и до съответните записи или протоколи, като постанови разглеждането на делото или извършването само на някои действия да стане при закрити врати;</p> <p>3. да изготви вариант на съдебните актове за лицата, които са лишени от достъп до търговската тайна, със заличена търговска тайна.</p> <p>(4) Броят на лицата, на които се предоставя достъп до поверителната информация относно търговска тайна, не трябва да надвишава необходимия за осигуряване правото на защита на страните в процеса. Не може да бъде ограничаван достъпът до информация на лицата, които са страни по делото и на техните процесуални представители.</p> <p>(5) При определяне на съответната мярка съдът взема предвид необходимостта от осигуряване правото на справедлив процес и ефективност на мярката, зачитане</p>
---	---

<p>предприемат специални мерки, необходими за запазване на поверителния характер на всяка търговска тайна или предполагаема търговска тайна, използвана или споменавана в хода на съдебното производство, свързано с незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Държавите членки могат освен това да разрешат на компетентните органи да предприемат такива мерки по собствена инициатива.</p> <p>Мерките, посочени в първа алинея, включват най-малко възможността:</p> <p>а) да се ограничи изцяло или частично достъпът до всеки документ, съдържащ търговски тайни или предполагаеми търговски тайни, представен от страните или трети страни, до ограничен брой лица;</p> <p>б) да се ограничи достъпът до съдебни заседания, където могат да бъдат разкрити търговски тайни или предполагаеми търговски тайни, както и до съответните записи или протоколи от тях до ограничен брой лица;</p> <p>в) да се предоставя на лица, различни от онези, които са част от ограничения брой лица, посочени в букви а) и б), нероверителна версия на всяко съдебно решение, в която пасажите, съдържащи търговска тайна, са отстранени или съответно редактирани.</p> <p>Броят на лицата, посочени в букви а) и б) от втора алинея, е не по-голям, отколкото е необходимо, за</p>	<p>на законните интереси на страните и когато е целесъобразно – на третите лица, както и вероятността да им бъдат причинени вреди от налаганата мярка.</p> <p>(6) Определенията по ал. 3 се обхващат по реда на чл. 274 - 279 от Гражданския процесуален кодекс.</p> <p>(7) Страните, техните адвокати или други процесуални представители, съдебните служители, свидетелите, вещите лица и всички други лица, които участват в съдебни производства по този закон или имат достъп до документи, които са част от такива производства са задължени да пазят информацията, определена като поверителна по реда на ал. 1 и ал. 3, която им е станала известна в резултат на това участие или достъп.</p> <p>(8) Използването или разкриването на такава информация, която представлява търговска тайна или предполагаема търговска тайна е забранено и след приключване на съдебното производство и отпада само в един от следните случаи:</p> <p>1. когато съдът установи с влязъл в сила акт, че информацията, за която се твърди, че съдържа търговска тайна, не отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна;</p> <p>2. когато информацията, защитена като търговска тайна, стане общоизвестна и достъпна за лицата от средите, които обичайно боравят с този вид информация.</p> <p>(9) Лицата по ал. 7 носят отговорност по този закон за използването или разгласяването на информация, която съдържа търговска тайна или предполагаема търговска тайна, обявена за такава от съда по реда на ал. 1 и ал. 3.</p>
---	--

<p>да се гарантира спазването на правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес на страните в съдебното производство, и включва най-малко едно физическо лице от всяка от страните и съответните адвокати или други представители на тези страни в съдебното производство.</p>	<p>(10) Обработката на личните данни става съгласно действащото законодателство в областта на защита на личните данни.</p>	
<p>3. При вземане на решение относно мерките, посочени в параграф 2, и оценяване на тяхната пропорционалност, компетентните съдебни органи отчитат необходимостта от гарантиране на правото на ефективна правна защита и правото на справедлив процес, легитимните интереси на страните и когато е целесъобразно — на трети лица, както и всички потенциални вреди за която и да е от страните, и когато е целесъобразно и за трети страни, произтичащи в резултат на уважаването или отхвърлянето на тези мерки.</p> <p>4. Обработката на всякакви лични данни съгласно параграф 1, 2 или 3 се извършва по реда на Директива 95/46/ЕО.</p>	<p>Привременни мерки за защита</p> <p>Обезпечителни мерки</p> <p>Чл. 14. (1) Преди предявяване на иска, както и във всяко положение на делото до приключване на съдебното дирене пред въззивната инстанция, по искане на притежателя на търговска тайна съдът може да наложи следните временни обезпечителни мерки:</p>	<p>Пълно</p>
<p>Раздел 2</p> <p>Временни и предпазни мерки</p> <p>Член 10</p> <p>Временни и предпазни мерки</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат, по искане на притежателя на търговската тайна, да разпоредят която и да е от следните временни и предпазни мерки срещу предполагаемия нарушител:</p>		

<p>а) преустановяване или, в зависимост от случая, забрана за използването или разкриването на търговската тайна под формата на временна мярка;</p> <p>б) забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, или за внос, износ или съхранение на стоките — предмет на нарушение, за тези цели;</p> <p>в) изземване или предаване на стоките — предмет на предполагаемо нарушение, включително и вносни стоки, така че да се предотврати тяхното навлизане или движение в рамките на пазара.</p>	<p>1. преустановяване или забрана за използването или разкриването на търговската тайна като временна мярка;</p> <p>2. забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, вносът или износът на тези стоки, както и тяхното съхранение с тези цели;</p> <p>3. задържане чрез изземване и предаване на стоките — предмет на предполагаемото нарушение, включително когато са били внесени от трети страни, така че да се предотврати тяхното пускане или движение на пазара. Изземването и предаването се извършва по отношение на лицето, в което се намират със заповед;</p> <p>4. забрана за предлагането или предоставянето на услугите, които са в значителна степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.</p> <p>(2) Съдът може да определи внасяне на гаранция от ответника вместо прилагане на мерките по ал. 1. Размерът на гаранцията се определя съобразно размера на преките и непосредствени вреди, които ищецът би претърпял, ако ответникът продължи да ползва търговската тайна. Не се разрешава разкриването на търговска тайна срещу внасянето на гаранция.</p> <p>(3) Размерът на гаранцията не може да бъде по-голям от размера на възнагражденията, които биха били</p>	<p>Разпоредбата е в съответствие с пар. 27 от Преамбюла на Директивата, чл. 7, ал. 2 от проекта и е допустима съгласно чл. 1, т. 1, абзац втори от Директивата.</p>
<p>2. Държавите членки гарантират, че съдебните органи имат право като алтернатива на посочените в параграф 1 мерки да постановят, че за продължаването на предполагаемото незаконно използване на търговска тайна е необходимо внасяне на гаранции, предназначени да осигурят обезщетение за притежателя на търговската тайна.</p>		

<p>Не се разрешава разкриване на търговска тайна срещу внасяне на гаранции.</p>	<p>дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна.</p>
<p>Член 11</p> <p>Условия за прилагане и защитни разпоредби</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че по отношение на мерките, посочени в член 10, компетентните съдебни органи разполагат с правомощия да изиска от ищеца да представи доказателства, които могат основателно да се считат за налични и които доказват с достатъчна степен на сигурност, че:</p> <p>а) съществува търговска тайна;</p> <p>б) ищецът е притежателят на търговската тайна; и</p> <p>в) търговската тайна е придобита, използва се или е разкрита незаконно или че има непосредствен риск от незаконно придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p>2. Държавите членки гарантират, че при вземане на решения относно уважаването или отхвърлянето на искането и оценяване на неговата пропорционалност от компетентните съдебни органи се изисква да вземат предвид специфичните обстоятелства в случая, включително когато е уместно:</p> <p>а) стойността и други специфични характеристики на търговската тайна;</p> <p>б) предприетите мерки за защита на търговската тайна;</p>	<p>Условия за допускане на обезпечението</p> <p>Чл.15. (1) Обезпечение се допуска, когато ищецът е представил убедителни доказателства, че:</p> <p>1. е налице търговска тайна;</p> <p>2. е притежателят на търговската тайна;</p> <p>3. търговската тайна е придобита, използва се или е разкрита неправомерно или има непосредствена опасност от неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p>(2) При налагане на обезпечение съдът взема предвид следните обстоятелства:</p> <p>1. стойността и други специфични характеристики на търговската тайна;</p> <p>2. предприетите мерки за защита на търговската тайна;</p>

<p>в) поведението на ответника при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>г) въздействието на незаконното използване или разкриване на търговската тайна;</p> <p>д) легитимните интереси на страните и въздействието, което разпоредването или отхвърлянето на поисканите мерки може да има върху тези страни;</p> <p>е) легитимните интереси на трети страни;</p> <p>ж) обществения интерес; и</p> <p>з) защитата на основните права.</p>	<p>3. поведението на ответника при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>4. последиците от неправомерното използване или разкриване на търговската тайна;</p> <p>5. законите интереси на страните и действието на обезпечението спрямо тях;</p> <p>6. законите интереси на трети страни;</p> <p>7. общественият интерес; и</p> <p>8. защитата на основните права.</p>
<p>3. Държавите членки гарантират, че мерките, посочени в член 10, се отменят или престават да се прилагат по искане на ответника, ако:</p> <p>а) ищецът не образува съдебно производство, което до решение по съществото на случая, в рамките на разумен срок, който се определя от съдебния орган, разпоредил мерките, когато това се разрешава от законодателството на държавата членка, или при липса на такова определение — в срок, който не превишава по-дългия от следните два срока — 20 работни дни или 31 календарни дни; или</p>	<p>Условия за отмяна на обезпечението</p> <p>Чл. 16. Обезпечението може да бъде отменено в следните случаи:</p> <p>1. по искане на ответника или служебно от съда, ако не бъдат представени доказателства за предявяването на иск в едномесечен срок от налагане на обезпечителните мерки;</p>

<p>б) въпросната информация вече не отговаря на изискванията на член 2, точка 1) поради причини, които не се дължат на ответника.</p>	<p>2. по искане на ответника, когато информацията, по повод на която са наложени обезпечителни мерки, престане да отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна, поради причини, които не се дължат на ответника.</p>
<p>4. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат да разпоредят, че за налагането на мерките, посочени в член 10, е необходимо внасяне от страна на ищеца на достатъчна гаранция или равностойно обезщетение, предназначена да гарантира обезщетение за всички щети, понесени от ответника и когато е целесъобразно — от друго лице, засегнато от мерките.</p>	<p>Чл. 15. (3) При налагане на обезпечение съдът може да задължи ищеца да представи парична или имотна гаранция, която да обезпечи преките и неопосредствени вреди, които ответникът ще претърпи, ако обезпечението е неоснователно, а когато е необходимо - и вредите, претърпени от трети лица, засегнати от обезпечението.</p>
<p>5. Когато мерките, посочени в член 10, са отменени въз основа на параграф 3, буква а) от настоящия член в случай, че те престанат да действат в резултат на действие или пропуск от страна на ищеца, или когато впоследствие се установи, че не е имало незаконно придобиване, използване или разкриване на търговската тайна или опасност от такова деяние, компетентните съдебни органи са упълномощени да разпоредят на ищеца, по искане на ответника или на увредената трета страна, да предостави на ответника или на увредената трета страна подходящо обезщетение за всички вреди, причинени от тези мерки.</p>	<p>Чл. 15. (4) Когато обезпечителните мерки бъдат отменени или престанат да действат поради действие или пропуск от страна на ищеца, както и когато се установи липса на неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна или риск за такова деяние, съдът може, по искане на ответника или трето засегнато лице, да осъди със съдебно решение ищеца да заплати подходящо обезщетение за претърпените вреди.</p> <p>(5) Обезщетението по ал. 4 не може да бъде в размер, който е по-малък от необходимото за покриване на разходите и вредата, причинени на ответника от неоснователното искане.</p>
<p>Държавите членки могат да предвидят искането за компенсация, посочено в първа алинея, да бъде разглеждано в отделно съдебно производство.</p>	<p>Чл. 17. Допускането, налагането и отменянето на обезпечителните мерки се извършва по реда на чл. 389 – 403 от Гражданския процесуален кодекс, с</p>

	изключение на чл. 398, ал. 2, изречение първо, и доколкото този закон не предвижда друго.	
<p align="center">Раздел 3</p> <p align="center">Мерки, които произтичат от решение по съществото на случая</p> <p align="center">Член 12</p> <p align="center">Забрани и коригиращи мерки</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че когато с окончателно съдебно решение, постановено след разглеждане на делото по същество, бъде установено незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, компетентните съдебни органи могат, по искане на ищеца, да разпоредят изпълнението срещу нарушителя на една или повече от следните мерки:</p> <p>а) преустановяване или, в зависимост от случая, забрана за използването или разкриването на търговска тайна;</p> <p>б) забрана за производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, или за внос, износ или съхранение на стоките — предмет на нарушение, за тези цели;</p> <p>в) приемане на подходящи коригиращи мерки по отношение на стоките — предмет на нарушение;</p> <p>г) унищожаване на цели документи, предмети, материали, вещества или електронни документи</p>	<p align="center">Решение по делото</p> <p>Чл. 20. (1) С решението по делото съдът установява неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, и съобразно искането на ищеца и конкретните обстоятелства може да наложи по отношение на нарушителя следните мерки:</p> <p>1. преустановяване или забрана на използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>2. забрана на производството, предлагането, пускането на пазара или използването на стоките — предмет на нарушение, внос или износ, както и съхранението на стоките с тези цели;</p> <p align="center">Коригиращите мерки са определени в ал. 3</p> <p>3. унищожаване на цели или на част от документи, вещи, материали, вещества или електронни</p>	<p align="center">ПЪЛНО</p>

или на части от тях, които съдържат или възпроизвеждат търговската тайна, или, когато е целесъобразно, предаване на ищеца на целите документи, предмети, материали, вещества или електронни документи или на части от тях.	документи, които съдържат или носят търговската тайна или когато е целесъобразно – предаването им на ищеца;	Разпоредбата е в съответствие с пар. 27 от Преамбюла на Директивата, чл. 7, ал. 2 и чл. 15, ал. 1, т. 4 от проекта и е допустима съгласно чл. 1, т. 1, абзац втори от Директивата.
2. Коригиращите мерки, посочени в параграф 1, буква в), включват:	4. забрана за предлагането или предоставянето на услугите, които са в значителна степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.	
а) изтегляне на стоките — предмет на нарушение, от пазара;	(3) По искане на ищеца съдът може да наложи и една или повече от следните мерки по отношение на стоките, предмет на нарушението:	
б) премахване на тази характеристика на стоката, във връзка с която е установено нарушение;	1. изтегляне на стоките от пазара или по искане на притежателя на търговска тайна - предаване на стоките на юридически лица с нестопанска цел за дейности в обществена полза;	
в) унищожаване на стоките — предмет на нарушение, или, когато е целесъобразно, тяхното изтегляне от пазара, при изтегляне от пазара, при условие че изтеглянето не засяга защитата на търговската тайна.	2. премахване на тези характеристики на стоките или услугите, във връзка с които е установено нарушение;	
3. Държавите членки могат да предвидят техните компетентни съдебни органи, когато разпореждат изтеглянето на стоки — предмет на нарушение, от	3. унищожаване на стоките или, когато е целесъобразно, тяхното изтегляне от пазара, при условие че изтеглянето не засяга защитата на търговската тайна.	
	4. Отражено в чл. 20, ал. 3, т. 1.	

<p>пазара, да могат да разпоредят, по искане на притежателя на търговската тайна, стоките да се предадат на притежателя или на благотворителни организации.</p> <p>4. Компетентните съдебни органи разпореждат изпълнението на мерките, посочени в параграф 1, букви в) и г), да е за сметка на нарушителя, освен ако не са налице конкретни причини това да не се прави. Тези мерки не накарняват обезщетението, евентуално дължимо на притежателя на търговската тайна вследствие на незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p>	<p>Чл. 21. (2) Разходите за изпълнението на мерките по чл. 21, ал. 1, т. 3 и ал. 3 са за сметка на нарушителя, освен ако съдът прецени, че са налице конкретни основания за това. Разходите се заплащат от нарушителя независимо от обезщетението за вреди.</p> <p>(3) Основания по смисъла на ал. 2 са налице, когато поемането на разходите от нарушителя надхвърлят необходимото за постигане на целта. В този случай разходите по изпълнение на мерките се заплащат от ищеца.</p>	
<p>Член 13</p> <p>Условия на прилагане, защитни разпоредби и алтернативни мерки</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че при разглеждането на искане за приемането на забраните и коригиращите мерки, предвидени в член 12, и оценяването на тяхната пропорционалност, от компетентните съдебни органи се изисква да вземат предвид специфичните обстоятелства на случая, включително когато е уместно:</p>	<p>Определяне на мерките</p> <p>Чл. 21. (1) При определяне вида на мерките по отношение на нарушителя и стоките – предмет на нарушение и тяхната пропорционалност, съдът спрямо специфичните за случая обстоятелства взема предвид:</p>	<p>пълно</p>

<p>а) стойността или други специфични характеристики на търговската тайна;</p> <p>б) предприетите мерки за закрила на търговската тайна;</p> <p>в) поведението на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>г) въздействието на незаконното използване или разкриване на търговската тайна;</p> <p>д) легитимните интереси на страните и въздействието, което разпоредването или отхвърлянето на поисканите мерки може да има върху тези страни;</p> <p>е) легитимните интереси на трети страни;</p> <p>ж) обществения интерес; и</p> <p>з) защитата на основните права.</p>	<p>1. стойността или други специфични характеристики на търговската тайна;</p> <p>2. предприетите мерки за закрила на търговската тайна;</p> <p>3. поведението на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>4. последиците от незаконното използване или разкриване на търговската тайна;</p> <p>5. законните интереси на страните и последиците на мерките по отношение на страните;</p> <p>6. законните интереси на трети лица;</p> <p>7. обществения интерес;</p> <p>8. защитата на основните права.</p>
<p>Когато компетентните съдебни органи ограничат срока на действие на мерките, посочени в член 12, параграф 1, букви а) и б), този срок е достатъчен, за да се отстранят всички търговски или икономически предимства, които нарушителят може да е извлечъл от незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p>2. Държавите членки гарантират, че мерките, посочени в член 12, параграф 1, букви а) и б), се</p>	<p>Чл. 20. (2) Съдът може да наложи мерките по ал. 1, т. 1 и т. 2 за определен срок, достатъчен за отстраняване на всички търговски или икономически предимства, които нарушителят е получил от незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p style="text-align: center;">Отмяна на мерките</p>

отменят или действието им се прекратява по искане на ответника, ако въпросната информация вече не отговаря на условията в член 2, точка 1) по причини, които не се дължат пряко или непряко на ответника.	Чл. 22. Действието на мерките по чл. 20, ал. 1, т. 1 и 2 се отменя от съда по искане на ответника, когато информацията престане да отговаря на определените в този закон изисквания за търговска тайна по причини, които не се дължат пряко или непряко на ответника.
3. Държавите членки, по искане на лицето, което подлежи на налагане на мерките, предвидени в член 12, предвиждат компетентният съдебен орган да може да разпорежи да бъде изплатено парично обезщетение на претърпялата вреди страна, вместо да бъдат приложени тези мерки, ако са изпълнени всички условия по-долу:	Заплащане на обезщетение без налагане на мерки Чл. 23. (1) След установяване на неправомерното използване или разкриване на търговска тайна, по искане на ответника съдът може с решението да го осъди да заплати парично обезщетение, без да налага мерки, ако са налице едновременно следните условия:
а) към момента на използването или разкриването засегнатото лице нито е знаело, нито при тези обстоятелства е трябвало да знае, че търговската тайна е получена от друго лице, което е използвало или разкрило търговската тайна незаконно; б) изпълнението на въпросните мерки би довело до несъразмерна вреда за това лице; и в) паричното обезщетение на претърпялата вреди страна изглежда достатъчно удовлетворително.	1. към момента на използването или разкриването на търговската тайна ответникът не е знаел, нито е следвало да знае, че търговската тайна е получена от друго лице, което я е използвало или разкрило неправомерно и след узнаване на това обстоятелство е продължило да я използва; 2. налагането на мерки би довело до несъразмерни вреди за ответника; и 3. паричното обезщетение за вредите, претърпени от притежателя на търговска тайна, е справедливо.
Когато се разпорежда изплащане на парично обезщетение вместо мерките, посочени в член 12, параграф 1, букви а) и б), то не надвишава размера на възнаграждението или таксите, които биха били дължими, ако това лице беше поискало разрешение за използване на въпросната търговска тайна, за	(2) Размерът на обезщетението по ал. 1, наложено вместо мерките по чл. 20, ал. 1, т. 1 и т. 2, не може да надвишава размера на възнаграждението, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна за период от

период от време, за който използването на търговската тайна е могло да бъде забранено.	време, за който използването на търговската тайна е могло да бъде забранено.	
<p>Член 14</p> <p>Обезщетение за претърпени вреди</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи, по искане от претърпялата вреди страна, разпореждат на нарушителя, който е знаел или е бил длъжен да знае, че участва в незаконно придобиване, използване или разкриване на търговската тайна, да заплати на притежателя на търговската тайна обезщетение, съобразено с действително претърпените вреди в резултат на незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p>	<p>Право на иск</p> <p>Чл. 10. (1) Притежателят върху търговска тайна има право да предяви иск пред съда срещу всеки нарушител на търговската тайна, за установяване на неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, както и за:</p> <p>1. присъждане на обезщетение за претърпените вреди;</p> <p>Обезщетение за вреди</p> <p>Чл. 18. (1) Нарушителят е длъжен да обезщети притежателя на търговска тайна за всички претърпени вреди и пропуснати ползи, които са пряка и непосредствена последица от неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Обезщетението се дължи, когато нарушителят е знаел или е следвало да знае при тези обстоятелства, че участва в неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.</p> <p>(2) Служителите и работниците не носят отговорност за вреди, настъпили вследствие на неправомерно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна на техен работодател, когато не са действали умишлено.</p>	ПЪЛНО
<p>Държавите членки могат да ограничат отговорността за нанесени вреди от страна на служители спрямо техните работодатели за незаконно придобиване, използване или разкриване</p>		

<p>на търговска тайна на работодателя, когато са действали без умисъл.</p> <p>2. Когато определенът обезщетението, посочено в параграф 1, компетентните съдебни органи вземат предвид всички приложими фактори, като например отрицателните икономически последствия, включително пропуснатите ползи, които засегнатата страна е понесла, всички несправедливо получени печалби от нарушителя и в подходящи случаи — елементи, различни от стопанските фактори, като моралната вреда, причинена на притежателя на търговската тайна поради незаконното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p>Като алтернатива компетентните съдебни органи могат, в подходящи случаи, да определят обезщетението като фиксирана сума, въз основа на елементи, които включват най-малко размера на възнагражданията или таксите, които биха могли да бъдат дължими, ако нарушителят беше поискал разрешение да ползва въпросната търговска тайна.</p>	<p>Определяне на обезщетението</p> <p>Чл. 19. (1) При определяне размера на обезщетението съдът взема предвид всички обстоятелства, свързани с неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, като:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. вреди, включително пропуснатите ползи, които са настъпили за притежателя на търговска тайна; 2. печалбите, получени от нарушителя в резултат от неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговската тайна; 3. неимуществените вреди, претърпени от притежателя на търговска тайна, когато е приложимо. <p>(2) Когато искът е основателен, но няма достатъчно данни за неговия размер, съдът присъжда обезщетение, което е не по-малко от размера на възнагражданията, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна, както и разходите, направени от притежателя на търговската тайна, като например разходите за идентификация и проучване.</p>
<p>Член 15</p> <p>Публикуване на съдебни решения</p> <p>1. Държавите членки гарантират, че при съдебни производства, образувани по повод незаконното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, компетентните съдебни органи могат да разпоредят, по искане на ищеца и за сметка на нарушителя, подходящи мерки за</p>	<p>Публикуване на съдебното решение</p> <p>Чл. 24. (1) По искане на ищеца съдът може да осъди ответника да огласи за своя сметка и по подходящ начин информация за решението по делото, както и неговото публикуване частично или в цялост със заличена търговска информация. Съдът се произнася по искането като взема предвид:</p>

<p>разпространяване на информацията за решението, включително публикуването му изцяло или частично.</p>	<p>1. стойността на търговската тайна;</p> <p>2. поведението на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна;</p> <p>3. правните последици от неправомерното използване или разкриване на търговската тайна;</p> <p>4. вероятността нарушителят да продължи незаконното използване или разкриване на търговската тайна.</p> <p>5. възможното разкриването на самоличността на нарушителя - физическо лице и вредите, които могат да бъдат причинени на личния му живот и доброто му име.</p>	
<p>2. Всяка марка, посочена в параграф 1 от настоящия член, запазва поверителността на търговската тайна, както е предвидено в член 9.</p> <p>3. Когато вземат решение дали да разпоредят марка по параграф 1 и оценяват нейната пропорционалност, компетентните съдебни органи вземат предвид, когато е уместно, стойността на търговската тайна, действията на нарушителя при придобиването, използването или разкриването на търговската тайна, въздействието на незаконното използване или разкриване на търговска тайна и вероятността от продължаване на незаконното използване или разкриване на търговска тайна от страна на нарушителя.</p>	<p>(2) При приемане на решението по ал. 1 съдебни органи вземат предвид също дали информацията относно нарушителя позволява да се идентифицира физическо лице, и ако това е така, дали публикуването на тази информация би било оправдано, по-специално с оглед на евентуалната вреда, която тази марка може да причини на личния живот и репутацията на нарушителя.</p>	
<p>Компетентните съдебни органи също вземат предвид дали информацията относно нарушителя позволява да се идентифицира физическо лице, и ако това е така, дали публикуването на тази информация би било оправдано, по-специално с оглед на евентуалната вреда, която тази марка може да причини на личния живот и репутацията на нарушителя.</p>	<p>(3) Изпълнение решението на съда по ал. 1 става при спазване на поверителния характер на търговската тайна в съдебното производство, предвидени в чл. 12 от този закон.</p>	
<p>ГЛАВА IV Санкции, докладване и заключителни разпоредби</p>		<p>ПЪЛНО</p>

<p>Член 16</p> <p>Санкции за неспазване на настоящата директива</p> <p>Държавите членки гарантират, че компетентните съдебни органи могат да налагат санкции на всяко лице, което не изпълни или откаже да изпълни мерките, приети съгласно членове 9, 10 и 12.</p> <p>Предвидените санкции включват възможност за налагане на нееднократни глоби в случай на неизпълнение на мярка, приета съгласно членове 10 и 12.</p> <p>Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи.</p>	<p>Изпълнение, глоби и имуществени санкции</p> <p>Чл. 25. (1) Изпълнението на наложените със съдебно решение мерки става по реда на Гражданския процесуален кодекс.</p> <p>(2) За виновно неизпълнение на разпореденията по чл. 10, ал. 3 и на задължението по чл. 12, ал. 7 съдът налага на задълженото лице глоба или имуществена санкция в размер до 500 лв. седмично, до преустановяване на неизпълнението.</p> <p>(3) При неизпълнение на определените в съдебното решение мерки по чл. 14, ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и ал. 3, когато не може да бъде приложен реда по чл. 526 от Гражданския процесуален кодекс, съдебният изпълнител по искане на вискателя принуждава длъжника да извърши дължимото действие, като му налага глоба или имуществена санкция до 500 лв. Ако и след това ответникът не извърши действието, съдебният изпълнител му налага последователно нови глоби до същия размер за всяка седмица на неизпълнението.</p> <p>(4) При налагане на глоба или имуществена санкция по предходните алинеи съдът, съответно – съдебният изпълнител, взема предвид следните обстоятелства:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. стойността на търговската тайна; 2. поведението на виновното лице; 3. правните последици от неизпълнение на задължението. <p>(5) Когато стойността на търговската тайна не е определена в съдебния акт, тя се определя след изслушване на страните, а при необходимост – и след разпит на свидетели и вещи лице.</p>
---	---

	(6) Общата стойност на наложените глоби, съответно имуществени санкции на едно лице по предходните алинеи не може да надхвърля стойността на претендираното по предявения иск, съответно – стойността на присъденото обезщетение за неправомерното придобиване, използване или разкриване на търговска тайна.	
<p>Член 17</p> <p>Обмен на информация и кореспонденти</p> <p>С цел да се насърчи сътрудничеството, включително обменът на информация, между отделните държави членки и между държавите членки и Комисията всяка държава членка определя един или повече национални кореспонденти по всеки въпрос, свързан с изпълнението на мерките, предвидени в настоящата директива. Тя съобщава на останалите държави членки и на Комисията данните за връзка с националния/те кореспондент/и.</p>	Не подлежи на въвеждане	
<p>Член 18</p> <p>Доклади</p> <p>1. В срок до 9 юни 2021 г. Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост, в контекста на дейностите на Европейската обсерватория за нарушенията на правата върху интелектуалната собственост, изготвя първоначален доклад за тенденциите в съдебните производства за незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна вследствие на прилагането на настоящата директива.</p>	Не подлежи на въвеждане	

<p>2. В срок до 9 юни 2022 г. Комисията изготвя междинен доклад за прилагането на настоящата директива и го представя на Европейския парламент и на Съвета. В посочения доклад се взема предвид докладът, посочен в параграф 1.</p> <p>Междинният доклад разглежда по-специално възможните последици от прилагането на настоящата директива за научните изследвания и иновациите, мобилността на служителите и упражняването на правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация.</p> <p>3. В срок до 9 юни 2026 г. Комисията извършва оценка на въздействието на настоящата директива и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета.</p>		
<p>Член 19 Транспониране</p> <p>1. Държавите членки привеждат в действие законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, не по-късно от 9 юни 2018 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.</p> <p>Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им</p>	<p>ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА</p> <p>§ 1. Този закон въвежда разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ, L 157/1 от 15 юни 2016 г.).</p>	

публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.		
<p>2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.</p>		
<p>Член 20 Влизане в сила</p> <p>Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.</p>	Не подлежи на въвеждане	
<p>Член 21 Адресати</p> <p>Адресати на настоящата директива са държавите членки.</p>	Не подлежи на въвеждане	

СПРАВКА¹

за отразяване на становищата, получени след проведени обществени консултации на проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на проекта на Закон за защита на търговската тайна

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
1. Адв. Тодор Ташев	1. Да се извърши промяна във всичките специални закони, отнасящи се до защитата на интелектуалната собственост (включително Закона за авторското право и сродните му права; Закона за марките и географските означения; Закона за промишления дизайн; Наредбата за граничните мерки за правото на интелектуална собственост; Наказателния кодекс) или да се приеме нов закон-кодекс, който да урежда напълно защитата на изобретенията. Наличието на противоречия и създаването на нов специален закон пререждащ защитни механизми във вече съществуващи специални закони, ще доведе до колизия при приложението на настоящия проект в реалното правораздаване.	1. Не се приема	По т. 1. Обществените отношения, предмет на уредба от посочените закони са различни по своя характер от тези, които се уреждат със законопроекта. Не съществува колизия между разпоредбите на законопроекта и специалните закони, тъй като те имат различни цел и обхват. Законопроектът има за цел да осигури възможност на притежателите на търговска тайна да поискат от съда налагането на мерки за защита от неправомерното придобиване, използване и разкриване на търговска тайна, както и присъждане на обезщетение за претърпените от това вреди, независимо дали търговската тайна е възникнала или не при създаване на друг обект на интелектуална собственост, който се защитава по друг закон. Изготвянето на промени във всички отделни закони за обекти на интелектуалната собственост не е целесъобразно, тъй като ще доведе

¹ В рамките на съгласувателните процедури бяха заличени чл. 3 и чл. 27 от законопроекта. В тази връзка са преномерирани членовете в проекта на ЗЗТТ, както и са направени корекции на съответните препратки в текстовете.

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>2. Съществуват непълноти в законопроекта, които ще затруднят прилагането му. Неясно е как съдът ще определи размер на обезпечението на едно голямо предприятие, без да е налице икономическа експертиза. Въпреки че в мотивите е изведено наличието на механизъм за предотвратяване на злоупотреба с процесуални права, такъв механизъм и санкция по съществото си липсват. Въвеждането на гаранция, за която и да е от страните или и за двете страни е сходно с хипотезата на ЗЗД, като са изключени държавните ценни книжа. Липсва детайлна разработка по отношение на възможността за представяне на банкова гаранция и проверката на тази гаранция. Например, не е ясно как ще се определи гаранцията при предприятието, което има годишен оборот от 100 милиона и пуска нов</p>	<p>2. Приема се частично</p>	<p>до фрагментираност на правната уредба, касаеща специално търговската тайна и ще противоречи на чл. 10 от ЗНА. Приемането на законопроекта не би било пречка за кодифициране на материята на последващ етап при наличие на приета стратегия за интелектуалната собственост, която предвижда подобна мярка.</p> <p>По т. 2. Механизмът, по който съдът ще определи размерът на гаранцията е предвиден в нова, допълнителна разпоредба на законопроекта (чл. 15 /нов чл. 14/, ал. 3), съгласно която „размерът на гаранцията не може да бъде по-голям от размера на възнагражденията, които биха били дължими, ако нарушителът е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна“. Определянето на размера на гаранцията не е обвързано с икономическата мощ на нарушителя, нито с реализирания от него оборот. Съдът има възможност, при необходимост, да ползва експертиза, назначена по реда на ГПК, на основание чл. 27 /нов чл. 26/ от законопроекта.</p> <p>По отношение размера на гаранцията, в тежест на ищеца, считаме, че не е необходимо допълнително уточняване, тъй като определянето на „преките и</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>продукт със съмнение на търговска тайна, сдобита или ползвана неправомерно. За ответника липсва прогнозна стойност на потреблението, липсва обосновка за периода на производството, липсва аргумент какъв би бил размера на щетата, предвид възможностите на производствените мощности /колко би могло да се произведе и колко реално се произвежда/. От друга страна как ще се определи гаранцията в тежест на ищецът, при спиране на производство при нов продукт. Как ще бъде компенсиран някой, без да е ясно колко би продавал и за какъв период, колко би спечелил.</p>		<p>непосредствени вреди" става посредством механизмите, които и към момента съдът безпроблемно прилага при дела за непозволено увреждане.</p>
2. "Геострой" АД	<p>1. Да се редактира чл. 2, ал. 1, т. 2, като:</p> <p>а) думите „правото на Европейския съюз или друг закон" се заменят с думите „правото на Европейския съюз или националното право". Използваният в законопроекта израз е неточен, тъй като правото на Европейския съюз е система от различни по вид наднационални актове, а не закон.</p>	1. Приема се	<p>По т. 1.</p> <p>а) Редакцията е отразена като думите „друг закон" са заменени с думите „националното законодателство" в чл. 2, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4 и в чл. 2, ал. 2, т. 3.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>Това се отнася и до други текстове в законопроекта.</p> <p>б) думите „публични, административни или съдебни органи“ да се заменят с думите „държавни органи“ или думата „публични“ да отпадне. Изразът е неточен, защото административните и съдебни органи са публични по своята същност, т.е. публичните органи не са нещо отделно и различно от административните и съдебни такива.</p> <p>2. Да се редактира чл. 8, като:</p> <p>а) в ал. 1, т. 4, след думите „добросъвестната търговска практика“ се добавят думите „по смисъла на Закона за защита на конкуренцията“. Целта е избягването на неясноти при тълкуването.</p> <p>б) в ал. 2 думите „от закона“ да отпадат, с цел прецизност.</p> <p>3. Да отпадне текстът на чл. 9, ал. 3, тъй като е неясен.</p>	<p>2. Приема се</p> <p>3. Не се приема</p>	<p>б) Редакцията е отразена като думите „публични, административни или съдебни органи“ са заменени с думите „държавни органи“.</p> <p>По т. 2 а) Редакцията е отразена.</p> <p>б) Редакцията е отразена.</p> <p>По т. 3. Текстът на чл. 9 /нов чл. 8/, ал. 3 е ясен и в пълно съответствие с чл. 4, т. 4 от Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета. Целта на разпоредбата е да очертае ясно хипотезите, при които се счита, че има незаконосъобразно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна, т.е. обстоятелствата, при които правната защита е обоснована. Поради тази</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
			<p>причина е необходимо да се определят поведението и практиките, които следва да се разглеждат като незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. Целта е да се избегне рискът дадено лице, което съзнателно или въз основа на основателно предположение за съзнателни действия, незаконно е придобило, използвало или разкрило търговска тайна, да бъде в състояние да извлече полза от подобно деяние и за да се гарантира, че понесият вреди притежател на търговската тайна, доколкото е възможно, ще възстанови състоянието си отпреди това деяние.</p>
	<p>4. Да се редактира чл. 11, ал. 2 като думата „иска“ се замени с думата „искове“, тъй като в ал. 1 са уредени няколко отделни иска, които могат да се комбинират.</p>	<p>4. Приема се</p>	<p>4. Редакцията е отразена в нов чл. 10, ал. 2.</p>
	<p>5. Да отпадне чл. 12, ал. 2, тъй като разпоредбата е неясна и безсмислена. Правото на иск принадлежи на първо място не на ответника, а на ищеца. Освен това не става ясно какъв точно иск се има предвид в разпоредбата, неясен е и съдебният акт, от който се черпи</p>	<p>5. Не се приема</p>	<p>По т. 5. Проектозаконът предлага ответникът да има право да иска да му бъде присъдено обезщетение за претърпените от него вреди по чл. 16 /нов чл. 15/, ал. 4 и чл. 21 /нов чл. 20/, ал. 4 от проектозакона. С цел постигане на по-голяма яснота в текста на чл. 12 /нов чл. 11/, ал. 2,</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>правен интерес, както и начинът за това.</p> <p>6. Да се редактира чл. 19, ал. 1, изр. второ, като в думите „е знаел или е бил длъжен или е могъл да знае“, вторият съюз „или“ бъде заменен с „и“. В българското законодателство (например НК) е заложено изискването задължението за знаене, съответно възможността за знаене, да присъстват кумулативно в състава на даденото нарушение/престъпление. Отклонението, което се създава чрез разпоредбата на чл. 19, ал. 1 не може да се оправдае нито с юридически, нито с логически, нито с практически аргументи.</p>	<p>6. Приема се частично</p>	<p>след думите „на иск“ се добавят думите „по чл. 16 /нов чл. 15/, ал. 4 и по чл. 21 /нов чл. 20/, ал. 4 от този закон“.</p> <p>По т. 6. В чл. 19 /нов чл. 18/, ал. 1 думите „е бил длъжен и е могъл“ се заменят с думите „е следвало да знае при тези обстоятелства“. Съгласно чл. 13, т. 3, б. а) от Директива (ЕС) 2016/943 едно от задължителните и кумулативно посочени условия за постановяване от съда на решение за изплащане на парично обезщетение за претърпялата вреди страна, вместо налагане на мерките, посочени в чл. 12 от Директива (ЕС) 2016/943 (чл. 20 от проекта на ЗЗТТ) е „към момента на използването или разкриването засегнатото лице нито е знаело, нито при тези обстоятелства е трябвало да знае, че търговската тайна е получена от друго лице, което е използвало или разкрило търговската тайна незаконно“. Следователно целта на Директива (ЕС) 2016/943 е именно държавите членки да предвидят, че лицето, което извърши нарушение по този закон, носи обективна отговорност, независимо от формата на вината, дори когато е действало добросъвестно.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
3. Адвокатско дружество „Попов, Арнаудов и партньори“	1. Съдопроизводствените правила, които се налага да бъдат приети с оглед транспониране на Директива (ЕС) 2016/943 на ЕП и на Съвета (Директивата) да бъдат оформени като изменения и допълнение на ГПК.	1. Не се приема	По т. 1. В законопроекта са включени само тези съдопроизводствени правила, които се явяват изключение от правилата по ГПК. Включването им като изменение и допълнение в ГПК би затруднило в значителна степен транспонирането на Директива (ЕС) 2016/943 и страната ни няма да може да изпълни това си задължение, така че да не й бъдат наложени съответните санкции.
	2. Да се редактира чл. 2, като:	2. Приема се частично	По т. 2.
	а) В текста на ал. 3 от законопроекта се включат всички форми на нарушения, наказуеми със санкция съгласно ЗЗК, както и като се отразят всички релевантни правомощия на КЗК във връзка с търговската тайна.	а) Приема се	а) В чл. 2, ал. 3 думите „Установяването на нарушения и налагането на санкции за разгласяване на търговска тайна“ се заменят с думите „Установяването на нарушения, налагането на санкции и принудителни административни мерки за узнаване, използване или разгласяване на търговската тайна“.
	б) Изрично да се уреди значението на влязло в сила решение на съда или на КЗК относно производството пред другия орган.	б) Не се приема	б) Изрично уточняване не е необходимо, тъй като значението на влязлото в сила решение на Съда е посочено в чл. 297 от ГПК, а значението на влязлото в сила решение на КЗК е уредено в чл. 105, ал. 4 от ЗЗК.
	в) Смесването на уредбата в двата закона следва и от това, че чл. 9, ал.	в) Приема се	в) В чл. 9 /нов чл. 8/, ал. 1, т. 2 след

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>1, т. 2 от законопроекта говори за „противоречие с добросъвестната търговска практика“, като не е ясно дали в случая следва да се ползва дефиницията от ЗЗК или не.</p> <p>3. Чл. 4 от проектозакона не държи изцяло сметка за наличието на други дефиниции на понятието „търговска тайна“, както и за използването на това понятие в други закони (без да са налице конкретни дефиниции в тях). В тази връзка се предлага:</p> <p>а) Да бъде отменена дефиницията за „търговска тайна“, дадена в ЗЗК, като бъде извършено препращане към дефиницията по законопроекта с евентуалното пояснение, че информацията следва да е свързана със стопанската дейност. Двете дефиниции са смислово идентични или поне много сходни, затова уреждането им в два нормативни акта води до объркване;</p> <p>б) Във всеки нормативен акт, който съдържа текстове относно използването на търговска тайна (като Търговския закон, Закона за достъп до обществена информация, Закона за електронната идентификация, Закона за енергетиката, Закона за здравословните и безопасни условия</p>	<p>3. Приема се частично</p> <p>а) Не се приема</p> <p>б) Не се приема</p>	<p>думите „търговска практика“ са добавени думите „по смисъла на Закона за защита на конкуренцията.“.</p> <p>По т. 3. По нов чл. 3</p> <p>а) Двете дефиниции са сходни, но не идентични, както е посочено и в становището. Отмяна на дефиницията по ЗЗК може да доведе до объркване. Тя в максимална степен отразява спецификата на ЗЗК като закон, чиято цел е да осигури защита и условия за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност.</p> <p>б) Не е необходимо да бъде направено изрично препращане към дефиницията по законопроекта, тъй като правоприлагащите органи биха могли да я ползват и без изрично изменение в законите, като за тях се запазва свободата да преценят спецификите на случая.</p>

Становища от обществените консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>на труд, Закона за стоковите борси и тържища, Закона за обществените поръчки, Закона за насърчване на заетостта, Закона за приватизацията и следприватизационния контрол, Закона за мерките срещу изпиране на пари, Закона за пощенските услуги и др.), да бъде направено изрично препращане към дефиницията по законопроекта или респективно изрично изключване приложението ѝ, в зависимост от законодателната воля във връзка със съответните отношения, предмет на уредба.</p> <p>4. Да се редактира чл. 7 от законопроекта, така че да става ясно, че услугите също са възможен обект на нарушение по него. Това ще доведе до пълно съответствие на текста с целта на Директива (ЕС) 2016/943 да се осигури защита от неправомерно придобиване, използване или разгласяване на търговска тайна, „включително когато тази търговска тайна се използва за предоставяне на услуги“.</p>	<p>4. Приема се</p>	<p>По т. 4. Редакцията е отразена, като в заглавието на чл. 7 /нов чл. 6/ думата „стоки“ отпада. Досегашният текст става ал. 1 и се създава нова ал. 2, както следва:</p> <p>„(2) Нарушение е налице и когато се предлагат или предоставят услуги, чиито характеристики и начин на предоставяне или предлагане на пазара са в значителна степен благоприятно повлияни от търговски тайни, които са незаконно придобити, използвани или разкрити.“.</p> <p>Допълнени са и чл. 11 /нов чл. 10/, ал. 1, т. 3; чл. 11 /нов чл. 10/, ал. 2, т. 2; чл. 11 /нов чл. 10/, ал. 3 и чл. 15 /нов чл. 14/.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>5. Да се редактира чл. 12, така че:</p> <p>а) Да се уеднакви начинът на определяне на давностните срокове за ищеца по проектозакона и по ЗЗК, с оглед възможността да се търси защита и по двата закона.</p> <p>б) Да има равнопоставеност в правата на ищеца, от една страна, и ответника и трето заинтересовано лице, от друга, при определяне на давностните срокове по законопроекта.</p> <p>6. Да бъде прецизиран текстът на чл. 14. Тъй като искове по законопроекта не се разглеждат по реда на ГПК е необходимо редът за определяне на подсъдността да бъде разписан изцяло.</p> <p>7. Да бъде направено допълнение на чл. 15, ал. 2 и чл. 16, ал. 3, тъй като не е ясна процедурата и начина, по който съдът ще определя гаранциите за ищеца и за ответника.</p>	<p>5. Приема се частично</p> <p>а) Приема се</p> <p>б) Не се приема</p> <p>6. Не се приема</p> <p>7. Приема се</p>	<p>По т. 5.</p> <p>а) В чл. 12 /нов чл. 11/, ал. 1 думите „3-годишен срок от откриване на нарушителя, но не по-късно от“ отпадат.</p> <p>б) Предвиденият давностен срок за ответника е достатъчен, за да може същият да упражни правата си, тъй като той тече от едно ясно определено събитие – влизането в сила на съдебния акт, от който е породен правният интерес.</p> <p>По т. 6. Не се налага редът за определяне на подсъдността да бъде разписан изцяло, тъй като текстът ще бъде идентичен с този по чл. 103 и чл. 104 от ГПК, а подобно двойно уреждане на една и съща правна материя е недопустимо съгласно ЗНА.</p> <p>По т. 7. В чл. 15 /нов чл. 14/ се създава нова ал. 3 със следния текст: „(3) Размерът на гаранцията не може да бъде по-голям от размера на възнаграждания, които биха били дължими, ако нарушителят е бил поискал разрешение да ползва търговската тайна.“. В чл. 16 /нов чл. 15/ се създава нова ал. 5 със следния текст: „(5) Обезщетението по ал. 4 не може</p>

Становища от обществени консултации	Предложения	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>8. Да се допълни и прецизира чл. 16 в частта, касаеща процедурата по която съдът ще процедира при искане на ответника или трето заинтересовано лице да му бъде присъдено обезщетение за претърпени вреди. Не е ясно дали това ще стане в рамките на същото производство, с какъв акт и т.н.</p>	<p>8. Приема се частично</p>	<p>да бъде в размер, който е по-малък от необходимото за покриване на разходите и вредата, причинени на ответника от неоснователно искане."</p> <p>По т. 8. Съгласно чл. 26 от законопроекта за неуредените в тази глава въпроси се прилага ГПК. Следователно процедурата, по която съдът ще процедира е тази, която е уредена в ГПК. Тъй като в нея не се предвиждат отклонения, недопустимо е преповтарянето ѝ в друг закон съгласно разпоредбите на ЗНА.</p>
	<p>9. Да отпадне чл. 17, т. 1, тъй като преповтаря чл. 390, ал. 3 от ГПК.</p>	<p>9. Не се приема</p>	<p>По т. 9. Двете разпоредби не са идентични. Докато отмяната на обезпечението по чл. 390, ал. 3 от ГПК става служебно, по чл. 17 /нов чл. 16/, т. 1 става и по искане на ответника.</p>
	<p>10. Да се редактира чл. 20, така че:</p> <p>а) да стане ясно, че изброените в чл. 1 обстоятелства са примерни;</p> <p>б) да се постигне прецизност на изказа в ал. 1, т. 1, като думите „отрицателни икономически последици“ се заменят с думата „вреди“.</p>	<p>10. Приема се частично</p> <p>а) Приема се</p> <p>б) Приема се</p>	<p>По т. 10.</p> <p>а) В чл. 20 /нов чл. 19/, ал. 1 думата „включително“ се заменя с думата „като“.</p> <p>б) Редакцията е отразена.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>в) да отпадне т. 2 от ал. 1 или да се редактира. Съобразяване размера на обезщетението, както с претърпените вреди, така и с получените от нарушителя приходи, надхвърля обезщетителния характер на процеси и придобива наказателен такъв. Съобразяването на това обстоятелство следва да стане на плоскостта на административното наказание.</p> <p>г) да се редактира т. 3 от ал. 1, като отпадат думите „когато е приложимо“, тъй като същите ще доведат до объркване дали касеа приложимостта по отношение на вредите или приложимостта спрямо субекта, който може да ги търси.</p> <p>11. Да се редактира ал. 2 на чл. 20. Начинът на определяне на обезщетението е подходящ за определен вид търговски тайни (например за производствено ноу-хау), но е неподходящ за друг вид търговска информация (например списък с клиенти). Това важи и за чл. 24, ал. 2.</p> <p>12. Да се прецизира текстът на чл. 21, ал. 5, тъй като същата би имала смисъл само ако предвижда</p>	<p>в) Приема се</p> <p>г) Не се приема</p> <p>11. Приема се</p> <p>12. Не се приема</p>	<p>в) В чл. 20 /нов чл. 19/, ал. 1, т. 2 думите „получените от нарушителя приходи“ са заменени с „печалбите, получени от нарушителя“. Предвиденото в т. 2 обстоятелство, което съдът следва да вземе предвид, с цел определяне на справедливо обезщетение не може да отпадне, тъй като е предвидено в чл. 14, т. 2 от Директива (ЕС) 2016/943.</p> <p>г) Не се налага редакция. Смисълът на разпоредбата е ясен и не може да породи объркване. Посоченият израз е включен по препоръка на МП, с оглед съдебната практика, според която юридическо лице не може да търси обезщетение за претърпени неимуществени вреди.</p> <p>По т. 11. В текста на чл. 20 /нов чл. 19/, ал. 2, след думата „тайна“ се поставя запетая и се добавят думите „както и разходите, направени от притежателя на търговската тайна, като например разходите за идентификация и проучване.“. Предложеният текст е в пълно съответствие с чл. 14, т. 2, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/943.</p> <p>По т. 12. Текстът на чл. 21 /нов чл. 20/, ал. 5 внася яснота и е необходимо да остане с оглед разпоредбата на ал. 4,</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>специален ред за разглеждане на искането. Поради това в този си вид води само до объркване.</p> <p>13. Да се редактира чл. 26, така че:</p> <p>а) в ал. 2 да бъде отчетено обстоятелството, че част от мерките могат да бъдат изпълнени с подходящи от глобата начини. Така например мерките по чл. 15, ал. 1, т. 2 и т. 3, съответно чл. 21, ал. 1, т. 2 и т. 3 могат да бъдат изпълнени чрез практическо изземване/унищожаване на съответните стоки, документи и т.н.</p> <p>б) да се разпишат допълнителни текстове в ал. 3, в които да бъде предвидена възможност съдебният изпълнител, при определяне размера на глобата, да ползва вещи лица.</p>	<p>13. Приема се</p>	<p>отнасяща се до възможността съдът да присъди мерки за обезщетяване на ответника в същото производство.</p> <p>По т. 13.</p> <p>а) В чл. 26 /нов чл. 25/ се създава нова ал. 1, със следния текст: „(1) Изпълнението на наложените със съдебното решение мерки става по реда на Гражданския процесуален кодекс.“.</p> <p>Допълва се и новата ал. 3, като след думите „по чл. 20, ал. 1 и ал. 3“ се поставя запетая и де добавят думите „когато не може да бъде приложен реда по чл. 526 от Гражданския процесуален кодекс“.</p> <p>б) В чл. 26 /нов чл. 25/ се създава нова ал. 5 със следния текст: „(5) Когато стойността на търговската тайна не е определена в съдебния акт, тя се определя след изслушване на страните, а при необходимост – и след разпит на свидетели и вещо лице.“.</p>
	<p>14. Да отпадне чл. 27, ал. 3, тъй като мерките за граничен контрол се прилагат въз основа на съдебен акт. В случая не може да се говори за „удовлетворяване на молба“, както</p>	<p>14. Приема се</p>	<p>По т. 14. Текстът на чл. 27 отпада по предложение на МФ.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	термин е използван в разпоредбата, а за изпълнение на съдебен акт, което е задължително за всички. Този текст създава предпоставки за практически отказ от страна на митническите органи, което е недопустимо.		
4.Д-р Младен И. Младенов	1. Да се редактира чл. 3 като или отпадна двете алинеи и принципите се отразят в съответните точки, или точките от първата алинея се инкорпорират в текста ѝ. В случай, че се избере вторият вариант, от текста на ал. 2 да отпадне думата „законната“.	1. Приема се	По т. 1. Досегашната разпоредба на чл. 3 отпада
	2. Да се редактира текстът на чл. 4. Дефиницията трябва да бъде кратка, точна и ясна. Думата „конфигурация“ трябва да отпадне, тъй като не е част от общо употребяемия български език, думите „търговска“ и „тайна“ се използват в свободни вариации, а изразът „има търговска стойност поради тайният си характер“ противоречи на логиката, тъй като някой може да направи погрешен извод, че тайнствеността е основният търговски актив сам по себе си.	2. Не се приема	По т. 2. Дефиницията, дадена в чл. 4 /нов чл. 3/ е ясна, точна и напълно разбираема. Същата е в пълно съответствие с чл. 2, т. 1 от Директива (ЕС) 2016/943. Думата „конфигурация“ е напълно разбираема от всички лица и често се употребява дори в ежедневни разговори. Думите „търговска“ и „тайна“ са употребени на място и имат ясен смисъл. Изразът „има търговска стойност поради тайният си характер“ е също напълно ясен и непротиворечив. Това се потвърждава и от факта, че всички лица и институции, изразили мнение по законопроекта нямат забележки, касаещи яснотата на текста.

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	3. Да се редактират чл. 8, ал. 2 и чл. 10, т. 4, като думите „от закона“ се заличат.	3. Приема се	По т. 3. Редакцията е отразена в нов чл. 7, ал. 2 и нов чл. 9, т. 4.
	4. Да се редактира чл. 10, т. 2 като думите „нарушения“ и „престъпления“ разменят местата си, за да се спази градацията на правния алгоритъм.	4. Приема се	По т. 4. Редакцията е отразена в нов чл. 9, т. 2.
	5. Да се редактира чл. 11, ал. 1, т. 4 като думите „цели документи“ се заменят с думите „изцяло или отчасти на какъвто и да е документ“. Целта е спазване на принципа на ефективността и ще има пълно съответствие с чл. 12, т. 1, б. „д“ от Директива (ЕС) 2016/943.	5. Приема се	По т. 5. Редакцията е отразена в нов чл. 10, ал. 1, т. 4.
	6. Да се прецизира чл. 12, ал. 2 и по-специално изразът „от влизане в сила на съдебен акт, от който черпят правен интерес“. Съдебните актове в гражданския процес разрешават правен спор, а не пораждаат правни интереси. От чисто терминологична гледна точка „черпят се“ субективни права, а правният интерес се „поражда“.	6. Приема се	По т. 6. В чл. 12 /нов чл. 11/, ал. 2 думите „черпят правен интерес“ са заменени с думите „е породен правният интерес“.
	7. Да се редактира чл. 13, като: а) в текста на ал. 2 думите „обосновано с доказателства“ се заменят с думите	7. Приема се	По т. 7. В нов чл. 12 а) Редакцията е отразена.

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	<p>„надлежно обосновано“;</p> <p>6) в ал. 4 думите „страна по делото“ се заменят с думите „лицата по ал. 1“, тъй като лицата по ал. 1 включват и всяко друго заинтересовано лице, включително свидетели.</p>		<p>6) Нова ал. 3 придобива следната редакция:</p> <p>„(3) В тези случаи съдът с определение може да наложи следните специални мерки за запазване на поверителния характер на търговската тайна:“. При отпадане на думите „служебно“ (по предложение на МП) отпада и необходимостта от конкретно посочване на лицата, които могат да направят искането, още повече, че те са посочени в ал. 1.</p>
	<p>8. Да се редактира чл. 16, ал. 3 като думите „да разпреди на ищеца“ се заменят с думите „да осъди със съдебно решение ищеца“.</p> <p>Съдебните разпоредения са актове по процесуални въпроси. Обезщетение за претърпени вреди се постановява само със съдебно решение, а не с разпореждане (аргумент от чл. 236, ал. 1, т. 5 от ГПК във връзка с Глава трета, Раздел III и Раздел IV от проектозакона).</p>	<p>8. Приема се</p>	<p>По т. 8. Думите „да разпреди на ищеца“ са използвани в ал. 4 на нов чл. 15, а не в ал. 3, като там редакцията е отразена.</p>
	<p>9. Да се прецизира текстът на чл. 26 във връзка с обстоятелството, че в чл. 6 от законопроекта е установено, че нарушителите могат да бъдат както физически, така и юридически лица, както и че съгласно ЗАНН, на физическите лица се налагат глоби, а</p>	<p>9. Приема се</p>	<p>По т. 9. Във всички разпоредби на чл. 26 /нов чл. 25/ е отразена предлаганата редакция, като в ал. 2, ал. 3 и ал. 4 след думата „глоба“ са добавени думите „или имуществена санкция“, а в ал. 6 „съответно имуществени санкции“.</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	на юридическите лица и едноличните търговци – имуществени санкции.		
5. „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД	<p>1. Да се допълни чл. 11 като:</p> <p>а) в ал. 1 се добави т. 5 със следния текст:</p> <p>„5. иска от нарушителя да му предостави информацията относно:</p> <p>а) име и адрес на производителите, доставчиците и другите предимни собственици на продуктите, нарушаващи конкуренцията, както и на търговските потребители и пунктове за продажба, за които са предназначени;</p> <p>б) количеството произведени, поръчани, доставени или получени продукти на нарушение, както и изкупните цени;</p> <p>в) документите, притежавани от нарушителя, обекти, материали, материали или електронни файлове, съдържащи или възплаващи търговската тайна и;</p> <p>г) лицето, от което са получили търговската тайна;</p> <p>д) лицата, пред които са разкрили търговската тайна.</p>	<p>1. Приема се частично</p> <p>а) Приема се</p>	<p>По т. 1.</p> <p>а) В нов чл. 10, ал. 1 се създават нови ал. 3 и ал. 4 със следните текстове:</p> <p>„(3) Съдът може, по искане на ищеца да задължи ответника или трето лице с разпоредба да предостави информация от значение за решаване на делото, като:</p> <p>1. име и адрес на производителите, разпространителите, доставчиците и други лица, които са били държатели на стоките, предмет на нарушението, както и на търговците на едро и дребно, за които са били предназначени;</p> <p>2. данни за произведените, доставените, получените или поръчаните количества, както и приходите, получени от стоките, предмет на нарушението, съответно от предлагането или предоставянето на услугите“;</p> <p>3. документи или части от тях, вещи, материали, вещества или електронни документи или части от тях, които съдържат или носят търговската тайна;</p> <p>4. лицето, от което са получили търговската тайна;</p> <p>5. лицата, пред които са разкрили</p>

Становища от обществени консултации	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
	б) да се добави нова ал. 3 със следния текст: „Ако нарушителят умишлено или поради груба небрежност не предостави информацията по ал. 1, т. 5, предостави я със закъснение, предостави невярна или непълна информация, той е длъжен да компенсира собственика на фирмата за произтичащата от него вреда.“	б) Приема се частично	<p>търговската тайна.</p> <p>(4) В разпоредбата се посочва срок, в който страната трябва да изпълни задължението си за предоставяне на пълна, точна, достоверна и незаблуждаваща информация.“</p> <p>б) за неизпълнение на съдебно разпореждане във връзка с искане по ал. 3 е предвидено налагане на глоба, съответно санкция. Промяната е отразена в чл. 26 /нов чл. 25/, ал. 2, където след думите „неизпълнение на“ са добавени думите „разпореденията по чл. 10, ал. 3“. По този начин се осигурява изпълнение на задължението. Не е възможно присъждането на отделно обезщетение за непредставяне в срок, представяне на непълна или неточна информация.</p>

Съгласували:
подпис дата 05.11.18
Офелия Киркорян-Цонкова, Заместник-председател на Патентното ведомство

.....
подпис дата 05.11.18
Силвия Беркова, Главен секретар на Патентното ведомство

Изготвил:
подпис дата 05.11.18
Вероника Тодорова, Директор на дирекция „Административно-правни дейности и международно сътрудничество“, ПВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 964

от 31 декември 2018 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за защита на търговската тайна.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на икономиката да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:

/Апостол Михов/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№...02.01- 1.....

...2.. януари. 2018 г.

ДО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	902 - 01 - 1
Дата	02 / 01 2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България
изпращам Ви одобрения с Решение №964..... на Министерския съвет от
2018 г. проект на Закон за защита на търговската тайна.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за защита на търговската тайна.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за съответствие с правото на Европейския съюз.
5. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 950-01-1/10.01. 2019 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за защита на търговската тайна, № 902-01-1, внесен от Министерски съвет на 02.01.2019 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по правни въпроси

Комисии:

- Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове
- Комисия по икономическа политика и туризъм

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

